

ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยาน
ของนักเรียนวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์บ้านพักพิงอำเภอเชียงคำ
จังหวัดพะเยา

นางนิตดา ถาวร

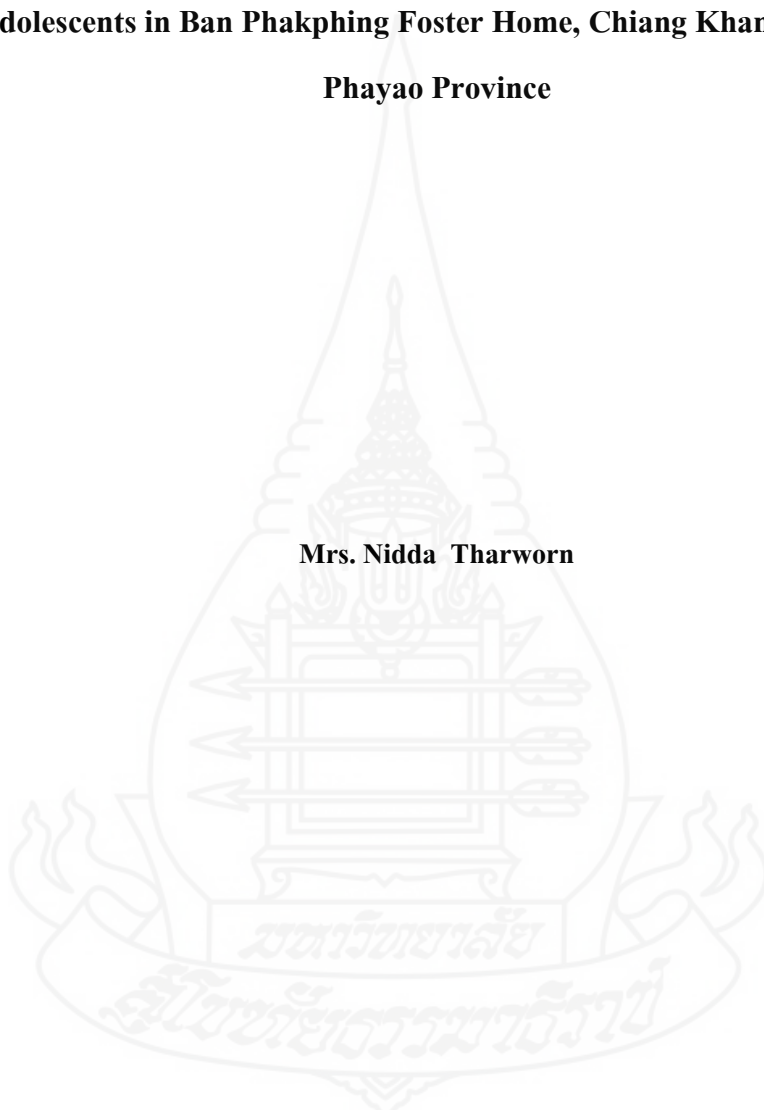

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2560

**The Effects of Using a Guidance Activities Package to Enhance Ambition of
Adolescents in Ban Phakphing Foster Home, Chiang Kham District,
Phayao Province**

Mrs. Nidda Tharworn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Educational in Guidance and Psychological Counseling

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2017

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยานของนักเรียน
วัยรุ่นในสถานสงเคราะห์บ้านพักพิง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

ชื่อและนามสกุล นางนิตดา ถาวร

แขนงวิชา การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

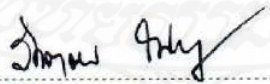
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ พันตำรวจโทหญิง ดร.สุขอรุณ วงษ์ทิม
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์วารณ ฅ ระนอง

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2561

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ พันตำรวจโทหญิง ดร.สุขอรุณ วงษ์ทิม)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์วารณ ฅ ระนอง)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณา รุ่งโรจน์วิชัย)

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยานของนักเรียนวัยรุ่น
ในสถานสงเคราะห์บ้านพักพิงอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

ผู้วิจัย นางนิตดา ถาวร รหัสนักศึกษา 2592800029 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ พันตำรวจโทหญิง
ดร.สุชอรุณ วงษ์ทิม (2) รองศาสตราจารย์ ดร.ลัดดาวรรณ ณ ระนอง **ปีการศึกษา** 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบความทะเยอทะยานของนักเรียนวัยรุ่น
กลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว และ (2) เปรียบเทียบความทะเยอทะยานของ
นักเรียนวัยรุ่นกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวและของนักเรียนวัยรุ่นกลุ่มควบคุมที่ทำกิจกรรม
แนะแนวแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์บ้านพักพิง
อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ที่มีอายุระหว่าง 13 - 18 ปี จำนวน 20 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง
แล้วสุ่มอย่างง่ายเพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน เท่ากัน กลุ่มทดลองใช้
ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยาน จำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ส่วนกลุ่ม
ควบคุมทำกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ (1) แบบวัดความทะเยอทะยาน
ซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .89 (2) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยาน และ
(3) กิจกรรมแนะแนวแบบปกติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่ามัชฌิมฐาน ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์
การทดสอบวิลคอกชัน และการทดสอบแมนนิตนีย์

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) นักเรียนวัยรุ่นกลุ่มทดลองมีความทะเยอทะยานสูงขึ้นภายหลัง
การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
และ (2) นักเรียนวัยรุ่นกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีความทะเยอทะยานมากกว่าของกลุ่ม
ควบคุมที่ทำกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ ชุดกิจกรรมแนะแนว ความทะเยอทะยาน นักเรียนวัยรุ่น สถานสงเคราะห์บ้านพักพิง

Thesis title: The Effects of Using a Guidance Activities Package to Enhance Ambition of Adolescents in Ban Phakphing Foster Home, Chiang Kham District, Phayao Province

Researcher: Mrs. Nidda Tharworn; **ID:** 2592800029;

Degree: Master of Education (Guidance and Psychological Counseling);

Thesis advisors: (1) Police Lieutenant Colonel Dr. Sukaroon Wongtim, Associate Professor; (2) Dr. Laddawan Na Ranong, Associate Professor; **Academic year:** 2017

Abstract

The purposes of this research were (1) to compare the levels of ambition of adolescent students in the experimental group before and after using a guidance activities package; and (2) to compare the ambition level of adolescent students in the experimental group who used the guidance activities package with the counterpart level of adolescent students in the control group who took normal guidance activities.

The research sample consisted of 20 adolescent students, aged 13 - 18 years, at Ban Phakphing Foster Home, Chiang Kham District, Phayao Province, obtained by purposive sampling technique. Then, they were randomly divided into an experimental group and a control group, each of which containing 10 students. The experimental group students used a guidance activities package to enhance ambition for 10 sessions, with 50 minutes in each session; while the control group students took normal guidance activities. The employed research instruments were (1) an ambition assessment scale with reliability coefficient of .89; (2) a guidance activities package to enhance ambition; and (3) a set of normal guidance activities. Statistics for data analysis were the median, inter-quartile range, Wilcoxon Matched Pairs Signed Ranks Test, and Mann-Whitney U Test.

Research findings revealed that (1) the post-experiment ambition level of adolescent students in the experimental group who used a guidance activities package to enhance ambition was significantly higher than their pre-experiment counterpart level at the .01 level of statistical significance; and (2) the post-experiment ambition level of adolescent students in the experimental group who used the guidance activities package to enhance ambition was significantly higher than the counterpart level of adolescent students in the control group who took normal guidance activities at the .01 level of statistical significance.

Keywords: Guidance activities package, Ambition, Adolescence student, Ban Phakphing Foster Home

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญาบัตรสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน ประธานสอบปริญญาบัตร รองศาสตราจารย์ พันตำรวจโทหญิง ดร.สุชอรุณ วงษ์ทิม อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และรองศาสตราจารย์ ดร.ลัดดาวรรณ ณ ระนอง อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำและตรวจแก้ไข ปริญญาบัตรฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณและตระหนักในคุณค่าที่ท่านคณาจารย์ทั้งสามท่านมอบให้ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาเสียเวลาในการตรวจสอบ แก้ไข เครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้ และขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของคณาจารย์แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาแก่ผู้วิจัยตลอด การศึกษาตามหลักสูตรวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ และเด็กบ้านผู้ฝัน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง เครื่องมือทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการ เจ้าหน้าที่ สถานสงเคราะห์บ้านพักพิง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ที่ได้อำนวยความสะดวกในการเก็บ รวบรวมข้อมูลและเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่รักยิ่ง พี่น้อง และญาติทุกท่าน สำหรับความช่วยเหลือ ความรักห่วงใย และกำลังใจที่มีต่อผู้วิจัยตลอดชีวิตที่ผ่านมา ขอขอบคุณสามีและบุตร ที่รักในการให้ความรัก กำลังใจ ช่วยเหลือในการทำวิจัยทุกขั้นตอน รวมทั้งให้การสนับสนุนด้านการศึกษ การทำปริญญาบัตรของผู้วิจัยให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ ขอคุณงามความดีของปริญญาบัตรฉบับนี้ ผู้วิจัยมอบแด่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ สามี บุตรและผู้ที่มีอุปการคุณทุกท่านที่มีต่อผู้วิจัย ขอรำลึกพระคุณของท่านตลอดไป

นิตดา ถาวร

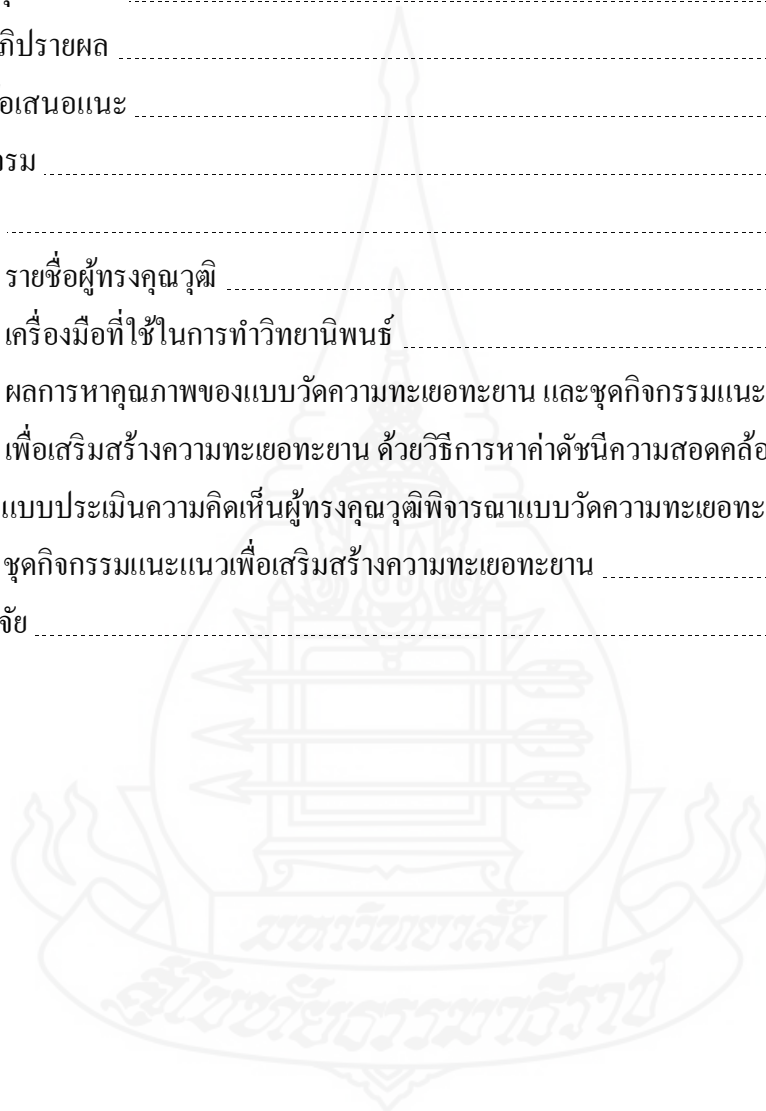
สิงหาคม 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
วรรณกรรมเกี่ยวกับความตะเข้ตะพาน	9
วรรณกรรมเกี่ยวกับกิจกรรมแนะแนวและชุดกิจกรรมแนะแนว	24
เอกสารเกี่ยวกับวัยรุ่น	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	53
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	53
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล	58
การวิเคราะห์ข้อมูล	59
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	60
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	63
สรุปการวิจัย	63
อภิปรายผล	65
ข้อเสนอแนะ	68
บรรณานุกรม	70
ภาคผนวก	76
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	77
ข เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์	80
ค ผลการหาคุณภาพของแบบวัดความตระเยอทะยาน และชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อเสริมสร้างความตระเยอทะยาน ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)	85
ง แบบประเมินความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแบบวัดความตระเยอทะยาน	91
จ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความตระเยอทะยาน	98
ประวัติผู้วิจัย	142

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 3.1	ตัวอย่างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยาน	55
ตารางที่ 4.1	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความทะเยอทะยาน ของนักเรียนวัยรุ่น ก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	61
ตารางที่ 4.2	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความทะเยอทะยาน ของนักเรียนวัยรุ่นกลุ่มทดลองก่อนและหลัง การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว	62
ตารางที่ 4.3	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความทะเยอทะยาน ของนักเรียนวัยรุ่น ภายหลังจากการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	62

ญ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย 4

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากข้อมูลประชากรไทย กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ เดือน 31 ธันวาคม 2559 ประเทศไทยมีประชากรทั้งสิ้นรวม 65,948,260 คน เป็นเด็กและเยาวชน 21,500,347 คน หรือร้อยละ 32.60 ของประชากรทั้งประเทศ แบ่งเป็นเด็ก (อายุต่ำกว่า 18 ปี) จำนวน 13,890,908 คน หรือร้อยละ 21.06 และเยาวชน (อายุระหว่าง 18–25 ปี) จำนวน 7,609,439 คน หรือร้อยละ 11.53 จากสถิติข้อมูลและสถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชนระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม – 31 ธันวาคม 2559 (กรมกิจการเด็กและเยาวชน) จากข้อมูลดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ประชากรที่เป็นเด็กและเยาวชนซึ่งมีจำนวนมากจะมีผลต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าในอนาคต หากเยาวชนเหล่านี้ได้รับการดูแลและพัฒนาที่เหมาะสม เยาวชนถือว่าเป็นวัยที่เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต เป็นวัยที่ต้องการการปรับตัวมากเนื่องจากความเครียดหรือปัญหาทางอารมณ์และเป็นวัยที่กำลังเข้าไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่เต็มตัว ในขณะที่เดียวกันบางคนก็อยู่ในช่วงที่แสวงหาเป้าหมาย อยากประสบความสำเร็จ มีการพัฒนาการทางอารมณ์ไปในทางที่ดียิ่งขึ้น โดยเริ่มเข้าใจอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น รู้จักการควบคุมอารมณ์ให้เหมาะสม นอกจากนี้ เยาวชนยังเป็นวัยที่เหมาะสมจะเรียนรู้ด้านศิลปธรรมจรรยาเพราะมีลักษณะของกระบวนการคิดที่เป็นเหตุเป็นผลมากขึ้น (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2549, น. 261)

แต่ด้วยสภาพสังคมไทยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดปัญหาเด็กและเยาวชนในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปสู่ทิศทางที่ซับซ้อนรุนแรงมากขึ้นทั้งปัญหาสุขภาพอนามัยการขาดโอกาสทางการศึกษา การถูกละเลยทอดทิ้งจากผู้ปกครอง การตกเป็นเหยื่อความรุนแรงในครอบครัว ครอบครัวแตกแยก เสพติดสื่อเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตและการมีชีวิตรอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมลง อยู่ในภาวะเสี่ยงหรือล่อแหลมต่อการเกิดปัญหาต่างๆ สถานการณ์เหล่านี้นับวันมีความรุนแรงมากขึ้นเป็นปรากฏการณ์ ในรูปแบบใหม่ๆ ที่ยากแก่การจัดการหรือแก้ไข

ปัญหาที่กล่าวในข้างต้น ส่งผลกระทบโดยตรงในชีวิตของผู้คนที่อาศัยในครอบครัวนั้นๆ ทั้งต่อผู้เป็นพ่อแม่ และญาติพี่น้อง โดยไม่สามารถที่จะดูแลเลี้ยงดูในขั้นพื้นฐาน ให้ความอบอุ่นแก่เด็กได้ เพราะเหตุนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่เด็ก ๆ บางคนถูกส่งมายังสถานสงเคราะห์ สถานสงเคราะห์เด็ก มีการเรียกขานกันในชื่อต่างๆ มากมายทั่วโลก จะรวมถึง สถานเลี้ยงเด็กกำพร้า บ้านเด็ก และบ้าน

เด็กอ่อน ไม่ว่าจะมียี่ห้อเรียกว่าอย่างไร มีขนาดเท่าใด หรือตั้งอยู่ในสถานที่ใดก็ตาม การดูแลเด็กในสถานสงเคราะห์ได้ให้คำจำกัดความตามคุณลักษณะเฉพาะบางประการไว้ดังนี้ ผู้ดูแลเด็กจะได้คำตอบแทนและไม่ได้มีความสัมพันธ์ทางสายเลือดกับเด็ก เด็กถูกแยกออกจากครอบครัวของตนเองและบ่อยครั้งถูกแยกออกจากชุมชน เด็กส่วนใหญ่ไม่มีโอกาสในการสร้างความผูกพันใกล้ชิดกับผู้ที่ดูแลพวกเขา สถานสงเคราะห์มีการดำเนินงานที่เป็นไปตามกิจวัตรของตน แต่ไม่ได้เป็นไปเพื่อความต้องการของเด็กแต่ละคนแม้ว่าสถานสงเคราะห์บางแห่งจะจัดเตรียมเจ้าหน้าที่ซึ่งพร้อมให้ความทุ่มเทไว้อย่างเพียงพอ แต่พวกเขาก็ไม่สามารถทดแทนครอบครัวได้ ผลการวิจัยตลอด 80 ปีที่ผ่านมาได้แสดงถึงผลกระทบเชิงลบที่สถานสงเคราะห์มีต่อสุขภาพ พัฒนาการ และโอกาสในชีวิตของเด็กเหล่านี้ รวมถึงความเสี่ยงสูงที่เด็กจะถูกทารุณกรรม (Ministersvo Vnitra Ceske republiky, 2007) เด็กทุกคนที่เข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์ต่างก็ประสบปัญหาทางครอบครัวและจิตใจมาก่อนทุกคน สภาพจิตใจจึงได้รับความกดดัน เมื่อไม่มีทางระบายสิ่งเหล่านี้ก็แสดงออกมาทางอารมณ์ เด็กบางคนเงิบขริม บางคนเอะอะ หรือแสดงการขัดขืนต่อระเบียบข้อบังคับของสถานสงเคราะห์ จึงเป็นความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาถึงสภาพจิตใจของเด็กเหล่านั้น มิใช่ทำให้เขาแต่เพียงอาหาร ที่อยู่อาศัยอันเป็นความต้องการทางร่างกายเท่านั้น (วิษชุตา ชูแก้ว, 2555) แต่พวกเขายังต้องการมีเป้าหมาย ความใฝ่ฝัน ความมุ่งมั่น ความทะเยอทะยานในทางที่ถูกต้องจนสามารถประสบความสำเร็จในชีวิตเหมือนกับวัยรุ่นอื่นๆ

สถานสงเคราะห์บ้านพักพิง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา เป็นหน่วยงานหนึ่งซึ่งมีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือเด็กและเยาวชนผู้ประสบภัยทางสังคมเพื่อให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนในด้านการศึกษา ด้านสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ ด้านสังคม วัฒนธรรม จริยธรรม ไว้ในความดูแล จากการสอบถามปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนวัยรุ่นที่อาศัยในสถานสงเคราะห์บ้านพักพิง เป็นนักเรียนวัยรุ่นที่มาจากหลายชนเผ่า เช่น เผ่าม้ง เผ่าเมี่ยน เผ่าอาข่า และอาศัยรวมกับเด็กพื้นราบปะปนกัน ปัญหาของวัยรุ่นส่วนใหญ่มีปัญหาด้านอารมณ์และพฤติกรรม ได้แก่ การขาดความรัก ความคาดหวัง ความรับผิดชอบ ความกระตือรือร้น เป้าหมายในชีวิต ความมั่นใจในตนเองโดยเฉพาะในวัยรุ่น ซึ่งเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งร่างกาย จิตใจ ปัญหาเหล่านี้มีความซับซ้อนมากขึ้นเนื่องจากภูมิหลังของวัยรุ่นแต่ละคนทีมาจากสภาพการณ์ที่แตกต่างกัน

จากการศึกษาของพิมพ์ชนก กลิ่นสุทโธ (2554, น. 149) ได้ศึกษาอัตลักษณ์แห่งตนของวัยรุ่นที่ครอบครัวแตกแยก ผลการวิจัยพบว่า อัตลักษณ์แห่งตนของวัยรุ่นที่ครอบครัวแตกแยกมีลักษณะทั้งสิ้น 5 ด้านด้วยกัน คือ ด้านความเป็นตัวของตนเอง พบว่า วัยรุ่นบางครั้งขาดความมั่นใจ ไม่กล้าคิดและสิ่งที่จะต้องตัดสินใจ ไม่กล้าแสดงออกหรือแสดงความคิดเห็นตลอดจนไม่มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ด้านการรู้จักตนเอง พบว่า วัยรุ่นรู้สึกขาดความมั่นใจ ไม่สามารถเข้าใจตนเองอย่างลึกซึ้ง สันสนต่อตนเองและวิธีการดำเนินชีวิต อีกทั้งไม่รู้ว่าคุณชอบหรือถนัดอะไร ด้าน

วุฒิทางอารมณ์ พบว่า วัยรุ่นเมื่อมีอารมณ์โกรธ โมโห หรือ ไม่พอใจจะมีการแสดงอารมณ์ด้วยคำพูด และท่าทางที่ไม่เหมาะสม ด้านการตั้งเป้าหมายในชีวิต พบว่า วัยรุ่นขาดการวางแผนและเป้าหมายในการเรียน อาชีพและชีวิต เพราะยังขาดข้อมูล คำแนะนำและผู้ที่ให้คำปรึกษา ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล พบว่า มีการคบเพื่อนเฉพาะกลุ่ม ไม่ค่อยยอมรับฟัง ความคิดเห็นผู้อื่นเมื่อมีปัญหาที่จะไม่กล้าปรึกษาครอบครัว ขาดปฏิสัมพันธ์ทั้งต่อคนในครอบครัวและผู้อื่น

ความทะเยอทะยานจะเป็นแรงผลักดันให้นักเรียนไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ นักเรียนที่รู้จักตั้งจุดมุ่งหมายในการเรียน มักจะเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในการเรียนอยู่เสมอ การมีจุดมุ่งหมายทำให้คนมีความทะเยอทะยานที่จะไปให้ถึงจุดหมายที่ตนตั้งไว้ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของจิตรา วสุวานิช (2518, น. 16) ที่กล่าวว่า ถ้าเด็กไม่มีจุดมุ่งหมายความทะเยอทะยานก็ย่อมจะประสบความสำเร็จได้ยากลำบาก จากการศึกษางานวิจัยพบว่า ความทะเยอทะยานจะเกิดขึ้นจากความต้องการของมนุษย์ ซึ่งถือว่าเป็นความต้องการชนิดหนึ่งที่เกิดขึ้นทางจิตใจ และจะเกิดขึ้นเมื่อร่างกายไม่ได้ความพึงพอใจ (ศิลาประชัย ฐปสุวรรณ, 2538, น. 2 อ้างอิงจาก Hilgard, 1962, p. 125-126) มนุษย์มีความต้องการที่จะประสบความสำเร็จ ได้รับการยอมรับ ต้องการมีอำนาจ หรืออยู่เหนือคนอื่นความต้องการเป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดความทะเยอทะยานขึ้นในจิตใจ เป็นตัวกำหนดทิศทางแห่งความคิดและการกระทำของมนุษย์ ถ้ามนุษย์ไม่มีความต้องการก็จะไม่มีพฤติกรรมเกิดขึ้น ความทะเยอทะยานหมายถึงความปรารถนาอันแรงกล้าที่จะกระทำให้สัมฤทธิ์ผลเพื่อประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายในชีวิต คนเราไม่ได้เกิดมาพร้อมกับความทะเยอทะยาน ในขณะที่เราเจริญเติบโตเราได้มีปฏิสัมพันธ์ในสิ่งต่างๆ ทำให้ได้รับผลกระทบจากคนอื่น ๆ เราก็พยายามที่จะเลียนแบบความสำเร็จของคนอื่น ๆ ต้องตั้งใจจะพัฒนาความทะเยอทะยาน เสาะหาบุคคลที่เป็นแบบอย่างหรือเป็นต้นแบบในชีวิตและพยายามเลียนแบบบุคคลนั้นเพื่อว่าวันหนึ่งเราจะเป็นอย่างบุคคลซึ่งประสบผลสำเร็จในชีวิตนั้น

ผู้วิจัยในฐานะผู้ให้การศึกษาแก่นักเรียนวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์บ้านพักพิงจึงมีความสนใจที่จะให้การช่วยเหลือป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวมาข้างต้น โดยการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเป็นเครื่องมือที่จะแก้ปัญหา เพื่อช่วยให้นักเรียนวัยรุ่น รู้จักและเข้าใจตนเอง ตลอดจนเรื่องราว หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดียิ่งขึ้น โดยสามารถนำข้อมูลที่ได้รับจากกิจกรรมแนะแนวมาประกอบการตัดสินใจและวางแผนชีวิตด้านการศึกษา อาชีพ และส่วนตัวและสังคม ตลอดจนทั้งพัฒนาตนเองให้เหมาะสมขึ้น (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2555, น. 11) โดยการช่วยให้นักเรียนรู้จักคิด ตัดสินใจด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยานเพื่อให้นักเรียนวัยรุ่นสามารถประสบความสำเร็จในชีวิต เนื่องจากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวสามารถใช้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต พรสวรรค์ ภัทรบรรพต (2556, น. 61) ที่ได้ศึกษาเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในเด็กกลุ่มด้อยโอกาสของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน ราชประชานุเคราะห์ 23 หลังการ

ทดลองนักเรียนที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตมีทักษะชีวิตหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต มีทักษะชีวิตสูงกว่า กลุ่มควบคุมที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จะเห็นได้ว่า การใช้กิจกรรมแนะแนว สามารถที่จะพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงคาดหวังว่านักเรียนวัยรุ่นที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวจะได้รับการเสริมสร้างความทะเยอทะยานในการดำเนินชีวิต ได้อย่างมีประสิทธิภาพและดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่น ในสังคมได้อย่างปกติสุขต่อไป

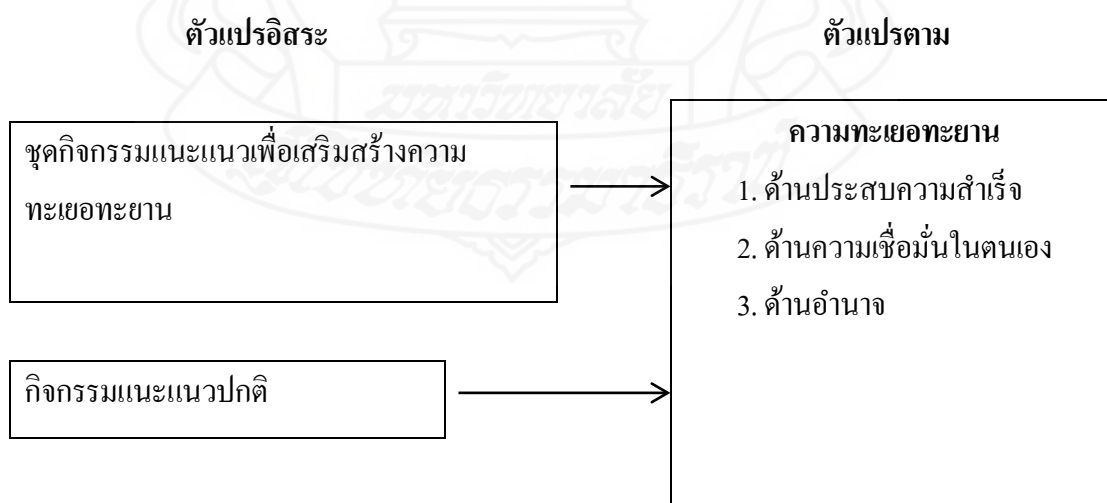
2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบความทะเยอทะยานของนักเรียนวัยรุ่นกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความทะเยอทะยานของนักเรียนวัยรุ่นกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว และกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

4.1 นักเรียนวัยรุ่นนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีความทะเยอทะยานสูงขึ้นหลังการทดลอง

4.2 นักเรียนวัยรุ่นนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีความทะเยอทะยานสูงกว่านักเรียนวัยรุ่นนกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

5. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตดังนี้

5.1 ประชากร ประชากรเป็น นักเรียนวัยรุ่นนที่อาศัยในสถานสงเคราะห์บ้านพักพิงอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา จำนวน 30 คน

5.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนวัยรุ่นนสถานสงเคราะห์บ้านพักพิง จังหวัดพะเยา ที่มีอายุระหว่าง 13-18 ปี จำนวน 20 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงแล้วสุ่มอย่างง่ายเพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน เท่ากัน

5.3 รูปแบบของการวิจัย เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มคือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง

5.4 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

5.4.1 *ตัวแปรอิสระ* (Independent Variable) คือ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยานและกิจกรรมแนะแนวปกติ

5.4.2 *ตัวแปรตาม* (Dependent Variable) คือ ความทะเยอทะยาน

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 ความทะเยอทะยาน หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนถึงความต้องการด้านจิตใจที่มีแรงปรารถนาอันแรงกล้าให้กระทำ หรือ ปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ โดยมีการตั้งเป้าหมายให้ตนเองประสบความสำเร็จเพื่อนำไปถึงการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เหมาะสม โดยแบ่งองค์ประกอบออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้คือ

6.1.1 ด้านประสบความสำเร็จ หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนถึงพฤติกรรมซึ่ง เป็นแรงกระตุ้น เป็นแรงขับให้ตนประสบความสำเร็จ บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งใจไว้โดยอาศัยความ พยายามมานะอดทน ความกระตือรือร้นมุ่งมั่น จริงจังโดยไม่ยอมปล่อยให้สิ่งนั้นหลุดไป

6.1.2 ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนถึงลักษณะ นิสัยอันเป็นผลทำให้มีความสามารถกระทำสิ่งต่างๆ มีความกล้าหาญแม้มีอุปสรรคก็จะไม่ยอมล้มเลิก มีความพึงพอใจในความเป็นตัวของตัวเอง กล้าแสดงออก สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมได้

6.1.3 ด้านอำนาจ หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนถึงความต้องการอยากมี อิทธิพลเหนือผู้อื่น เป็นความสามารถที่จะโน้มน้าวให้บุคคลอื่น ประพฤติ ปฏิบัติตาม มีความเคารพ เกรงกลัว ต้องการที่จะได้รับการยกย่อง มีอิสระในการตัดสินใจ สร้างศรัทธาให้ผู้อื่น มีความเป็นผู้นำ แต่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

6.2 ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยาน หมายถึงกิจกรรมแนะแนวที่ สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้รับการ เสริมสร้างความทะเยอทะยานในลักษณะของสื่อประสมประกอบด้วย วิธีการดำเนินในชุดกิจกรรม แนะแนว การใช้เทคนิควิธีการให้สอดคล้องกับเนื้อหาหรือกิจกรรมได้แก่ การเล่นเกม บทบาทสมมุติ สถานการณ์จำลอง กรณีศึกษา เล่าเรื่องประสบการณ์ เป็นต้น การดำเนินการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนคือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินกิจกรรมและขั้นสรุป โดยการดำเนินการใช้ชุดกิจกรรม แนะแนว 10 ครั้งๆละ 50 นาที ประกอบด้วยกิจกรรม 10 กิจกรรม 1) ปฐมนิเทศ 2) เป้าหมายที่ประสบความสำเร็จ 3) จัดลำดับสู่ความสำเร็จ 4) อดทนสู่เป้าหมาย 5) ความสามารถของฉัน 6) ฉันทำได้ 7) ตัวเรามีคุณค่า 8) ฉันเป็นผู้นำ 9) การเป็นผู้นำที่ดี 10) ปัจฉิมนิเทศ

6.3 นักเรียนวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์ หมายถึง นักเรียนที่มีอายุระหว่าง 13-18 ปี ที่อาศัย ในสถานสงเคราะห์บ้านพักพิงอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

6.4 กิจกรรมแนะแนวปกติ หมายถึง กิจกรรมแนะแนวที่จัดตามปกติในสถานสงเคราะห์ บ้านพักพิง จังหวัดพะเยา

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยาน เป็นเครื่องมือช่วยให้นักเรียน วัยรุ่นสถานสงเคราะห์บ้านพักพิง เกิดความรู้ความเข้าใจสามารถใช้ชีวิตประจำวันและอยู่ร่วมกับสังคม ได้อย่างมีความสุข

7.2 ได้นวัตกรรมชุดกิจกรรมแนะแนวเรื่องการเสริมสร้างความทะเยอทะยาน เหมาะสำหรับผู้สนใจหรือผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวเพื่อจะได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการทำงานหรือเพื่อการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนว นำไปประยุกต์เป็นชุดกิจกรรมแนะแนวสำหรับหน่วยงานพัฒนาความรู้ให้สถานสงเคราะห์เอกชนในพื้นที่ต่าง ๆ ต่อไปได้

7.3 เพื่อเป็นแนวทางในการนำชุดกิจกรรมแนะแนวไปใช้พัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ ของนักเรียนวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์เอกชนในอนาคตได้

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยานของนักเรียน
วัยรุ่นในสถานสงเคราะห์บ้านพักพิงอำเภอเชิงคำ จังหวัดพะเยา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจาก
เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. วรรณกรรมเกี่ยวกับความทะเยอทะยาน
  - 1.1 ความหมายของความทะเยอทะยาน
  - 1.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความทะเยอทะยาน
  - 1.3 ลักษณะของผู้ที่มีความทะเยอทะยาน
  - 1.4 ประเภทของความทะเยอทะยาน
  - 1.5 องค์ประกอบของความทะเยอทะยาน
  - 1.6 ปัจจัยที่มีผลต่อความทะเยอทะยาน
2. วรรณกรรมเกี่ยวกับกิจกรรมแนะแนวและชุดกิจกรรมแนะแนว
  - 2.1 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว
  - 2.2 ขอบข่ายและวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว
  - 2.3 ความสำคัญของกิจกรรมแนะแนว
  - 2.4 หลักการพัฒนาของกิจกรรมแนะแนว
  - 2.5 ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว
  - 2.6 องค์ประกอบของชุดกิจกรรมแนะแนว
  - 2.7 เทคนิคที่ใช้ในชุดกิจกรรมแนะแนว
  - 2.8 การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนว
  - 2.9 หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวกับชุดกิจกรรมแนะแนว
3. เอกสารเกี่ยวกับวัยรุ่น
  - 3.1 ความหมายของวัยรุ่น
  - 3.2 ลักษณะของวัยรุ่น
  - 3.3 ความต้องการของวัยรุ่น
  - 3.4 ความทะเยอทะยานของวัยรุ่น

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. วรรณกรรมเกี่ยวกับความทะเยอทะยาน

1.1 ความหมายของความทะเยอทะยาน

ความหมายของความทะเยอทะยาน ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายๆ ท่านดังนี้

จิตรา วสุวานิช (2518, น. 97) ได้ให้ความหมายของความทะเยอทะยานว่า หมายถึง มาตรฐานหรือความหวังของแต่ละคนตั้งขึ้นสำหรับตนเองในการกระทำใด ๆ ก็ตามซึ่งเขาคิดว่าจะต้องทำให้ได้ ระดับของความทะเยอทะยานของแต่ละคนในการเรียนหรือการกระทำอื่นใดย่อมจะไม่เท่ากัน

ประสาธ อิศรปริดา (2522, น. 22) กล่าวว่า ความทะเยอทะยาน (Aspirations) เป็นรากฐานของพฤติกรรมของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงเป็นพวกที่ชอบการแข่งขัน และมีความพยายามที่จะปรับปรุงตนเองได้ดีขึ้น

พระราชวรมณี (2530, น. 35-32) กล่าวว่า ความทะเยอทะยาน แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ 1. ความปรารถนาที่จะให้มีการยอมรับ ยกย่องสรรเสริญเมื่อมีการกระทำดี เช่น นักเรียนอยากให้ครูชมเมื่อทำดี 2. ความปรารถนาที่อยากจะมีอำนาจ อยากเด่นหรืออยากอยู่เหนือคนอื่น อยากให้ผู้อื่นชมว่าเก่งกว่า แรงจูงใจระดับนี้เป็นอันตรายต่อสังคม ไม่เหมาะที่จะนำมาใช้ในระบบการศึกษา

มาริสา รัฐปัทย์ (2532, น. 8) ได้ให้ความหมายของความทะเยอทะยานว่า เป็นการแสดงออกของลักษณะนิสัยบุคคลที่มีความต้องการให้ตนสำเร็จ โดยการตั้งความคาดหวังไว้สูง มุ่งมั่นที่จะทำสิ่งที่ต้องการให้ได้เพื่อให้ฐานะหรือความเป็นอยู่ของตนสูงขึ้น ดีเด่นเหนือคนอื่นให้คนอื่นรู้จักด้วยผลงาน เลือกรับทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขัน หรือฝึกความชำนาญและต้องการชัยชนะเมื่อมีการแข่งขัน

สมิต อาชวณิชกุล (2532, น. 171) ได้กล่าวว่า ความทะเยอทะยาน คือ แรงปรารถนา แรงอธิษฐาน แรงตั้งใจแน่วแน่ แรงกิเลสตัณหา ฯลฯ อันเป็นเครื่องกระตุ้นให้เรากระทำการใดๆ ไปสู่จุดหมายที่เราต้องการสุดแต่จะเป็นความทะเยอทะยานทางบวกหรือทางลบ ทางดีหรือทางชั่ว คนที่มีความทะเยอทะยานมากอยากมีความปรารถนาอย่างรุนแรง ขอมเอาชีวิตเขาแลกเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ปรารถนา ส่วนคนที่มีความทะเยอทะยานน้อย ก็มักจะท้อแท้ ทำอะไรไม่ค่อยสำเร็จหรือเสร็จเพียงครั้งๆ กลางๆ

อำนาจ วีรวรรณ (2535, น. 4) กล่าวว่า ความทะเยอทะยาน หมายถึง ความมุ่งมั่นพยายามเพื่อความเป็นเลิศ ซึ่งหมายความว่าไม่ว่าจะทำกิจกรรมงานใด ทำให้ใครก็จะต้องทำโดยทุ่มเททั้งชีวิตและจิตใจในลักษณะที่เป็นการแข่งขันกับตนเอง และแข่งกับเวลาจนได้ชื่อว่าเป็นผู้ซึ่งประสบความสำเร็จ

นโปเลียน ฮิลล์ (2543, p. 75) สรุปว่า ความทะเยอทะยาน คือ การกระทำที่จริงจัง การวางแผนอย่างระมัดระวัง และดำเนินการอย่างมุ่งมั่น โดยบุคคลที่ปรับสภาพจิตใจเพื่อความสำเร็จ และเชื่อมั่นว่าจะบรรลุได้

พจนานุกรมภาษาอังกฤษของลองแมน (Longman, 2002, p. 40) ให้ ความหมายของความทะเยอทะยานว่า หมายถึงความมุ่งมั่นที่จะประสบความสำเร็จและสามารถกลายเป็นคนที่มีฐานะดี มีอำนาจและชื่อเสียงได้

พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย (Longman Basic English-Thai Dictionary, 2547, p. 35) แปลความหมาย ในภาษาไทยตรงกับคำว่า ความทะเยอทะยานและความใฝ่ฝัน ซึ่งความหมายของทั้งสองคำนี้ตาม พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2554, น. 556, 799) คำว่าความทะเยอทะยานคือ ความอยากมีฐานะหรือภาวะที่สูงส่งดีกว่าที่เป็นอยู่ และคำว่า ความใฝ่ฝัน คือคิดอยากได้ มุ่งหวัง

ศุขาสินี ศรีเที่ยงตรง (2553, น. 4) ได้ให้ความหมายของความทะเยอทะยานว่า หมายถึง การแสดงออกของลักษณะนิสัยของนักเรียนที่มีความต้องการจะให้ตนสำเร็จ ต้องการมิตรสัมพันธ์ ต้องการอำนาจโดยการตั้งความหวังไว้สูง มีความกระตือรือร้น มานะพยายาม ให้คนอื่นรู้จัก ด้วยผลงาน เลือกรับทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันหรือฝึกความชำนาญ และต้องการมีชัยชนะเมื่อมีการแข่งขัน

ปริญญช ชัยกองเกียรติ (2557) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความทะเยอทะยาน หมายถึง การแสดงออกของลักษณะนิสัยบุคคลที่มีความต้องการจะให้ตนประสบความสำเร็จเป็นแรงผลักดันให้บุคคลพยายามหาหนทางและวิธีการต่างๆ เพื่อให้การทำงานของตนดีขึ้นกว่าเดิมและประสบความสำเร็จด้วยมาตรฐานที่ดีเยี่ยมโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่างๆ ที่มาขัดขวาง แม้จะใช้ความพยายามอย่างมาก และใช้ระยะเวลานาน

อี.พี อิลฮิน (2014) กล่าวว่า ความทะเยอทะยานเป็นสิ่งที่มุ่งมั่นเพื่อให้บรรลุผลอันโดดเด่นโดยความพยายามในวิถีที่สัตย์ซื่อ มีเกียรติและเกิดประโยชน์ เป็นแรงขับเคลื่อนให้มนุษย์ระดมทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งหมด ให้มุ่งไปสู่เป้าหมายที่ยิ่งใหญ่ เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนและเอาชนะอุปสรรคต่างๆ

รุ่งอโณทัย บุญประเสริฐ (2559, น. 9) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความทะเยอทะยาน หมายถึง แรงกระตุ้นหรือความต้องการในการกระทำใด ๆ ที่ต้องการจะให้ตนไปสู่จุดมุ่งหมายที่มี

ความต้องการจะให้ตนสำเร็จ ต้องการมิตรสัมพันธ์ ต้องการอำนาจ โดยมีการตั้งความหวังมีความกระตือรือร้นมีพลังที่จะต้องการความสำเร็จ

Zakary d Pearsall (2016, p. 9) กล่าวว่า คนที่มีความทะเยอทะยานก็จะทำให้ตนเองมีคุณค่าขึ้น เมื่อโอกาสมาถึงเขาพร้อมที่จะมุ่งไปข้างหน้า จะมีวิธีการมากมายเพื่อเกิดความเคารพและความชื่นชมยินดีของมนุษยชาติและให้สามารถตอบสนองต่อความถูกต้องและคุณงามความดีที่เหนือกว่า นำมาซึ่งพฤติกรรมที่ดีงามในอนาคตของผู้ที่มีความทะเยอทะยานและสามารถครอบคลุมทุกด้านหรือถูกจัดออกไปเมื่อมีการเผชิญหน้า เมื่อถึงจุดที่ต้องขึ้นสูงตำแหน่งที่สูงกว่า

จากความหมายของความทะเยอทะยาน ที่ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังที่กล่าวมานี้ พอจะสรุปได้ว่า ความทะเยอทะยานหมายถึง การแสดงออกพฤติกรรมความต้องการด้านจิตใจมีรากฐานของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง เป็นนิสัยต้องการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นโดยกระทำจริงจังกระตือรือร้นโดยมีเป้าหมาย มีความคาดหวัง อาศัยความมานะอดทน พากเพียร เพื่อบรรลุเป้าหมายนั้นให้ประสบความสำเร็จ นำมาซึ่งการมีเกียรติ ผลงาน ฐานะที่ดีขึ้น

1.2 ทฤษฎีความทะเยอทะยาน

จากการศึกษาและค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความทะเยอทะยาน ไม่ปรากฏทฤษฎีที่เกี่ยวกับความทะเยอทะยานโดยตรง แต่พบว่า ความทะเยอทะยานเป็นส่วนหนึ่งของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และเป็นความต้องการทางด้านจิตใจซึ่งก่อให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ ขึ้น ดังนั้นความทะเยอทะยานจึงทำหน้าที่เป็นแรงจูงใจหรือแรงขับภายในที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมของบุคคล จึงขอนำเสนอทฤษฎีเกี่ยวกับทฤษฎีความต้องการ ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และทฤษฎีเกี่ยวกับความมั่นใจในตนเอง ดังต่อไปนี้

1.2.1 ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์

เป็นทฤษฎีที่พัฒนาขึ้นโดย อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow) นักจิตวิทยา แห่งมหาวิทยาลัยแบรนดิส เป็นทฤษฎีที่รู้จักกันมากที่สุดทฤษฎีหนึ่งซึ่งระบุว่า บุคคลมีความต้องการเรียงลำดับจากระดับพื้นฐานที่สุดไปยังระดับสูงสุด

กานดา จันทร์แย้ม (2556, น. 88-87) และ มธุรส สว่างบำรุง (2542, น. 238-244) กล่าวว่า มาสโลว์ (Maslow, 1954, pp. 80-93) ได้พัฒนาทฤษฎีการจูงใจขึ้นมา โดยระบุว่าบุคคลจะมีความต้องการที่เรียงลำดับจากระดับพื้นฐานมากที่สุดไปยังระดับสูงสุด ขอบข่ายของมาสโลว์จะอยู่บนพื้นฐานของสมมติฐานรากฐาน 3 ข้อคือ

1. มนุษย์ คือ สิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการ ความต้องการของบุคคลสามารถมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของพวกเขา และความต้องการของมนุษย์ไม่มีที่สิ้นสุด

2. ความต้องการของมนุษย์เป็นลำดับขั้นเรียงตามความสำคัญจากพื้นฐานไปจนถึงความต้องการที่ซับซ้อน

3. ความต้องการของมนุษย์ตามลำดับได้รับการสนองตอบแล้ว มนุษย์จะก้าวไปสู่ความต้องการลำดับที่สูงขึ้นต่อไป

ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ เป็นทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการของมนุษย์มีอยู่ 5 ระดับ คือ

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ เป็นความต้องการเพื่ออยู่รอด เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ ที่อยู่อาศัย เป็นต้น ทั้งนี้เพราะความจำเป็นที่จะต้องดำรงชีพอยู่ทำให้มนุษย์ต้องไปหาสิ่งเหล่านี้มาตอบสนองก่อนสิ่งอื่นใด ด้วยเหตุผลดังกล่าวจะเห็นว่า ในกรณีที่มีมนุษย์ขาดสิ่งต่างๆ ทุกอย่างแล้ว การตอบสนองให้กับความต้องการของร่างกายจะเป็นสิ่งที่ชักจูงใจมนุษย์ได้ เช่น ถ้าหากมนุษย์อยู่ในสภาพที่อดอยากแล้ว ความต้องการสิ่งแรกของมนุษย์ ก็คือความต้องการด้านร่างกาย

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) เป็นความต้องการที่จะเกิดขึ้นหลังจากที่ความต้องการทางร่างกายได้รับการตอบสนองอย่างไม่ขาดแคลนแล้ว หมายถึง ความต้องการ สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยทั้งทางกายและจิตใจ ความมั่นคงในงาน ในชีวิตและสุขภาพการสนองความต้องการนี้ต่อพนักงาน ทำได้หลายอย่าง เช่น การประกันชีวิตและสุขภาพ กฎระเบียบข้อบังคับที่ยุติธรรม การให้มีสภาพแรงงาน ความปลอดภัยใน การปฏิบัติงาน เป็นต้น

3. ความต้องการทางสังคม (Social Needs) คือ ความต้องการระดับ 3 เป็นความต้องการทางสังคมจะหมายถึงความต้องการที่จะเกี่ยวพันการมีเพื่อนและการถูกยอมรับโดยบุคคลอื่น เพื่อการตอบสนองความต้องการเมื่อมีความปลอดภัยในชีวิตและมั่นคงในการทำงานแล้ว คนเราจะต้องความรัก มิตรภาพ ความใกล้ชิดผูกพัน ต้องการเพื่อน การมีโอกาสเข้าสมาคมสังสรรค์กับผู้อื่น ได้รับการยอมรับเป็นสมาชิกในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือหลายกลุ่ม

4. ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem Needs) เมื่อความต้องการทางสังคมได้รับการสนองตอบแล้ว คนเราจะต้องการสร้างสถานภาพของตัวเองให้สูงเด่น มีความภูมิใจ และสร้างการนับถือตนเองขึ้นชมในความสำเร็จของงานที่ทำ มีความรู้สึกรับผิดชอบในตัวเองและเกียรติยศ ความต้องการเหล่านี้ได้แก่ ยศ ตำแหน่ง ระดับเงินเดือนที่สูง งานที่ท้าทาย ได้รับการยกย่องจากผู้อื่น มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในงาน โอกาสแห่งความก้าวหน้าในงานอาชีพ เป็นต้น

5. ความต้องการเติมความสมบูรณ์ให้ชีวิต (Self-actualization Needs) ความต้องการความสมหวังของชีวิตคือ ความต้องการระดับสูงสุด บุคคลมักจะต้องการโอกาสที่จะคิดสร้างสรรค์ภายในงาน คือต้องการจะเติมเต็มศักยภาพของตนเอง ต้องการความสำเร็จในสิ่งที่ปรารถนา

สูงสุดของตัวเอง ความเจริญก้าวหน้า การพัฒนาทักษะความสามารถให้ถึงขีดสุดยอด มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจ มีความรับผิดชอบและการคิดสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ การก้าวสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้นในอาชีพและการทำงานบริษัทได้พยายามจูงใจบุคคลเหล่านี้ด้วยการเสนอตำแหน่งที่ทำท้าทายแก่พวกเขา เป็นต้น จากทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ สรุปได้ว่า ความทะเยอทะยานจะเริ่มขึ้นตั้งแต่ความต้องการในขั้นที่ 3 คือความต้องการทางสังคมเป็นต้นมาซึ่งเป็นการต้องการที่เริ่มขึ้นทางจิตใจคือต้องการที่จะเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เพื่อเข้ามามีบทบาททางสังคมจนเป็นที่ยอมรับนับหน้าถือตาของสังคม จนมาถึงขั้นต้องการที่จะได้รับความสำเร็จตามความมุ่งมั่นปรารถนาแรงขับภายในจิตใจของบุคคลเพื่อปรารถนาและนำมาซึ่งการบรรลุเป้าหมายเพื่อให้ประสบความสำเร็จในชีวิต

1.2.2 ทฤษฎีความต้องการความสำเร็จของแมคเคลแลนด (McClelland's Achievement Motivation Theory)

แมคเคลแลนด (กิฟลี วรรณจิต, 2538, น. 98-99 อ้างอิงจาก McClelland, 1961, pp. 36-62 และ สิริอร วิชาวุธ, 2550, น. 251-252 อ้างอิงจาก McClelland, 1953) มีความเชื่อว่า ความต้องการของบุคคลเป็นผลมาจากการเรียนรู้มากกว่าอย่างอื่น ความต้องการที่เกิดจากการเรียนรู้จึงมีอิทธิพลให้คนแสดงหรือประพฤติปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของเขา ความต้องการในชีวิตของแต่ละคนจะแตกต่างกันเนื่องจากความแตกต่างในสิ่งแวดล้อม ทั้งครอบครัวที่ทำงานตลอดจนประเพณีวัฒนธรรม แมคเคลแลนดได้กล่าวถึงความต้องการไว้ 3 ประการ คือ

1. ความต้องการประสบความสำเร็จ (The Need for Achievement) เป็น ความต้องการมีผลงานและบรรลุเป้าหมายที่พึงปรารถนา คุณลักษณะของคนที่มีความต้องการประสบความสำเร็จได้แก่
  - 1.1 เป็นคนที่มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะรับภาระหรือ รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ไม่ชอบเกี่ยงงาน จะค้นพบว่าปัญหาจะถูกแก้ไขโดยวิธีใดหรืออย่างไร
  - 1.2 เป็นคนที่ตั้งเป้าหมายไว้สูงกว่าปกติและชอบเสี่ยงกับเป้าหมายนั้น
  - 1.3 เป็นคนที่ต้องการให้ผู้อื่นประเมินหรือบอกสิ่งที่เขาทำว่าเป็นอย่างไร
2. ความต้องการมิตรสัมพันธ์ (The Need for Affiliation) เป็นความต้องการที่จะส่งเสริมและรักษาสัมพันธภาพอันอบอุ่นเพื่อความเป็นมิตรกับผู้อื่นบุคคลที่มีความต้องการมิตรสัมพันธ์สูงมีลักษณะดังนี้
  - 2.1 เป็นคนที่มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าต่อการยอมรับและให้ความเชื่อมั่นให้กำลังใจ

2.2 เป็นคนที่มีแนวโน้มที่จะปรับตัวให้เข้ากับความปรารถนาและบรรทัดฐานของผู้อื่น

2.3 เป็นคนที่มีความใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่นอย่างจริงจัง

3. ความต้องการอำนาจ (The Need for Power) เป็นความต้องการที่จะมีอิทธิพลครอบงำผู้อื่นบุคคลที่มี ความต้องการอำนาจสูงมีลักษณะดังนี้

3.1 มีความปรารถนาที่จะมี อิทธิพลต่อผู้อื่นโดยตรง

3.2 มีความปรารถนาที่จะมี กิจกรรมในการควบคุมเหนือผู้อื่น

3.3 มีความสนใจในการรักษาสัมพันธภาพในการเป็นผู้นำผู้ตาม

จากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความทะเยอทะยานข้างต้น สรุปได้ว่า ความต้องการการประสบความสำเร็จเป็นความต้องการที่เกิดจากการเรียนรู้จึงมีอิทธิพลจูงใจให้คนแสดงหรือประพฤติปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของเขา ดังนั้นบุคคลที่มีความทะเยอทะยานเป็นแรงกระตุ้นจะช่วยผลักดันให้บุคคลไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการได้

1.2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

โดยทั่วไปแล้วมนุษย์มิได้ทำงานอย่างเต็มความสามารถเสมอไป การจูงใจเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการปฏิบัติงานของบุคคล ทำให้บุคคลต้องปฏิบัติงานเต็มศักยภาพของตนด้วยใจรักงาน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้มีขึ้น ในตัวบุคคลเพื่อเป็นปัจจัยนำไปสู่การปฏิบัติตามเป้าหมายที่มีประสิทธิภาพของบุคคลในที่สุด

พฤติกรรมของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงไว้ 6 ลักษณะ

1. กล้าเสี่ยงพอสมควร (Moderate Risk – Taking) ในเหตุการณ์ที่ต้องใช้ความสามารถโดยไม่ขึ้นอยู่กับโชคชะตาจะมีการตัดสินใจเด็ดเดี่ยว ไม่ลังเล บุคคลที่ต้องการสัมฤทธิ์ผลสูง มักไม่พอใจที่จะทำงานง่าย ๆ แต่ต้องการทำงานที่ยากลำบากพอสมควรเพราะมีความมั่นใจในความสามารถของตนเองเพราะการทำงานที่ยากให้ลุล่วงไปได้นั้นจะนำความพอใจมาสู่ตน

2. ขยันขันแข็ง (Energetic) หรือชอบการกระทำแปลก ๆ ใหม่ ๆ ที่จะทำให้บุคคลนั้นเกิดความรู้สึกว่าตนเองประสบความสำเร็จ ผู้มีความต้องการสัมฤทธิ์ผลสูงไม่จำเป็นต้องเป็นคนขยันในทุกกรณีไป แต่จะมานะพากเพียรต่อสิ่งที่ท้าทาย หรือยั่วความสามารถของตนและทำให้ตนเกิดความรู้สึกว่าได้ทำงานสำคัญลุล่วงไปแล้ว ผู้ที่มีความต้องการสัมฤทธิ์ผลสูงมักจะไม่น่าขยันขันแข็งในงานอันเป็นกิจวัตรประจำวัน แต่จะทำงานขยันขันแข็งเฉพาะงานที่ต้องใช้สมอง และเป็นงานที่ไม่ซ้ำแบบใคร หรือสามารถจะค้นคว้าหาวิธีการใหม่ๆ ที่จะแก้ปัญหาให้สำเร็จลุล่วงไป

3. รับผิดชอบต่อตนเอง (Individual Responsibility) ผู้ที่มีความต้องการสัมฤทธิ์ผลสูงมักจะพยายามทำงานให้เสร็จเพื่อความพึงพอใจในตนเอง มีใจหวังให้คนอื่นยกย่อง มีความต้องการเสรีภาพในการคิดและการกระทำไม่ชอบให้ผู้อื่นมาบงการ

4. ต้องการทราบแน่ชัดถึงผลการตัดสินใจของตนเอง (Knowledge of Result of Decision) โดยไม่ใช่เพียงการคาดคะเนเอาว่าจะต้องเป็นลักษณะอย่างนั้นอย่างนี้ นอกจากนี้ผู้ที่ต้องการความสัมฤทธิ์ผลสูง ยังพยายามที่จะทำตัวให้ดีกว่าเดิมอีก เมื่อทราบว่าผลการกระทำของตัวเองเป็นอย่างไร

5. มีการทำนายหรือคาดการณ์ไว้ล่วงหน้า (Anticipation of Future Possibilities) ผู้ที่มีความต้องการสัมฤทธิ์ผลสูง มักเป็นบุคคลที่มีแผนระยะยาว เพราะเล็งเห็นผลการณ์ไกลกว่าผู้ที่มีความต้องการสัมฤทธิ์ผลต่ำ

6. มีทักษะในการจัดการระบบงาน (Organizational Skills) เป็นสิ่งที่แมคเคลเลนด์เห็นว่าควรมี แต่ยังมีหลักฐานการค้นคว้ามาสนับสนุนได้ไม่เพียงพอ

แรงจูงใจพื้นฐานของบุคคล 3 ประการ ได้แก่

1. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) คือ ความปรารถนาที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยพยายามแข่งขันกับเกณฑ์มาตรฐานอันดีเลิศ จะมีความรู้สึกเป็นทุกข์กังวลใจ ไม่สบายใจเมื่อประสบความล้มเหลวหรืออุปสรรค

2. แรงจูงใจใฝ่สมาคม (Affiliation Motive) คือ ความปรารถนาที่จะเป็นที่ยอมรับของคนอื่น ต้องการเป็นที่นิยมชมชอบของคนอื่น ต้องการมีเกียรติยศชื่อเสียงในสังคม สิ่งเหล่านี้เป็นแรงจูงใจที่จะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับจากบุคคลอื่น ๆ

3. แรงจูงใจใฝ่อำนาจ (Power Motive) คือ ความปรารถนาที่จะได้มาซึ่งอิทธิพลเหนือกว่าคนอื่นในสังคม ผู้ที่มีความจูงใจใฝ่อำนาจสูงจะเป็นผู้ที่พยายามควบคุมสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้ตนเองบรรลุความต้องการที่จะมีอิทธิพลเหนือคนอื่น แมคเคลเลนด์ เน้นในเรื่องของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากกว่าแรงจูงใจในด้านอื่น ๆ เพราะเขาเห็นว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสำคัญมากที่สุดในการความสำเร็จของคนเรา

ส่วนทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเมอร์เรย์ (อ้างถึงใน จรูญ ทองถาวร, 2530, น. 64) เป็นนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ได้รวบรวมความต้องการทางจิตของมนุษย์ไว้มากมายหลายชนิด และในจำนวนนี้มีความต้องการผลสัมฤทธิ์ว่าเป็นความต้องการทางจิตที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคน เพราะมนุษย์เป็นผู้ที่มีความต้องการ มีความสามารถ มีพลังจิต (Will Power) ที่จะเอาชนะอุปสรรค มุ่งมั่นที่จะทำสิ่งที่ยากให้ประสบความสำเร็จ

ทฤษฎีของกิลฟอร์ด (Guilford, 1968, p. 39) กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่าประกอบด้วย

1. ความทะเยอทะยานทั่ว ๆ ไป คือ ปรารถนาที่จะทำกิจการนั้นให้สำเร็จ
2. มีความเพียรพยายาม ใฝ่แท้ ความอดทนมีมานะที่จะทำงานให้เป็นผลสำเร็จ
3. มีความเต็มใจที่จะลำบากเมื่องานจะยากเพียงใดก็ตาม ก็มุ่งมั่นที่จะทำให้สำเร็จด้วยดี

ทฤษฎีแอคคินสัน (Atkinson, 1966, p. 51) ใช้อธิบายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่าเป็นแรงผลักดันที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลรู้ตัวว่าการกระทำของตนจะต้องได้รับการประเมินผลจากตัวเองหรือบุคคลอื่น โดยเทียบเคียงกับมาตรฐานอันดีเยี่ยม ผลจากการประเมินอาจเป็นที่พอใจเมื่อกระทำจนเสร็จ หรือไม่น่าพอใจเมื่อกระทำไม่สำเร็จก็ได้

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต้องคำนึงถึงประเด็นต่าง ๆ 3 ประเด็น คือ

1. การจูงใจที่จะบรรลุความสำเร็จ (Motive to Achieve Success) บุคคลแต่ละคนมีแรงจูงใจที่จะไปสู่ความสำเร็จ รวมทั้งจูงใจที่หลีกเลี่ยงความล้มเหลวแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมของแต่ละบุคคล ถ้าเขาประสบความสำเร็จ เขาก็จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากกว่าบุคคลที่เคยประสบความล้มเหลวมาก่อน ซึ่งจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ
2. การมีโอกาสของความสำเร็จ (Probability of Success) ถ้างานที่ไม่ยากหรือง่ายเกินไป บุคคลจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากแต่ถ้างานที่ทำง่ายหรือยากเกินไป ไม่ว่าจะคน ๆ นั้นจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากหรือน้อย เขาก็จะไม่รู้สึกว่าเขาจะมีโอกาสประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลว
3. คุณค่าของความสำเร็จ (Incentive Value of Success) เมื่อบุคคลมีความพึงพอใจในความสำเร็จของตนมากขึ้น ก็จะทำให้เขาไม่เกิดความพึงพอใจในความสำเร็จนั้นมากเท่าไร

1.2.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเอง

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเอง ใฝ่แท้ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปรับพฤติกรรม (Behavior Modification) หรือพฤติกรรมบำบัด (Behavior Therapy) ซึ่งมีทฤษฎีที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Cognitive) ทฤษฎีนี้ได้รับการพัฒนาขึ้นโดย อัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura) นักจิตวิทยาชาวแคนาดา แบนดูราให้ความหมาย “การเรียนรู้” เช่นเดียวกันกับนักจิตวิทยาคนอื่น ๆ ซึ่งก็คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม แต่การตีความหมายของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมแตกต่างไปจากคนอื่น ๆ โดยที่จะมองการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพียง

ในแง่ของการแสดงออก (Performance) คือบุคคลจะต้องมีการแสดงออกจึงจะเรียกได้ว่าเป็นการเรียนรู้แต่เบนคูรามองว่าการได้มาซึ่งความรู้ใหม่ ๆ (acquired) โดยยังไม่จำเป็นต้องมีการแสดงออกก็ถือว่าเป็นการเรียนรู้ได้ การเรียนรู้ของเบนคูรามักเน้นการเปลี่ยนแปลงภายในโดยไม่จำเป็นต้องมีการแสดงออกของพฤติกรรม ก็จะสะท้อนให้เห็นถึงการเรียนรู้พื้นฐานของทฤษฎี นอกจากนี้เบนคูรายังมีความเชื่อว่า คนส่วนใหญ่ต้องผ่านการเรียนรู้โดยผ่านการสังเกตพฤติกรรมจากผู้อื่นมาแทบทั้งสิ้น ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม เน้นแนวความคิด 3 ประการ ได้แก่ แนวความคิดการเรียนรู้จากการสังเกต (Observational Learning) แนวคิดของการกำหนดตัวเอง (Self-Regulation) และแนวคิดของการรับรู้ (Self-Efficacy) (Bandura 1998, อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2539, น. 47-60)

แนวคิดต่อมาคือ แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องการกำกับตนเอง (Self-Regulation) เป็นแนวความคิดที่มีความเชื่อว่าพฤติกรรมของคนนั้น ไม่ได้เป็นผลของการเสริมแรงและลงโทษจากภายนอกแต่เพียงอย่างเดียว แต่คนยังสามารถกระทำบางอย่างเพื่อควบคุมความคิด ความรู้สึกและการกระทำของตนเอง ซึ่งเบนคูราเรียกความสามารถในการดำเนินการดังกล่าวว่าการกำกับตนเอง การกำกับตนเองนี้ต้องอาศัยการฝึกฝนและพัฒนาโดยกลไกการกำกับตนเองประกอบด้วยกระบวนการ 3 ขั้นตอน ได้แก่ กระบวนการสังเกตตนเอง (Self-observation) ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการกำกับตนเอง บุคคลจะต้องรู้ว่าตนเองกำลังทำอะไรอยู่จึงจะสามารถตัดสินใจได้ว่าพฤติกรรมใดควรจะเปลี่ยนแปลง กระบวนการต่อมาได้แก่ กระบวนการตัดสิน (Judgment Process) และกระบวนการสุดท้ายได้แก่การแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง (Self-Reaction) (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2539, น. 55)

ในแนวคิดเรื่องการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy) นั้นเบนคูราได้ให้คำจำกัดความว่า เป็นการที่บุคคลตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเองที่จะจัดการ และดำเนินการกระทำพฤติกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยสิ่งที่จะกำหนดประสิทธิภาพของการแสดงออกได้แก่การรับรู้ความสามารถของตนเองในสภาวะการณั้ นั้น ๆ การที่บุคคลยอมรับว่าตนมีความสามารถที่จะอดทน อุตสาหะ ไม่ท้อถอยและสามารถประสบความสำเร็จในที่สุดปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตนมีอยู่ 4 ประการ ได้แก่ ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Mastery Experiences) การใช้ตัวแบบ (Modeling) การใช้คำพูดชักจูง (Verbal Persuasion) การกระตุ้นทางอารมณ์ (Emotional Arousal) (Evans 1989, อ้างใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2539, น. 58-59)

สรุปได้ว่า ความเชื่อมั่นเป็นบุคลิกภาพที่สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการทางจิตใจ ความรู้สึกนึกคิดที่ดีต่อตนเอง เห็นว่าตนเองมีคุณค่า มีความเชื่อ ภาควุฒิโมใจในตนเอง กล้าคิด กล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ กล้าทำ มีความมั่นคงทางอารมณ์ สามารถแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นอย่างสุขุม มีความรอบคอบ ไม่หวั่นไหวต่อสถานการณ์ที่เป็นปัญหา การกล้าตัดสินใจในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยความมั่นใจ สามารถทำสิ่งต่างๆ ได้ด้วยตนเอง พึ่งพาตนเอง และสามารถปรับตัวให้เข้ากับ

สถานการณ์ใหม่ๆ เพื่อให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้สามารถทำได้โดยผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดี สนับสนุนพฤติกรรมที่ดี เปิดโอกาสได้ทดลองทำสิ่งต่างๆอย่างอิสระตามความต้องการและความสนใจ ภายใต้การสนับสนุนช่วยเหลือจากผู้ใหญ่อย่างเหมาะสม เป็นบุคลิกภาพที่ควรเสริมสร้างในเกิดขึ้นในบุคคลเพราะเมื่อบุคคลมีความเชื่อมั่นในตนเองจะสามารถพัฒนาตนเองเพื่อดึงศักยภาพออกมาใช้อย่างเต็มที่เพื่อเกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

1.3 ลักษณะของผู้ที่มีความทะเยอทะยาน

ความทะเยอทะยานเป็นลักษณะอย่างหนึ่งของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ดังที่ อริยา คูหา (2552, น. 94) กล่าวว่าไว้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์คือแรงจูงใจที่บุคคลต้องการทำให้ดีที่สุดโดยเน้นถึงมาตรฐานที่ดีที่สุดของความสำเร็จของงานที่ทำทนายมีความรับผิดชอบมีความคิดสร้างสรรค์ชอบคิดวิเคราะห์วางแผน มีหลักเกณฑ์ขั้นตอนในการทำงานเพื่อมุ่งความสำเร็จและเป็นการพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศ อันเป็นแรงขับเคลื่อนบุคคลที่จะทำให้ผลงานของตนนั้นดียิ่งขึ้นและ ส่งเสริมให้กิจกรรมต่างๆ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เมอร์เรย์ (อริยา คูหา, 2552, น. 95 อ้างอิงจาก Murray, 1983) ได้สรุปลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ไว้ว่ามีดังนี้

1. ปฏิบัติงานด้วยความรวดเร็วโดยตั้งใจทำให้ผลดีที่สุด
2. มีการจัดการและควบคุมคนความคิดและวัสดุสิ่งของใด้รวดเร็วและด้วยความ
3. สามารถเอาชนะสิ่งต่างๆที่เป็นอุปสรรคได้ด้วยมาตรฐานที่ดีเลิศ
4. ตั้งใจทำงานเพื่อจะแข่งขันเอาชนะผู้อื่น
5. มักจะเพิ่มความนับถือตนเองด้วยประสบการณ์แห่งความสำเร็จของตน

อริยา คูหา (2552, น. 94) กล่าวว่าลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความความทะเยอทะยาน
2. ด้านความกระตือรือร้น
3. ด้านความกล้าเสี่ยง
4. ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง
5. ด้านการรู้จักวางแผน
6. ด้านความมีเอกลักษณ์

ไกล์รุ่ง เก่าบริบูรณ์ (2544) ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงตามแนวคิดของ McClelland ดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีความพยายามบากบั่น กระทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จมากกว่าที่จะทำเพื่อหลีกเลี่ยงความล้มเหลว
2. จะเลือกทำงานที่เหมาะสมกับความสามารถของตนเองให้ประสบความสำเร็จ ดังนั้นการกำหนดเป้าหมายจึงไม่ยาก หรือง่ายต่อความสำเร็จมากเกินไป
3. เป็นผู้ที่มีความคิดว่างานทุกอย่างจะสำเร็จได้ด้วยความตั้งใจจริงของตนเองเท่านั้น ไม่ใช่เพราะโอกาสอำนวยให้
4. การกระทำใด ๆ นั้น มุ่งหวังเพื่อให้บรรลุมาตรฐานของตนเอง ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายที่รางวัลหรือชื่อเสียง

Herman (1970 อ้างถึงในทัศนาศาสตร์ พุททอง, 2544) ได้รวบรวมลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ 10 ประการดังนี้

1. มีระดับความทะเยอทะยานสูง (Aspiration level)
2. มีความหวังอย่างมากว่าตนจะประสบความสำเร็จ ถึงแม้การกระทำนั้นจะขึ้นอยู่กับโอกาส (Risk – Taking Behavior)
3. มีความพยายามไปสู่สถานะที่สูงขึ้นไป (Upward Mobility)
4. อดทนทำงานที่ยากได้เป็นเวลานาน (Persistence)
5. เมื่องานที่กำลังทำอยู่ถูกขัดจังหวะหรือถูกรบกวน จะพยายามทำต่อไปให้สำเร็จ (Task Tension)
6. รู้สึกว่าเวลาเป็นสิ่งที่ไม่ควรหยุดนิ่ง และสิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้นรวดเร็ว (Time Perception)
7. คำนึงถึงเหตุการณ์ในอนาคตมาก (Time Perspective)
8. เลือกเพื่อนร่วมงานที่มีความสามารถเป็นอันดับแรก (Partner choice)
9. ต้องการให้เป็นที่รู้จักแก่ผู้อื่น โดยพยายามทำงานของตนให้ดีขึ้น (Recognition Behavior)
10. พยายามปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ของตนให้ดียิ่งขึ้น (Achievement Behavior)

จากลักษณะของความทะเยอทะยานข้างต้น สรุปได้ว่าลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้นจะเป็นบุคคลที่มีความทะเยอทะยานประกอบอยู่ด้วยคือบุคคลเหล่านี้มักจะมองเห็นว่าตนเองมีเป้าหมายที่ชัดเจนอดทน พยายาม มีความรับผิดชอบ กล้าคิดกล้าทำ เพื่อที่จะสามารถทำงานให้ประสบความสำเร็จนำมาซึ่งความเป็นอยู่ที่ดีกว่าเดิม เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข

1.4 ประเภทของความทะเยอทะยาน

สุชาลีณี ศรี เทียงตรง (2553, น. 5) กล่าวถึงความทะเยอทะยานของนักเรียนว่ามีทั้งทางบวกและทางลบ โดยมีรายละเอียดเพิ่มเติมดังนี้

1. ความทะเยอทะยานทางบวกหมายถึงการแสดงออกของลักษณะนิสัยของนักเรียนที่มีความต้องการจะให้ตนสำเร็จ ต้องการมิตรสัมพันธ์ ต้องการอำนาจ ได้แก่ การตั้งความหวังมีความกระตือรือร้นมานะพยายามมุ่งมั่นใช้ ความสามารถของตนเองเพื่อไปสู่จุดหมาย ที่ต้องการมีการส่งเสริมและรักษาสัมพันธภาพกับผู้อื่นเพื่อความเป็นมิตรปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นหวังได้รับการมี น้ำใจตอบแทน ปฏิบัติตนให้ คนเคารพยำเกรง

2. ความทะเยอทะยานทางลบ หมายถึงการแสดงออกของลักษณะนิสัยของนักเรียนที่มีความต้องการจะให้ตนสำเร็จต้องการมิตรสัมพันธ์ ต้องการอำนาจ ได้แก่ การทำทุก วิถีทางเพื่อให้ตนเองไปสู่จุดหมายที่ต้องการถึงแม้ว่าจะต้องใช้เล่ห์ เหลี่ยม คดโกง เอาเปรียบผู้อื่นยอมเสียสัมพันธภาพกับเพื่อนเพื่อผลประโยชน์ของตน ใช้อำนาจบังคับข่มขู่เพื่อให้บุคคลอื่นกระทำตามที่เราต้องการ

1.5 องค์ประกอบของความทะเยอทะยาน

ทฤษฎีความต้องการความสำเร็จของแมคเคลเลนด (กิฟลี วรรณจิณี, 2538, น. 98-99 อ้างอิงจาก McClellan, 1961, pp. 36-62 และ สิริอร วิชชาวุธ, 2550, น. 251-252 อ้างอิงจาก McClelland, 1953) โดยแบ่งองค์ประกอบของความทะเยอทะยาน ออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านประสบความสำเร็จหมายถึงการที่นักเรียนแสดงความคิดความรู้สึกและพฤติกรรมที่บ่งบอกถึงการมีแรงกระตุ้นที่จะทำผลงานให้บรรลุเป้าหมายที่พึงปรารถนา โดยมี การตั้งความคาดหวัง ตั้งเป้าหมาย มี ความพยายาม กระตือรือร้นมีความรู้ ความสามารถในการจัดการกับปัญหาที่เป็นแรงผลักดันไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

2. ด้านมิตรสัมพันธ์ หมายถึง การที่นักเรียนแสดงความคิดความรู้สึกและ พฤติกรรมที่บ่งบอกถึงการมีแรงกระตุ้นที่จะส่งเสริมและรักษาสัมพันธภาพเพื่อความเป็นมิตรกับผู้อื่น มีการแสดงออกถึงความใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่นและสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นให้ได้

3. ด้านอำนาจ หมายถึง การที่นักเรียนแสดงความคิดความรู้สึกและพฤติกรรมที่บ่งบอกถึงการมีแรงกระตุ้นที่จะชักนำ โน้มน้าว ชี้ทางและให้คำแนะนำผู้อื่นให้เปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ ไปในทางที่พึงประสงค์ โดยคงไว้ซึ่งการรับฟังความคิดเห็นและการมีสัมพันธภาพที่ดี รวมถึงการมีบทบาทของการเป็นผู้นำและผู้ตาม

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี (2553) กล่าวว่าบุคคลแต่ละคนมีรูปแบบแรงจูงใจที่แตกต่างกัน ซึ่งนักจิตวิทยาได้แบ่งรูปแบบ แรงจูงใจของมนุษย์ออกเป็นหลายรูปแบบที่สำคัญมีดังนี้

1. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) หมายถึง แรงจูงใจที่เป็นแรงขับให้พบบุคคลพยายามที่จะแสดงพฤติกรรมที่จะประสบสัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานความเป็นเลิศ (Standard of Excellence) ที่ตนตั้งไว้ บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะไม่ทำงานเพราะหวังรางวัล แต่ทำเพื่อจะประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

- 1.1 หาคความสำเร็จ (Hope of Success) และกลัวความล้มเหลว (Fear of Failure)
- 1.2 มีความทะเยอทะยานสูง
- 1.3 ตั้งเป้าหมายสูง
- 1.4 มีความรับผิดชอบในการทำงานดี
- 1.5 มีความอดทนในการทำงาน
- 1.6 รู้ความสามารถที่แท้จริงของตนเอง
- 1.7 เป็นผู้ที่ทำงานอย่างมีการวางแผน
- 1.8 เป็นผู้ที่ตั้งระดับความคาดหวังไว้สูง

2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สัมพันธ์ (Afflictive Motive) ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ มักจะเป็นผู้ที่โอบอ้อมอารี เป็นที่รักของเพื่อน มีลักษณะเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ซึ่งเมื่อศึกษาจากสภาพครอบครัวแล้วผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์มักจะเป็นคนที่มาจากครอบครัวที่อบอุ่น บรรยากาศในบ้านปราศจากการแข่งขัน พ่อแม่ไม่มีลักษณะข่มขู่ พี่น้องมีความรักสามัคคีกันดี ผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์จะมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

- 2.1 เมื่อทำสิ่งใด เป้าหมายก็เพื่อได้รับการยอมรับจากกลุ่ม
- 2.2 ไม่มีความทะเยอทะยาน มีความเกรงใจสูง ไม่กล้าแสดงออก
- 2.3 ตั้งเป้าหมายต่ำ
- 2.4 หลีกเลี่ยงการโต้แย้งมักจะคล้อยตามผู้อื่น

3. แรงจูงใจใฝ่อำนาจ (Power Motive) สำหรับผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่อำนาจนั้น พบว่า ผู้ที่มีแรงจูงใจแบบนี้มีส่วนมากมักจะพัฒนามาจากความรู้สึกว่า ตนเอง “ขาด” ในบางสิ่งบางอย่างที่ต้องการ อาจจะเป็นเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็ได้ทำให้เกิดความรู้สึกเป็น “ปมด้อย” เมื่อมีปมด้อยจึงพยายามสร้าง “ปมเด่น” ขึ้นมาเพื่อชดเชยกับสิ่งที่ตนเองขาด ผู้มีแรงจูงใจใฝ่อำนาจจะมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

- 3.1 ชอบมีอำนาจเหนือผู้อื่น ซึ่งบางครั้งอาจจะออกในลักษณะการก้าวร้าว
- 3.2 มักจะต่อต้านสังคม
- 3.3 แสวงหาชื่อเสียง
- 3.4 ชอบเสียง ทั้งในด้านของการทำงาน ร่างกาย และอุปสรรคต่าง ๆ
- 3.5 ชอบเป็นผู้นำ

4. แรงจูงใจใฝ่ก้าวร้าว (Aggression Motive) ผู้ที่มีลักษณะแรงจูงใจแบบนี้มักเป็นผู้ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดมากเกินไป บางครั้งพ่อแม่อาจจะใช้วิธีการลงโทษที่รุนแรงเกินไป ดังนั้นเด็กจึงหาทางระบายออกกับผู้อื่น หรืออาจจะเนื่องมาจากการเลี้ยงแบบ บุคคลหรือจากสื่อต่าง ๆ ผู้มีแรงจูงใจใฝ่ก้าวร้าว จะมีลักษณะที่สำคัญดังนี้

- 4.1 ถือความคิดเห็นหรือความสำคัญของตนเป็นใหญ่
- 4.2 ชอบทำร้ายผู้อื่น ทั้งการทำร้ายด้วยกายหรือด้วยวาจา

5. แรงจูงใจใฝ่พึ่งพา (Dependency Motive) สาเหตุของการมีแรงจูงใจแบบนี้ก็เพราะการเลี้ยงดูที่พ่อแม่ทะนุถนอมเกินไป ไม่เปิดโอกาสให้เด็กได้ช่วยเหลือตนเอง ผู้ที่มีแรงจูงใจพึ่งพาจะมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

- 5.1 ไม่มั่นใจในตนเอง
- 5.2 ไม่กล้าตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเอง มักจะลังเล
- 5.3 ไม่กล้าเสี่ยง
- 5.4 ต้องการความช่วยเหลือและกำลังใจจากผู้อื่น

1.6 ปัจจัยที่มีผลต่อความทะเยอทะยาน

จิตรา วสุวานิช (2518, น. 98-100) ได้จำแนกปัจจัยที่มีผลต่อความทะเยอทะยานออกเป็น 5 ด้าน คือด้านความสำเร็จและความล้มเหลว ด้านบุคลิกภาพ ด้านมาตรฐานของกลุ่ม ด้านรางวัลและการลงโทษ และด้านระดับสังคมซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ความสำเร็จและความล้มเหลว จากการทดลองมากมายในเรื่องความสำเร็จและความล้มเหลวส่วนใหญ่พบผลดังนี้

1.1 เด็กนักเรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียน มักจะเป็นผู้ที่ตั้งจุดมุ่งหมายหรือตั้งระดับของความทะเยอทะยานได้ถูกต้อง และใกล้เคียงกับความเป็นจริง

1.2 เด็กนักเรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียนบ่อย ๆ มักจะตั้งจุดมุ่งหมายไว้แล้วไม่เินไปตามที่ตั้งไว้

1.3 จากผลสำเร็จที่เด็กนักเรียนได้รับในครั้งหนึ่งแล้วจะเป็นผลถึงการตั้งระดับความทะเยอทะยานในคราวต่อไป

1.4 ความสนใจในกิจกรรมที่กระทำจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมและ ความพอใจที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

1.5 ความสำเร็จหรือความหวังว่าจะสำเร็จจะช่วยให้ เกิดความสนใจและความพยายามในกิจกรรมนั้นมากยิ่งขึ้น

1.6 เมื่อมีการพลาดหวังหรือล้มเหลวเกิดขึ้นมักจะทำให้นักเรียนบังเกิดความผิดหวังและความรู้สึกท้อถอย ส่วนใหญ่จะยังไม่สามารถปรับปรุงแก้ไขความผิดพลาดในทันที

1.7 การได้รับรางวัลบ้างเป็นบางครั้งแบบ Partial Reinforcement ของ สกินเนอร์ (Skinner) จะทำให้ ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นและพยายามอยู่เสมอ เพราะไม่ทราบแน่ชัดว่า เมื่อไหร่การกระทำของตนจะได้รับสิ่งเสริมแรง

2. บุคลิกภาพ

2.1 เด็กนักเรียนที่มีความมั่นใจในตนเองมักจะตั้งระดับความทะเยอทะยานได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง

2.2 เด็กนักเรียนที่ชอบการแข่งขันและชอบเอาชนะและมีความต้องการด้านผลสัมฤทธิ์สูงมักจะชอบงานที่เสี่ยงและต่อให้ล้มเหลวต่อความล้มเหลว

2.3 เด็กนักเรียนที่ไม่ค่อยมีความมั่นใจในตนเองบางครั้งจะชอบตั้งระดับความทะเยอทะยานไว้สูงมาก (เกินความสามารถของตน) ทั้งนี้เพื่อปกปิดความไม่มั่นใจของตนเอง

2.4 เด็กนักเรียนที่มีความรู้สึกดูถูกความสามารถของตนเอง มักจะตั้งระดับของความทะเยอทะยานไว้ต่ำ ทั้งนี้เพื่อกันการเสี่ยงและลดความวิตกกังวลของตนเอง

3. มาตรฐานของกลุ่มบางครั้งการตั้งระดับของความทะเยอทะยานก็ขึ้นอยู่กับกลุ่มเพื่อน ๆ ที่เด็กนักเรียนเป็นสมาชิกอยู่ถ้าเพื่อนในกลุ่มล้วนแต่เป็นผู้ที่มีความทะเยอทะยานสูงตนก็พลอยพยายามกับเขาด้วย เพราะเด็กมักจะมีความกลัวเกรงว่าจะไม่เป็นที่ยอมรับของสมาชิกในกลุ่มและในบางโรงเรียนที่ยึดถือความสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากก็จะเป็นสิ่งช่วยให้เด็กต้องตั้งระดับความทะเยอทะยานไว้สูงมาก และจะต้องพยายามไปให้ ถึงจุดหมายที่วางไว้ ด้วย เช่น โรงเรียนที่สนับสนุนให้ให้นักเรียนสอบได้คะแนนยอดเยี่ยมประจำปี

4. รางวัลและการลงโทษ ผลของการได้ รับรางวัลหรือการลงโทษจะมี ส่วนทำให้ระดับของความทะเยอทะยานของเด็กนักเรียนเปลี่ยนแปลงไปมากทีเดียว เพราะ

4.1 รางวัลจะเป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้ มี การกระทำซ้ำ ๆ ของพฤติกรรมนั้น

4.2 รางวัลมักจะทำให้เด็กนักเรียนอาสาที่จะทำในสิ่งที่ตนไม่เคยนึกสนใจก็ได้

4.3 การลงโทษจะทำให้เด็กนักเรียนไม่อยากจะกระทำในสิ่งที่ครูได้คาดโทษไว้

4.4 การเสี่ยงกับการลงโทษจะช่วยให้เด็กพยายามกระทำพฤติกรรมอย่างระมัดระวังที่สุด

4.5 บางครั้งการลงโทษของครูทำให้นักเรียนมีความรู้สึกแค้นเคือง และก้าวร้าวเกิดขึ้นทำให้นักเรียนไม่ชอบครูที่ลงโทษและตลอดจนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเหตุการณ์ที่ทำให้ตนต้องถูกลงโทษ

5. ระดับสังคม

5.1 เด็กนักเรียนที่มาจากระดับสังคมชั้นเดียวกัน มักจะมีระดับของ ความ
 ทะเยอทะยานเท่าเทียมกัน

5.2 การเลี้ยงดู เด็กประเภทไม่ตามใจเด็กจนเกินไปมักจะช่วยให้เด็กรู้จักตั้งระดับ
 ความทะเยอทะยานสูง

5.3 อาชีพของบิดามารดาและระดับสติปัญญาของเด็กจะมีส่วนสัมพันธ์กับความ
 ทะเยอทะยานทางบวก

5.4 เด็กที่มาจากครอบครัวในชนชั้นกลางมักจะมีแรงจูงใจในการเรียนสูงกว่าชน
 ชั้นต่ำ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีต่าง ๆ ที่
 เกี่ยวข้องเพื่อนำการเสริมสร้างความทะเยอทะยานของนักเรียนวัยรุ่นสถานสงเคราะห์บ้านพักพิง จึงได้
 แบ่งองค์ประกอบของความทะเยอทะยาน 3 องค์ประกอบซึ่งได้แก่ ด้านประสบความสำเร็จ ด้านความ
 เชื่อมั่นในตนเอง และด้านอำนาจ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาครั้งนี้

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนวและชุดกิจกรรมแนะแนว

2.1 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว

คอร์ตแมน อาชบาย และเดอกรอฟ (Kottman, Ashby & De Groaf, 2001 อ้างถึงใน
 สมร ทองดี และปราณี รามสูต, 2545, น. 11) ให้ความหมายกิจกรรมแนะแนว (Guidance Activities)
 คือ มวลประสบการณ์ทุกรูปแบบที่จัดให้หรือสนับสนุนให้ผู้รับบริการแต่ละคน แต่ละกลุ่มได้ปฏิบัติ
 หรือได้มีส่วนร่วมเพื่อให้ผู้รับบริการบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาสร้างเสริม ป้องกันปัญหาและปัญหา
 ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น. 21) ได้ระบุความหมายของกิจกรรมแนะ
 แนวว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม
 สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งในด้านการเรียนและอาชีพ
 สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่
 ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

ลักขณา สริวัฒน์ (2551, น. 349) ให้ความหมายของการแนะแนวคือ กระบวนการที่
 จะช่วยให้บุคคลรู้จักและเข้าใจตนเอง เรียนรู้ที่จะเข้าใจสภาพแวดล้อม รู้จักวิธีการที่จะเผชิญกับปัญหา

ตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง สามารถวางแผนการดำเนินชีวิตในอนาคตของตนเองได้อย่างถูกต้องและปรับตัวเข้ากับสังคมได้อย่างดี ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต

อลิสตา กูระสุวรรณ (2552, น. 25) ได้ให้ความหมายว่า กิจกรรมแนะแนวหมายถึง กิจกรรมที่เป็นมวลประสบการณ์ที่จัดให้เพื่อพัฒนา ป้องกัน และแก้ปัญหาให้แก่ผู้รับบริการ ทุกเพศ ทุกวัย ทั้งวัยเด็ก วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่

บุษกรณ์ สุวรรณรัตน์ (2554, น. 22) กล่าวถึงกิจกรรมแนะแนวว่าเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อส่งเสริม และพัฒนาความสามารถของนักเรียน ให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รู้รักสิ่งแวดล้อม สามารถวางแผนชีวิตและปรับตนเองให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากการศึกษาเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่ากิจกรรมแนะแนวหมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นอย่างมีระบบเพื่อให้ความช่วยเหลือบุคคลได้รู้จักตนเอง นำมาซึ่งการพัฒนา ส่งเสริม แก้ไขและป้องกันปัญหาต่าง ๆ ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ สังคมและส่วนตัว สำหรับบุคคลทุกเพศ ทุกวัย เพื่อให้สามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขในสังคม

2.2 ขอบข่ายและวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว

ขอบข่ายของการแนะแนว กรมวิชาการ (2545, น. 5-6) ได้กำหนดขอบข่าย และภารกิจการแนะแนว ตามความต้องการของผู้เรียน โดยอาศัยหลักการแนะแนวพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย ขอบข่ายที่สำคัญดังนี้

1. การแนะแนวการศึกษา มุ่งหวังให้ผู้เรียนพัฒนาการเรียน ได้เต็มศักยภาพ รู้จักแสวงหาความรู้และวางแผนการเรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับตัวด้านการเรียน และมีนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน
2. การแนะแนวอาชีพ ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง และโลกของงานอย่างหลากหลาย มีเจตคติและนิสัยที่ดีในการทำงาน มีโอกาสได้รับประสบการณ์ ตามความถนัด ความสนใจ
3. การแนะแนวเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีอารมณ์มั่นคง มนุษย์สัมพันธ์ที่ดี เข้าใจสิ่งแวดล้อม และสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น. 21) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมแนะแนวสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนการเรียน อาชีพ รวมทั้งการดำเนินชีวิตและสังคม

3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สมร ทองดี และปราณี รามสูต (2555, น. 9-11, 9-15, 9-20, 9-24, 9-27) กำหนดขอบข่ายการพัฒนากิจกรรมแนะแนวดังนี้

1. การพัฒนากิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษา ได้จัดทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม แยกกิจกรรมได้หลายลักษณะตามวัตถุประสงค์ เช่น เพื่อช่วยการเตรียมตนให้พร้อมต่อการศึกษา พัฒนาวิธีการศึกษาและค้นคว้าส่งเสริมความรู้ เป็นต้น

2. การพัฒนากิจกรรมแนะแนวด้านอาชีพ จัดได้ทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม แยกกิจกรรมได้หลายลักษณะตามวัตถุประสงค์ เช่น เพื่อช่วยการตัดสินใจด้านอาชีพ การบรรจุเป้าหมายทางอาชีพ เป็นต้น

3. การพัฒนากิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม จัดได้ทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม เน้นสร้างเสริมผู้รับบริการสามารถดำรงตนได้อย่างมีความสุขในสังคม ป้องกันปัญหาและแก้ปัญหา ช่วยสังคม ไม่มีขอบข่ายตายตัว จัดกิจกรรมตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ภาวะแวดล้อมของสังคม ให้สอดคล้องเหมาะสมกับปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการและสังคมตามสภาพปัจจุบัน

4. การพัฒนากิจกรรมแนะแนวรายบุคคลและเป็นกลุ่ม พิจารณาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ผู้แนะแนวต้องพัฒนาตนให้พร้อมในเรื่องทักษะการจัดกิจกรรมกลุ่มแก่ผู้รับบริการที่มีลักษณะและวัยแตกต่างกัน

ดังที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ขอบข่ายและวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวได้กำหนดขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนวเป็น 3 ด้านคือด้านการการศึกษา ด้านอาชีพ และด้านส่วนตัว-สังคม ซึ่งมีการพัฒนากิจกรรมแนะแนวจัดได้ทั้งเป็นรายบุคคลและกลุ่มโดยพิจารณาตามวัตถุประสงค์ ผู้เรียน หรือตามสถานการณ์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง เห็นคุณค่า สามารถวางแผนการเรียน อาชีพตลอดจนสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.3 ความสำคัญของกิจกรรมแนะแนว

ลัดดาวรรณ ฌ ระนอง, ประดิษฐ์ อุปรมัย และ โทศล มีคุณ (2554, น. 23-25) กล่าวไว้ในประมวลสาระชุดวิชา แนวคิดทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา มีใจความสำคัญว่า ความสำคัญของการแนะแนวที่มีต่อบุคคลฝ่ายต่าง ๆ มีดังนี้

บุคคลฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และได้รับผลกระทบจากการแนะแนว ได้แก่ ผู้รับบริการแนะแนว ครอบครัวของผู้รับบริการ สถาบันการศึกษาหรือองค์กร บุคคลอื่น ที่ผู้รับบริการแนะแนวเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งอาจมีประเด็นความสำคัญที่การแนะแนวมีต่อแต่ละฝ่าย ดังนี้

1. ความสำคัญต่อผู้รับบริการ ผู้รับบริการแนะแนว เป็นกลุ่มที่รับผลประโยชน์โดยตรงจากการแนะแนว เพราะการแนะแนวจัดขึ้น ก็เพื่อให้การพัฒนา ส่งเสริม หรือช่วยเหลือคนกลุ่มนี้ งานแนะแนว มีความสำคัญต่อผู้รับบริการในประเด็นหลัก ๆ ดังนี้

1.1 ได้รับการพัฒนา ส่งเสริมที่เหมาะสม การแนะแนวที่มีความพร้อม และมีศักยภาพเพียงพอ จะสามารถจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนากิจการด้านต่าง ๆ ของกลุ่มเป้าหมาย ทั้งพัฒนาการทางกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม ทำให้เกิดความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียน การเตรียมตัวสู่อาชีพ หรือการประกอบอาชีพ และการปรับตัวทางสังคมที่เหมาะสมกับวัยและสถานภาพ

1.2 ได้รับการป้องกันผลเสียหาย ที่อาจเกิดขึ้นในการดำเนินชีวิต เช่น ป้องกันปัญหาทางการเรียน การปรับตัวกับเพื่อนในเด็กเล็ก การป้องกันปัญหาทางเพศ ปัญหาสุขภาพจิตในวัยรุ่น ป้องกันปัญหาครอบครัว ปัญหาการปรับตัวในการทำงานสำหรับผู้ใหญ่ หรือกล่าวได้ว่าป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้รับบริการ ในด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม โดยพิจารณาความเหมาะสมกับวัยและสถานภาพ

1.3 ได้รับการแก้ไข ช่วยเหลือกรณีที่ผู้รับบริการเกิดปัญหาขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา อาชีพ หรือส่วนตัวและสังคม การแนะแนวจะมีบทบาทสำคัญ ในการให้ความช่วยเหลือโดยเน้นให้ผู้พบปัญหาได้รู้จักตนเอง เข้าใจตนเอง ได้พบกับทางเลือกต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา ได้คิดวิเคราะห์ และตัดสินใจเลือกทางที่เหมาะสมสำหรับตนเอง

2. ความสำคัญต่อครอบครัว ความสำคัญต่อครอบครัวผู้รับบริการแนะแนว มีดังนี้

2.1 ช่วยเหลือและสานต่องานของครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูเด็กและเยาวชน เบื้องต้นเป็นหน้าที่ของครอบครัว แต่เมื่อเด็ก เยาวชน ไปโรงเรียนหรือสถาบัน เขาจะได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมโดยผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ บทบาทดังกล่าวก็คือฝ่ายแนะแนว

2.2 ช่วยให้ความสุข ความพอใจ เพราะการแนะแนว จะมีส่วนช่วยให้บุคคลมีพัฒนาการที่ดี สามารถเผชิญกับปัญหาและปรับตัวได้

2.3 ช่วยสร้างความเข้าใจอันดี ระหว่างคนในครอบครัว ถ้าเด็กและเยาวชนได้รับการพัฒนาที่ดีจากฝ่ายแนะแนว เขาจะเป็นศูนย์กลางที่สร้างความเข้าใจของครอบครัว หรือแม้แต่ผู้ใหญ่ หากได้รับการแนะแนวที่เหมาะสม ก็จะสามารถสร้างความเข้าใจในครอบครัวได้ดี

2.4 ช่วยให้ครอบครัวได้ทราบข้อมูล ช่วยให้เข้าใจเด็ก เยาวชน หรือบุคคล อันทำให้สามารถประสานงานกับฝ่ายแนะแนว เพื่อช่วยเหลือผู้รับบริการได้

3. ความสำคัญต่อสถานศึกษาหรือองค์กร (ของผู้รับบริการ)

3.1 การแนะแนว เป็นกลไกของสถานศึกษา องค์กรในการส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและช่วยเหลือให้สมาชิกแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

3.2 ช่วยลดปัญหาและความขัดแย้งในสถานศึกษา หรือ องค์กร เนื่องจากสมาชิก มีคุณภาพที่ดี มีปัญหาด้านต่าง ๆ น้อยลง

3.3 ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของสถานศึกษา หรือ องค์กร ในการพัฒนาสมาชิก หรือบุคลากร เพราะสมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่ดี ย่อมมีผลงานดี

2.4 หลักการพัฒนากิจกรรมแนะแนว

สมร ทองดี และปราณี รามสูต (2555, น. 29-43) กล่าวไว้ในประมวลสาระ ชุมวิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา มีใจความสำคัญว่า คินนิงกิสและเดอโบลท์ (Cunninghis and DeBolt, 1997, p. 1) ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการพัฒนางาน กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ว่า แม้ปัจจัยของการพัฒนาการจัดกิจกรรมจะขึ้นอยู่กับหลายส่วน เช่น การสนับสนุนจากหน่วยงานที่สังกัด ความร่วมมือขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง แต่ หัวใจสำคัญ อยู่ที่ตัวของผู้จัดกิจกรรมเองที่จะต้องศึกษา ทำความเข้าใจงานของตนให้กระจ่างว่าจะต้องทำอะไร ทำให้ใคร ทำอย่างไร ทำแล้วได้อะไร แล้วนำความรู้ ความเข้าใจเหล่านั้นมาเป็นแนวทางการ พัฒนากิจกรรม ดังนั้น ผู้แนะแนวจึงควรศึกษาลักษณะการพัฒนากิจกรรมแนะแนวให้มีความรู้ ความเข้าใจ เพื่อช่วยให้ได้แนวทางในการจัดกิจกรรมแนะแนวให้ได้ประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ซึ่งแยกกล่าวเป็น 4 ประเด็น คือ

1. ลักษณะของสิ่งที่ต้องการพัฒนา

กิจกรรมแนะแนวแต่ละกิจกรรม ที่ผู้แนะแนวจะสร้างหรือออกแบบหรือเลือกมาใช้เพื่อพัฒนา เสริมสร้างผู้รับบริการนั้น ควรมีเหตุผลในการนำมาใช้ ว่าเป็นไปเพื่อจุดประสงค์ใด และ จุดประสงค์นั้น ๆ มีที่มาจากปัจจัยใด หรือสาเหตุใด เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้รับบริการ และเพื่อให้เกิดผลคุ้มค่ากับเวลาและความสิ้นเปลืองอื่น ๆ

2. ลักษณะของผู้รับบริการ

ปัจจัยที่ควรให้ความสำคัญอีกส่วนหนึ่ง คือ ลักษณะของบุคคลที่เป็น กลุ่มเป้าหมาย หรือ ผู้รับบริการ ทั้งนี้เพื่อจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับผู้รับบริการ เพื่อที่จะได้ “พัฒนา ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ” ซึ่งเป็นการจัดบริการที่ยึดผู้รับบริการเป็นสำคัญ ตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 22 หมวด 4 ที่ว่าด้วยแนวทางการจัดการศึกษา

ตัวอย่าง วัยรุ่น ธรรมชาติตามวัยให้ความสำคัญกับการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น ต้องการการยอมรับ ความเป็นอิสระเสรี แสวงหาเอกลักษณ์และบทบาทเป็นช่วงเวลาในการตัดสินใจ เลือกเส้นทางชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ มีพลังมากทั้งด้านร่างกาย ความคิดและปัญญา ชอบ เลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่ กระฉับกระเฉง ว่องไวแต่ขาดความรอบคอบ อดทนน้อยต่อการให้ นั่งรับรู้หรือรับฟังนาน ๆ สนใจเพศตรงข้าม สนใจความแปลกใหม่ แนวทางการจัดกิจกรรม

1. จัดกิจกรรมแนะแนวแบบกลุ่มมากเป็นพิเศษเพื่อส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ทั้งกิจกรรมระหว่างเพศเดียวกัน หรือต่างเพศ
2. ฝึกทักษะสังคมด้านการยอมรับกันและกันและผู้ที่ทำกิจกรรมก็มุ่งเน้นให้การยอมรับ ผู้รับบริการด้วย
3. ส่งเสริมกิจกรรมประเภทที่ช่วยให้ผู้รับบริการได้แสดงออกให้มากที่สุด ทั้งด้านการเป็นผู้นำ ผู้ตามและบทบาทในสังคม เพื่อให้ได้เรียนรู้เรื่องเอกลักษณ์ส่วนตัวและบทบาทนั้น ๆ
4. เน้นส่งเสริมให้เรียนรู้ช่องทางการศึกษาและอาชีพของสังคมยุคใหม่ เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจวิถีชีวิตต่อไป
5. ควรเน้นกิจกรรมที่ให้ผู้รับบริการได้ลงมือปฏิบัติให้ได้มากที่สุด หลีกเลียง การให้รับฟังนาน ๆ และกิจกรรมควรให้รวดเร็ว ว่องไว เพื่อลดความน่าเบื่อหน่ายสำหรับวัยรุ่น
6. ใช้สื่อเกม เพลง กระบวนการกลุ่ม ฯลฯ เข้าประกอบในการจัดกิจกรรมได้ทุก รูปแบบเช่นเดียวกับวัยเด็ก แต่ควรเลือกให้เหมาะสมกับวัยรุ่น และให้กิจกรรมที่สอดคล้องกับยุคสมัย
7. หลีกเลียงการชี้แนะหรือการผูกขาดบทบาทในการแสดงตนของผู้แนะแนว หรือผู้จัดกิจกรรมแต่พยายามสนองความต้องการพึ่งตนเองของวัยรุ่น โดยให้คิดวิเคราะห์ หาเหตุผล และหาทางปฏิบัติได้ด้วยตนเอง

3. ลักษณะของกิจกรรม

กิจกรรมแนะแนวมีหลายลักษณะ ทั้งกิจกรรมในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน ทั้งกิจกรรมที่ให้บริการเป็นปกติในหน่วยงานแนะแนว และกิจกรรมที่จัดทำในลักษณะของโครงการ พิเศษ หรือกิจกรรมเสริมพิเศษ โดยมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ต่าง ๆ กัน กิจกรรมบางลักษณะ เป็นการ จัดที่มุ่งให้ผู้รับบริการที่เป็นกลุ่มเป้าหมายจำนวนหนึ่ง มาร่วมทำกิจกรรมเพื่อให้เกิดผลหลาย ประการ หรือกิจกรรมบางลักษณะ อาจจัดเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลก็ได้ ซึ่งผู้แนะแนวควรเลือกใช้ให้ เหมาะกับวัตถุประสงค์ในการมุ่งช่วยเหลือผู้รับบริการ เหมาะสมกับเวลา สถานที่ บุคคลเหมาะสมกับ ความพร้อมของผู้ให้บริการ เหมาะสมกับการลงทุนลงแรง เหมาะสมกับการมุ่งให้เกิดประสบการณ์ สูงสุดแก่ผู้รับบริการ ที่พัฒนาทั้งทักษะทางการและการคิด ดังที่เพียเจต์ (Jean Piaget) นักจิตวิทยา ผู้วิจัยศึกษาพัฒนาการทางปัญญา และแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้วยกระบวนการจัด ประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ของบุคคล จากผลงานวิจัยเรื่องของเขาว่า หัวใจของความสำเร็จของ กระบวนการพัฒนาคนให้เกิดการเรียนรู้ คิดเก่ง ทำเป็น แก้ปัญหาได้ คือการรู้จักเลือกและเตรียม กิจกรรมการพัฒนาให้เหมาะสม ให้กลุ่มเป้าหมายได้รับประสบการณ์สูงสุดในการลงมือทำ (Active Experience) ทั้งนี้โดยต้องมุ่งให้กิจกรรมนั้น ๆ ทำให้เกิดพฤติกรรมทั้งด้านกิจกรรมทางกายและการคิด (Physical Activity and Mental activity) ไปพร้อม ๆ กันในแต่ละกิจกรรม จึงเป็นแนวคิดในการจัด

กิจกรรมทุกลักษณะว่า ไม่ว่าจะจัดกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติทางกาย หรือกิจกรรมที่เน้นการคิด ควรมีการผสมผสานกิจกรรมอีกด้านหนึ่งที่มีได้เน้นไว้ด้วยบ้างเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้แก่ผู้รับบริการให้สมบูรณ์และนำไปสู่การปฏิบัติได้โดยสมบูรณ์มากขึ้น

4. ประโยชน์ที่จะนำไปใช้

ประโยชน์ที่จะนำกิจกรรมไปใช้ในที่นี่ หมายถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่ตัวผู้รับบริการภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวแต่ละกิจกรรมแล้ว เป็นการนำผลการเรียนรู้จากกิจกรรม ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ทั้งในแง่ประโยชน์ต่อตนเองและสังคม และเพื่อการอยู่ร่วมกับผู้อื่น โดยสันติสุข ซึ่ง วานัท พิฟเฟอร์ และกูลิก (wanut, Pfeiffer and Gulik, 1999, p. 2) กล่าวว่า การคำนึงถึงประโยชน์ของผู้รับบริการที่จะได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม นับว่าเป็นหัวใจของการจัดกิจกรรมแนะแนวและประโยชน์ที่ควรพิจารณาเป็นอันดับต้น ๆ คือเมื่อเรียนรู้จากการทำกิจกรรมแล้วควรให้สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง

2.5 ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว

วิไลวรรณ อนันตะ (2554, น. 43) ได้ให้ความหมายไว้ว่าชุดกิจกรรมแนะแนว มีลักษณะคล้ายกับชุดการสอน ซึ่งเป็นเครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบด้วย กิจกรรมแนะแนวหลาย ๆ กิจกรรม ที่นำมารวมกันอย่างเป็นระบบตามเป้าหมายละเอียดของของการแนะแนว และเป็นสื่อที่ช่วยในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

โกสุมาวดี จิตเกษม (2555, น. 38) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมแนะแนว หมายถึง เครื่องมือที่สร้างอย่างเป็นระบบให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ คู่มือผู้ให้บริการ คู่มือผู้รับบริการ และสื่อหรืออุปกรณ์การจัดกิจกรรม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมและค้นพบศักยภาพของตนเองจนบรรลุเป้าหมายตามขอบข่ายของงานแนะแนว

มีริยม ชู้นสุวรรณ (2554, น. 6) ชุดกิจกรรมแนะแนวหมายถึง กิจกรรมแนะแนวที่ผู้ให้บริการแนะแนวสร้างขึ้นเป็นชุด โดยมุ่งเน้นเพื่อพัฒนาทักษะใดทักษะหนึ่ง ประกอบด้วยกิจกรรมจำนวน 10-15 กิจกรรมมีการออกแบบให้มีการดำเนินการด้วยวิธีการอันหลากหลาย เช่น การเล่นเกม การอภิปราย และ ทัศนศึกษา เป็นต้น

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2529, น. 80) กล่าวว่า ชุดการจัดกิจกรรมแนะแนวเป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยใช้สื่อประสม เช่น รูปภาพ วัสดุทัศน แถบบันทึกเสียง เอกสารที่บันทึกรายละเอียดของกิจกรรมต่างๆ ในลักษณะของเกม บทบาทสมมติ แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน โดยจัดไว้เป็นชุด หรือกล่อง หรือซอง และภายในกล่องหรือซอง จะบรรจุคู่มือครู และสื่อประกอบการจัดกิจกรรมแต่ละเรื่อง

ทองอินทร์ วงศ์โสธร (2532, น. 44) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้ให้นักเรียนเข้าใจและมีทักษะในเรื่องที่เรียนไปแล้ว

บุศรา จิตวรรณ (2552, น. 103) กล่าวว่า ชุดกิจกรรม คือ สื่อการเรียนการสอนที่สร้างขึ้น เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยจัดเนื้อหาและประสบการณ์ที่ต้องการสร้างเสริมหรือพัฒนาเป็นชุดๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมแนะนำหมายถึง กิจกรรมแนะนำที่จัดให้ผู้รับบริการสร้างขึ้นอย่างเป็นระบบหรือเป็นชุด โดยมุ่งพัฒนาผู้รับบริการเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มให้สามารถบรรลุเป้าหมาย ค้นพบศักยภาพของตนตามขอบข่ายงานแนะนำ

2.6 องค์ประกอบของชุดกิจกรรมแนะนำ

อลิสตา กุระมะสุวรรณ (2552, น. 35) ได้กล่าวว่างค์ประกอบของชุดกิจกรรมแนะนำควรประกอบไปด้วยคู่มือครู คำชี้แจง แผนการจัดกิจกรรมต่างๆ สื่ออุปกรณ์การจัดกิจกรรม และแบบทดสอบก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรม

วลัยลักษณ์ ภักดีผล (2533, น. 9 อ้างถึงใน อูมาพร สงสุวรรณ, 2551, น. 26) ได้กล่าวถึง “ชุดกิจกรรมแนะนำ” ควรมีรายละเอียดดังนี้

1. คู่มือครู ซึ่งประกอบด้วย คำชี้แจงทั่วไป วัตถุประสงค์ วิธีการใช้เครื่องมือวัด เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม การใช้แบบทดสอบ
2. โปรแกรมกิจกรรม หัวข้อเรื่อง ซึ่งประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ อุปกรณ์และการประเมิน

2.7 เทคนิคที่ใช้ในชุดกิจกรรมแนะนำ

2.7.1 เทคนิคแม่แบบ

เทคนิคแม่แบบ เป็น วิธีการที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการสังเกตพฤติกรรม ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ของตัวแบบ แล้วทำให้นักเรียนเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำ เป็นขั้นการนำเสนอแม่แบบ โดยสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการให้นักเรียนสังเกตในครั้งนั้น ๆ
2. ขั้นเสนอแม่แบบ เป็นขั้นของการเสนอเรื่องราวของแม่แบบ ทำให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมของแม่ โดยการฉายวีดิทัศน์ และให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่สังเกต เพื่อให้เกิดความคิดที่เลียนแบบพฤติกรรมแม่แบบ

3. ขั้นสรุป เป็นขั้นที่ให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมแม่แบบแล้วผู้ดำเนินกิจกรรมได้สรุปเพิ่มเติม

2.7.2 เทคนิคบทบาทสมมติ

บุญตา ยิ้มน้อย (2536, น. 6) กล่าวว่า เทคนิคบทบาทสมมติ หมายถึง กิจกรรมการแสดงของนักเรียนตามบทบาทในสถานการณ์ที่กำหนดให้ผู้เรียนแสดงออกตามความคิดของตนเองว่าควรจะเป็นอย่างไร โดยไม่มีการฝึกซ้อมมาก่อน และถือเอาการแสดงออกทั้งความรู้สึก และพฤติกรรมของผู้แสดงมาเป็นข้ออภิปราย แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำ เป็นขั้นให้ข้อมูลเบื้องต้น เพื่อเป็นการปูพื้นฐานให้นักเรียนมีความเข้าใจตรงกันในเรื่องที่เรียน
2. ขั้นแสดง เป็นขั้นตอนที่ให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงบทบาทสมมติ โดยจัดเตรียมสถานที่ ผู้สังเกตการณ์ จากนั้นจึงเริ่มแสดงและหยุดการแสดง
3. ขั้นอภิปราย เป็นขั้นที่ผู้แสดง และผู้สังเกตการณ์แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นโดยเน้นเหตุผล และความรู้สึก
4. ขั้นแสดงเพิ่มเติม เป็นขั้นที่ให้นักเรียนแสดงเพิ่มเติม ตามข้อเสนอแนะของกลุ่มซึ่งเป็นบทบาทที่สอดคล้องตามจุดมุ่งหมาย
5. ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป เป็นขั้นที่ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์และช่วยกันสรุป แล้วผู้ดำเนินกิจกรรมได้สรุปเพิ่มเติม

2.7.3 เทคนิคกรณีตัวอย่าง

อัจจิมา จินวาลา (2535, น. 8) กล่าวว่า เทคนิคกรณีตัวอย่างหมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการนำ กรณีเรื่องราวปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง หรือมีส่วนใกล้เคียงกับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันมาปรับในส่วนส่วนตัวบุคคล เหตุการณ์ และสิ่งแวดล้อมเพื่อให้สอดคล้องกับเรื่องที่ต้องการพัฒนา แล้วเสนอเป็นตัวอย่างให้นักเรียน ได้ศึกษา แล้วตั้งประเด็นปัญหาให้นักเรียนได้อภิปราย แสดงความคิดเห็นร่วมกัน เป็นการเสริมสร้างให้นักเรียนมีพัฒนาการ และทักษะในเรื่องการคิด วิเคราะห์ตัดสินใจ การให้เหตุผล และมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำ เป็นขั้นตอนการบอกวัตถุประสงค์ให้นักเรียนได้เรียนรู้
2. ขั้นดำเนินการ เป็นขั้นตอนนำเสนอกรณีตัวอย่างให้นักเรียนศึกษา พร้อมทั้งตั้งคำถาม หรือประเด็นเพื่อให้นักเรียนได้อภิปรายร่วมกัน
3. ขั้นสรุป เป็นขั้นให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ร่วมกัน และผู้ดำเนินกิจกรรมสรุปเพิ่มเติม

2.7.4 เทคนิคสถานการณ์จำลอง

ณัฐภา ระกำพล (2535, น. 8) กล่าวว่า เทคนิคสถานการณ์จำลอง หมายถึง การ จัดสภาพแวดล้อมให้ใกล้เคียง หรือเลียนแบบสภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในห้องเรียนให้มากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนได้เผชิญกับสถานการณ์ด้วยตนเอง โดยการปฏิบัติ แสดงและออกความคิดเห็น ซึ่งวิธีนี้ จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจ มีความรู้สึกร่วมต่อเหตุการณ์ได้ดี และสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ไปสู่การ ปฏิบัติจริงต่อไป โดยขั้นตอนการใช้สถานการณ์จำลอง ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ เป็นขั้นตอนการบอกวัตถุประสงค์ของการทดลองในแต่ละ ครั้งให้นักเรียนทราบ และเตรียมอาสาสมัครที่จะแสดงบทบาท
2. ขั้นดำเนินกิจกรรม เป็นขั้นตอนที่นักเรียนอาสาสมัครแสดงบทบาทไป ตามลำดับเหตุการณ์ที่จัดเตรียมไว้
3. ขั้นวิเคราะห์และการอภิปรายผล เป็นขั้นตอนหลังกิจกรรมสิ้นสุดลง โดย ให้นักเรียนทบทวน และวิเคราะห์ประสบการณ์ต่าง ๆ ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรม โดยเน้นที่ กระบวนการและบรรยากาศของการแสดง
4. ขั้นสรุป เป็นขั้นตอนที่ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แล้วช่วยกัน สรุป และผู้ดำเนินกิจกรรมได้สรุปเพิ่มเติม

2.7.5 เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม

พุทธชาติ เพชรสถิต (2535, น. 7) กล่าวว่า เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม หมายถึง กระบวนการที่ทำให้สมาชิกในกลุ่ม สนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารความคิดเห็นในสถานการณ์ที่ กำหนดให้ เพื่อพิจารณาข้อตกลงที่จะแก้ปัญหาในเรื่องนั้น ๆ ด้วยหลักการอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมี ขั้นตอนในการอภิปรายกลุ่มดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ เป็นขั้นตอนการบอกวัตถุประสงค์ให้นักเรียนทราบ และให้ นักเรียนเลือกหัวหน้ากลุ่มและเลขานุการกลุ่ม
2. ขั้นดำเนินกิจกรรม เป็นขั้นตอนที่ให้นักเรียนในกลุ่มร่วมกันแลกเปลี่ยน และแสดงความคิดเห็นตามหัวข้อที่กำหนด โดยมีหัวหน้ากลุ่มดำเนินการอภิปราย และมีเลขานุการ กลุ่มเป็นผู้บันทึก
3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล เป็นขั้นตอนที่ให้ตัวแทนกลุ่มออกมารายงาน ผลการอภิปรายกลุ่ม และสรุปหน้าชั้นเรียน
4. ขั้นสรุป เป็นขั้นตอนที่นักเรียนและผู้ดำเนินกิจกรรมได้ร่วมกันสรุปผลการ อภิปรายอีกครั้ง

2.7.6 เทคนิคเกม

ปนัดดา ยิ้มสกุล (2538, น. 8) กล่าวว่า เทคนิคเกม หมายถึง วิธีการอย่างหนึ่งที่ให้นักเรียนลงเล่นด้วยตนเองภายใต้ข้อตกลง หรือกติกาอย่างที่กำหนดไว้ โดยนักเรียนจะต้องตัดสินใจทำอย่างใดอย่างหนึ่ง อันจะมีผลออกมาในรูปของการแพ้ ชนะ เป็นการช่วยให้นักเรียนวิเคราะห์ความรู้สึกนึกคิด และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ และช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้สึกสนุกสนาน แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการมีส่วนร่วม เป็นขั้นตอนการแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม แจกอุปกรณ์อธิบายกติกาการเล่น พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถาม เพื่อความเข้าใจ และให้สัญญาณเริ่มการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
2. ขั้นวิเคราะห์ เป็นขั้นตอนการให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในหัวข้อที่กำหนดแล้วให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลการอภิปราย ผู้ดำเนินกิจกรรมช่วยซักถาม และเชื่อมโยงเรื่องต่าง ๆ
3. ขั้นสรุป และประยุกต์หลักการ เป็นขั้นตอนที่ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายที่ตั้ง และการเข้าร่วมกิจกรรม
4. ขั้นประเมิน เป็นขั้นตอนที่ให้นักเรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรม

2.8 การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนว

สมร ทองดี และปราณี รามสุด (2545, น. 50) การจัดกิจกรรมแนะแนว เน้นการจัดกิจกรรม โดยใช้แนวคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participation Learning) ที่เน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential learning) และการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มเป็นสำคัญ ขั้นตอนกิจกรรม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ERGA ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้ ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Experiencing) ผู้รับบริการอาจเล่นเกม บทบาทสมมติ ทำงาน ทำกิจกรรมสถานการณ์จำลอง ฟัง/อ่านกรณีศึกษา ค้นคว้า เล่าอดีต เล่าเรื่อง แบ่งปันประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสาระสำคัญหรือผลลัพธ์การเรียนรู้ หรือจุดมุ่งหมายของกิจกรรม

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้ (Reflecting) ผู้รับบริการแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกวิเคราะห์ พิจารณาเหตุผลจากการแลกเปลี่ยนในขั้นที่ 1 เพื่อหาคำตอบว่า เกิดอะไรขึ้นจากขั้นที่ 1 นั้น หรือ เขาตีความสิ่งนั้นว่าอย่างไร

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต (Generalizing) ผู้รับบริการสร้างองค์ความรู้ หรือสรุปสาระการเรียนรู้จากการอภิปรายสะท้อนกลับการเรียนรู้ อาจศึกษาทฤษฎีและแนวคิดเพิ่มเติมต่อไปอีกเพื่อความสมบูรณ์ของสาระการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับชีวิต

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ (Applying) ผู้รับบริการทดลองประยุกต์ใช้สาระการเรียนรู้สู่ชีวิต โดยอาจทดลองแก้ปัญหาสถานการณ์จำลอง สร้างคำขวัญ วางแผนพัฒนาตน จูงใจตนเอง ในการปฏิบัติตามแผน

2.9 หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวกับชุดกิจกรรมแนะแนว

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวกับชุดกิจกรรม โดยมีหลายแนวคิด ดังนี้ เคมพ์และเดตัน (Kemp and Dayton, 1985, pp. 13-14 อ้างถึงในวิเชียร สุคันธี, 2537, น. 44-45) กล่าวถึงทฤษฎีที่นำมาใช้ 3 กลุ่มคือ

1. กลุ่มพฤติกรรมนิยม(Behaviorism) เป็นกลุ่มที่กำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ว่าเป็น การเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้า (Stimulus) และการตอบสนอง (Response) บางทีจึงเรียกว่า การเรียนรู้แบบ S-R สิ่งเร้าคือ ข่าวสารเนื้อหาวิชาที่ส่งไปให้ผู้เรียน โดยผ่านกระบวนการเรียนการสอน โปรแกรมการสอนอิงหลักทฤษฎีนี้มาก โดยจะแตกลำดับขั้นของการเรียนรู้ออกเป็นขั้นตอนย่อยๆ และเมื่อผู้เรียน เกิดการตอบสนองก็จะสามารถทราบผลได้ทันทีว่าเกิดการเรียนรู้หรือไม่ ถ้าตอบสนองถูกต้องก็จะมี การเสริมแรง โปรแกรมการสอนเป็นรายบุคคลอิงทฤษฎีนี้มาก

2. กลุ่มเกสตัลท์ สนาม หรือ การรู้ความคิด (Gestalt, Field or Cognitive Theories) เป็นกลุ่มที่เน้นกระบวนการความรู้ ความเข้าใจ หรือ การรู้จักคิด อันได้แก่ การรับรู้อย่างมีความหมาย ความเข้าใจ และความสามารถในการจัดกระทำอันเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของพฤติกรรมมนุษย์ ทฤษฎีนี้ถือว่า การเรียนรู้ของมนุษย์นั้นขึ้นอยู่กับคุณภาพของสติปัญญาและความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์

3. กลุ่มจิตวิทยาสังคม (Social Psychology) เป็นกลุ่มที่ได้รับความสนใจมากขึ้น ทฤษฎีนี้เน้นปัจจัยปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับการเรียนรู้ ซึ่งส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากการกระทำ ประสบการณ์โดยตรงหรือผ่านสื่อการเรียนการสอน

เคมพ์ และ เดตัน(Kemp and Dayton, 1985, pp.14-15) กล่าวว่า ทฤษฎีทั้ง 3 กลุ่มนี้ต่าง มีความคล้ายคลึงหรือจุดเน้นเกี่ยวกับการออกแบบและการใช้สื่อการเรียนการสอน ดังนี้

1. แรงจูงใจ (Motivation) ถ้านักเรียนมีความต้องการ ความสนใจ หรือความปรารถนาที่จะเรียนรู้ก็จะทำให้การเรียนการสอนที่ก่อนให้เกิดแรงจูงใจ คือประสบการณ์หรือกิจกรรมในการเรียนรู้ ซึ่งมีความหมายที่น่าสนใจสำหรับนักเรียน

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Difference) นักเรียนแต่ละคนต่างมีอัตรา และวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ดังนั้นการจัดสื่อการเรียนการสอนต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย

3. วัตถุประสงค์การเรียนรู้ (Learning Objective) ในการจัดการเรียนการสอนหาก นักเรียนทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ก็จะทำให้นักเรียนมีโอกาสบรรลุจุดประสงค์ได้มากกว่าที่ไม่ทราบ นอกจากนี้วัตถุประสงค์การเรียนรู้ก็จะช่วยในการวางแผนสร้างสื่อการเรียนการสอน คือทำให้ทราบว่าควรบรรจุเนื้อหาอะไรในสื่อ

4. การจัดเนื้อหา (Organization of Content) การเรียนรู้จะง่ายขึ้นหากมีการจัดลำดับ เนื้อหาสาระในการเรียนรู้เป็นลำดับขั้นหรือสมเหตุสมผล

5. การจัดเตรียมการเรียนรู้ที่มีมาก่อน (Pre-Learning Preparation) บางครั้งการเรียนรู้ เนื้อหาสาระหนึ่ง ๆ จำเป็นจะต้องอาศัยประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีมาก่อน ดังนั้นในการสร้างชุด การสอนควรคำนึงถึงธรรมชาติและระดับการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มเพื่อที่จะจัดเตรียมความพร้อม ให้กับกลุ่มผู้เรียน

6. อารมณ์ (Emotion) การเรียนรู้จะเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึกของบุคคลพอ ๆ กับความสามารถทางสติปัญญา ดังนั้นในการสร้างชุดการสอนควรสนองตอบอารมณ์ซึ่งก่อให้เกิด แรงใจในการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญ

7. การมีส่วนร่วม (Participation) การเรียนรู้จะบังเกิดผลอย่างรวดเร็ว และคงทนหาก นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งทางสติปัญญาและทางกายภาพ และควรจัดเป็นเวลายาวนานกว่าการเรียนรู้ โดยการฟังหรือการพูด

8. การสะท้อนกลับ (Feedback) การเรียนรู้จะเพิ่มขึ้นหากนักเรียนได้รับความก้าวหน้าในการเรียนรู้ จึงเป็นการสร้างแรงจูงใจ

9. การเสริมแรง (Reinforcement) เมื่อนักเรียนบรรลุผลในการเรียนรู้เนื้อหาสาระใดแล้วก็จะถูกกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องต่อไป ซึ่งการเรียนรู้ก็เป็นรางวัลที่สร้างความเชื่อมั่น และส่งผลให้เกิดพฤติกรรมในทางบวกแก่นักเรียน

10. การฝึกปฏิบัติและการทำซ้ำ (Practice and Repetition) บุคคลจะเกิดการเรียนรู้ในเรื่องความรู้และทักษะได้จะต้องอาศัยการฝึกปฏิบัติและการกระทำซ้ำอยู่เสมอ ซึ่งจะนำไปสู่ความคงทนในการเรียนรู้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2545, น. 119-120) ได้กล่าวถึงแนวคิดพื้นฐานที่ใช้ในการสร้างชุดกิจกรรม เกิดจากหลักการและทฤษฎีซึ่งประกอบด้วยแนวคิดหลัก 5 ประการดังนี้

แนวคิดที่ 1 ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล นักการศึกษาได้นำหลักจิตวิทยาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความต้องการ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ ความแตกต่างระหว่างบุคคลหลายด้าน คือ ความสามารถทางสติปัญญา ความต้องการ ความสนใจ ร่างกาย อารมณ์ สังคม เป็นต้นในการจัดการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลนี้ วิธีการที่เหมาะสมที่สุดคือ การจัดสอนรายบุคคลหรือการสอนตามเอกัตภาพศึกษาโดยเสรี การศึกษาด้วยตนเองซึ่งล้วนเป็นวิธีเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนตามสติปัญญา ความสามารถและความสนใจ โดยมีครูคอยแนะนำช่วยเหลือตามความเหมาะสม

แนวคิดที่ 2 ความพยายามที่จะเปลี่ยนการสอนจากเดิมที่ยึดครูเป็นแหล่งความรู้มาเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนด้วยการใช้ความรู้จากสื่อการสอนแบบต่าง ๆ ซึ่งได้จัดตรงกับเนื้อหาและประสบการณ์ตามหน่วยการสอน การเรียนด้วยวิธีนี้ครูจะถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนเพียงหนึ่งในสามของเนื้อหาทั้งหมด อีกสองส่วนผู้เรียนจะศึกษาด้วยตนเองจากสิ่งที่ผู้สอนเตรียมไว้ในรูปของกิจกรรม

แนวคิดที่ 3 การใช้วัสดุทัศนูปกรณ์ในรูปของการจัดระบบการใช้สื่อการสอนหลายอย่างมาช่วยการสอนให้เหมาะสม และใช้เป็นแหล่งความรู้สำหรับนักเรียนแทนการให้ครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนอยู่ตลอดเวลา แนวทางใหม่จึงเป็นการผลิตสื่อการสอนแบบประสมให้เป็นชุดกิจกรรม เพื่อเปลี่ยนจากการใช้สอนเพื่อช่วยครูสอนมาเป็นการช่วยผู้เรียน

แนวคิดที่ 4 ปฏิกริยาสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับสภาพแวดล้อม เดิมนักเรียนเป็นฝ่ายรับความรู้จากครูเท่านั้น แทนจะไม่มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นต่อเพื่อน ๆ และต่อครู นักเรียนจึงขาดทักษะการแสดงออกและการทำงานเป็นกลุ่ม จึงได้นำกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้ประกอบกิจกรรมด้วยกันซึ่งนำมาซึ่งการผลิตสื่อออกมาในรูปของชุดกิจกรรม

แนวคิดที่ 5 การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้โดยยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้มาใช้ โดยจัดสภาพการณ์ออกมาเป็นการสอบแบบโปรแกรม ซึ่งหมายถึงระบบการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนคือ

1. ได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยตนเอง
2. ได้ทราบว่าการตัดสินใจหรือการปฏิบัติงานของตนถูกหรือผิดอย่างไร
3. ได้รับการเสริมแรงที่ทำให้นักเรียนภาคภูมิใจที่ได้ทำถูก ให้ผิดถูก มักจะทำให้เกิดการกระทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีกในอนาคต
4. ได้เรียนรู้ไปทีละขั้นตอนตามความสามารถและความสนใจของตน

จากหลักการและทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้นเป็นแนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ โดยจากหลักการต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการสร้างชุดกิจกรรมควรเน้นในการทำกิจกรรมด้วยวิธีการที่หลากหลายและสร้างแรงจูงใจ มีการใช้สื่อการสอน จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้เกิดขึ้น เพื่อนำไปถึงการบรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของกลุ่มจิตวิทยามนุษยเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมเนื่องจากแนวคิดนี้เชื่อว่า มนุษย์เป็นผู้มีเหตุผล มีคุณค่าในศักดิ์ศรี สามารถตัดสินใจด้วยตนเองได้ มีแรงจูงใจที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จ โดยการจัดกิจกรรมจะมุ่งให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเอง แก้ไขปัญหา กล้าแสดงออก ในลักษณะดังนี้

1. มองนักเรียนในแง่ดี เพราะทุกคนต้องการที่จะพัฒนาตนเองไปในทางที่ดีเสมอ การมองนักเรียนในทางบวกจะช่วยให้ผู้สอนมีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน ทำให้นักเรียนพร้อมที่จะมีพฤติกรรมที่ดีตามที่ผู้สอนคาดหวัง
2. ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมแนะแนว ให้นักเรียนมีบทบาทในการเรียนรู้มากกว่าผู้สอน โดยการใช้เทคนิควิธีการจัดกิจกรรมที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้
3. ช่วยให้นักเรียนรับรู้ตนเองได้ตรงความเป็นจริง รู้ว่าตนเองคือใคร มีเป้าหมายของชีวิตอย่างไรทั้งในระยะสั้นและระยะยาว รู้ถึงความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ความต้องการ และค่านิยม
4. ยอมรับนักเรียนอย่างไม่มีเงื่อนไข ซึ่งถือเป็นขั้นตอนแรกของการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้สอนและนักเรียน เพราะทำให้นักเรียนรู้สึกว่าเป็นที่ยอมรับของผู้สอนว่าจะเรียนเก่งหรือไม่ก็ตาม
5. พยายามให้นักเรียนปรับตน ตัวจริงกับตนตามที่คิดให้สอดคล้องกัน เพื่อให้สามารถปรับตนเองได้ตามสภาพความเป็นจริง เป็นผู้ที่มีความสุขที่ดี เรียนรู้อย่างมีความสุข

3. เอกสารเกี่ยวกับวัยรุ่น

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่นมีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปใช้ ศึกษาเกี่ยวกับประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียดตามหัวข้อดังนี้

3.1 ความหมายของวัยรุ่น

วัยรุ่นมีความหมายตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Adolescenc” ซึ่งตรงกับรากศัพท์คำภาษาละตินว่า “ to Grow in to Maturity” แปลว่า การเติบโตสู่ภาวะหรือเป็นวัยที่พัฒนามาจากสภาวะที่เป็น

เด็กไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ (กลอยใจ ทองลุ่ม, 2544, น.39 อ้างอิงจาก Hurlock, 1974, p. 391) สเตนเบิร์ก (Steubberg, 1993, p. 3-4) ให้ความหมายว่า วัยรุ่นหมายถึงวัยการเจริญเติบโตเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ (To grow into Adulthood) ซึ่งช่วงอายุของวัยรุ่นอยู่ระหว่าง 10-20 ปี โดยเด็กแต่ละคนจะย่างเข้าสู่วัยรุ่นต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแบบแผนการเจริญเติบโตของแต่ละคนไรส์ (Rice, 1996, p. 3) ได้ให้ความหมายว่า วัยรุ่นเป็นวัยช่วงระยะเวลาเจริญเติบโตระหว่างความเป็นเด็กและความเป็นผู้ใหญ่

ณัฐกร อินทุยศ (2556, น. 124) กล่าวว่า วัยรุ่นคือช่วงอายุหลังจากวัยเด็ก (อายุประมาณ 10-12 ปี) จนถึงอายุประมาณ 21 ปีโดยเพศหญิงจะย่างเข้าสู่วัยรุ่นเร็วกว่าเพศชาย ทั้งนี้เพราะจากสภาพสังคม ปัจจุบันทำให้เด็กส่วนใหญ่เรียนในระดับที่สูงขึ้นซึ่งต้องใช้เวลาในการเรียนนานขึ้นด้วยทำให้การเข้าสู่ภาวะของความเป็นผู้ใหญ่ที่ต้องรับผิดชอบและพึ่งพาตนเอง เกิดขึ้นช้าลงไปด้วย

ประณต คำนิม (2549, น. 540) กล่าวว่า วัยรุ่นเป็นช่วงเวลาที่เชื่อมต่อการเป็นเด็กกับการเป็นผู้ใหญ่ การเข้าสู่วัยรุ่นของเด็กชายและเด็กหญิงมักใช้วุฒิภาวะทางเพศเป็นเกณฑ์แต่นิยมใช้กันมากคือการมีประจำเดือนเป็นครั้งแรกของเด็กหญิงและการหลังอสุจิเป็นครั้งแรกของเด็กชาย ทั้งสองเพศบรรลุวุฒิภาวะทางเพศไม่พร้อมกัน เด็กหญิงจะมีวุฒิภาวะทางเพศหรือเข้าสู่วัยรุ่นก่อนเด็กชายประมาณ 1-2 ปี รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เพื่อที่จะบรรลุวุฒิภาวะทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติ ปัญญาวัยรุ่นจึงเป็นช่วงเวลาที่เด็กกำลังเรียนรู้และทดลองบทบาทต่าง ๆ เพื่อที่จะเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม แบบเด็ก ๆ ไปสู่พฤติกรรมแบบผู้ใหญ่ โดยสังคมมักมีส่วนสำคัญในการกำหนดลักษณะของ พฤติกรรมเหล่านี้รวมทั้งจะมีการพัฒนากระบวนการขัดเกลาทางสังคม ความเชื่อและทัศนคติที่เคยมีในวัยเด็ก ไปสู่การมีวุฒิภาวะมากขึ้นมองโลกในมุมที่กว้างขึ้นกว่าเดิมวัยรุ่นต้องเปลี่ยนจากสภาพที่เคยได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดจากพ่อแม่หรือผู้ใหญ่คนอื่น ๆ เมื่ออยู่ในวัยเด็กไปสู่การพึ่งพาตนเองมากขึ้น

จากความหมายของวัยรุ่นข้างต้นสรุปได้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากวัยเด็กไปสู่ผู้ใหญ่มีการพัฒนาทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติ ปัญญา โดยเพศหญิงจะเข้าสู่วัยรุ่นเร็วกว่าเพศชาย

3.2 ลักษณะของวัยรุ่น

เป็นช่วงวัยที่สำคัญมีลักษณะที่ต่างจากวัยอื่น ๆ อย่างชัดเจน ประณต คำนิม (2549, น. 542-546) ได้กล่าวถึงลักษณะเด่นของวัยรุ่นไว้ดังนี้

3.2.1 วัยรุ่นเป็นระยะที่มีความสำคัญ

แต่ละวัยในชีวิตของคนเราต่างก็ มีความสำคัญแตกต่างกันไป บางวัยมีความสำคัญในแง่ที่เกิดผลกระทบอย่างฉับพลันต่อทัศนคติ และพฤติกรรมในขณะที่บางวัยกลับเกิด

ผลกระทบในระยะยาว บางช่วงเวลามีความสำคัญเนื่องจากบุคคลได้รับผลกระทบทางกาย แต่บางช่วงเวลากลับมาได้รับผลกระทบทางจิตใจในระยะวัยรุ่นนั้นบุคคลได้รับผลกระทบทั้งทางกาย และจิตใจ ซึ่งมีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมทั้งอย่างฉับพลันและในระยะยาว ดังนั้นวัยรุ่นจึงเป็นระยะที่มีความสำคัญมากในช่วงชีวิตของเรา

3.2.2 วัยรุ่นเป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต

วัยรุ่นเป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างวัยเด็กและวัยผู้ใหญ่ เป็นช่วงเวลาที่เด็กจะต้องมีพัฒนาการก้าวไปสู่ขั้นหนึ่งซึ่งก็คือความเป็นผู้ใหญ่เมื่อบุคคลก้าวพ้นวัยเด็กเขาจะเป็นจะต้องละทิ้งพฤติกรรมและทัศนคติแบบเด็ก ๆ ซึ่งไม่เหมาะสมกับสภาพในปัจจุบันและเรียนรู้ที่จะมีพฤติกรรมและทัศนคติแบบใหม่ที่เหมาะสมกับวัยมากกว่าอย่างไรก็ตามพัฒนาการในวัยเด็กจะยังมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและทัศนคติของบุคคลในวัยรุ่น เนื่องจากโครงสร้างทางจิตใจในวัยรุ่นมีรากฐานมาจากวัยเด็กและลักษณะที่ถือว่าเป็นแบบฉบับของวัยรุ่นมักปรากฏให้เห็นแล้วตั้งแต่ช่วงวัยเด็กตอนปลาย ในทำนองเดียวกันพัฒนาการในวัยรุ่นก็จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและทัศนคติของบุคคลเพื่อพวกเขาเข้าสู่ผู้ใหญ่ด้วย ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตนี้สถานภาพของบุคคลมีลักษณะคลุมเครือมีความคาบเกี่ยวกันระหว่างความเป็นเด็กและความเป็นผู้ใหญ่ วัยรุ่นจะสับสนในการแสดงบทบาทของตนเองอยู่เสมอ ด้วยไม่รู้ว่าแน่ชัดว่าจะต้องทำ ตัวเช่นใดจึงถูกต้องและเหมาะสม ในบางสถานการณ์ ถ้าพวกเขาประพฤติเหมือนเด็ก ผู้ใหญ่ก็จะตำหนิว่าไม่รู้จักโต ในบางสถานการณ์ถ้าพวกเขาพยายามทำตัวเป็นผู้ใหญ่ก็จะไม่ได้รับการยอมรับเห็นว่าเป็นตัวแก่แดด ซึ่งก่อให้เกิดความสับสน วุ่นวายใจแก่วัยรุ่นเป็นอย่างมาก แต่สถานะที่คลุมเครือระหว่างความเป็นเด็กและความเป็นผู้ใหญ่เช่นนี้ ก็ไม่ได้ก่อให้เกิดโทษต่อวัยรุ่นเท่านั้นยังมีประโยชน์ด้วยเพราะทำให้วัยรุ่นมีเวลาในการทดลองดำเนินชีวิตรูปแบบต่าง ๆ เพื่อจะได้ตัดสินใจเลือกแบบแผนของพฤติกรรม ทัศนคติ และ ค่านิยมที่ตรงตามความต้องการของตนมากที่สุด

3.2.3 วัยรุ่นเป็นช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลง

ในช่วงวัยรุ่นร่างกายจะเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ในขณะที่เดียวกับที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย พฤติกรรมและทัศนคติของบุคคลก็จะเปลี่ยนแปลงควบคู่ไปด้วย โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่สอดคล้องกันกล่าวคือเมื่ออัตราการเปลี่ยนแปลงทางกายเป็นไปอย่างรวดเร็วดังเช่นในวัยรุ่นตอนต้นพฤติกรรมและทัศนคติก็แปรเปลี่ยนอย่างรวดเร็วเช่นกัน ต่อมาวัยรุ่นช่วงตอนปลายการเปลี่ยนแปลงทางกายมีอัตราเร็วลดลงการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมและทัศนคติก็เปลี่ยนไปเช่นเดียวกัน

3.2.4 วัยรุ่นเป็นวัยแห่งปัญหา

ในแต่ละวัยตลอดช่วงชีวิตของคนเรต่างก็มีปัญหาที่เป็นลักษณะเฉพาะของวัยนั้นๆ แต่ปัญหาในวัยรุ่นมักจะแก้ไขได้ยากลำบากเป็นพิเศษที่เป็นเช่นนั้นส่วนหนึ่งเนื่องมาจากวัยรุ่นขาดประสบการณ์ในการแก้ปัญหาต่างๆ เพราะตลอดช่วงวัยเด็กที่ผ่านมาเขามักได้รับความช่วยเหลือจากพ่อแม่หรือผู้ใหญ่คนอื่น ๆ อยู่เสมอเมื่อประสบกับปัญหา นอกจากนี้วัยรุ่นมักปรารถนาที่จะเป็นตัวของตัวเองและมีอิสระในการจัดการเรื่องราวต่าง ๆ ของตนเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นวัยรุ่นจะพยายามแก้ไขด้วยตนเองและปฏิเสธความช่วยเหลือของผู้ใหญ่เนื่องจากขาดประสบการณ์ ในการแก้ปัญหาต่างๆ ตามลำพัง ทำให้วัยรุ่นจำนวนมากแก้ปัญหาได้ไม่ตรงตามความคาดหวัง บางครั้งก็ประสบกับความล้มเหลวอย่างน่าเศร้าใจ หรือก่อให้เกิดความยุ่งยากมากขึ้น ไปอีกผลลัพธ์ ที่ไม่ดีเหล่านี้มักไม่ได้มีสาเหตุมาจากการไร้ความสามารถของวัยรุ่น แต่เป็นเพราะวัยรุ่นต้องใช้ ความพยายามในการแก้ปัญหา ส่วนใหญ่ของตน ในช่วงเวลาเดียวกับที่พวกเขาต้องใช้พลังงาน ของตนในเรื่องอื่นด้วย ทั้งในด้านการเจริญเติบโตและพัฒนาการทางเพศ

3.2.5 วัยรุ่นเป็นช่วงเวลาของการค้นหาเอกลักษณ์

ตลอดระยะเวลาในวัยเด็กตอนปลายเด็กมักจะคล้อยตามเพื่อนในกลุ่มทั้งด้านการแต่งตัว การพูดจาและพฤติกรรมต่างๆ มากกว่าที่จะคำนึงถึงเอกลักษณ์ของตนเองและการพยายามทำตัวให้แตกต่างออกไปจากกลุ่มอาจเป็นผลเสียต่อความสัมพันธ์กับเพื่อนๆ ได้ ในช่วงแรก ๆ ของระยะวัยรุ่น การทำตามมาตรฐานของกลุ่มเพื่อนยังคงมี ความสำคัญอยู่มาก แต่ในเวลาต่อมา วัยรุ่นจะค่อย ๆ มีความต้องการเป็นตัวของตัวเองหรือ มี เอกลักษณ์ของตนเองที่แตกต่างจากคนอื่น ๆ และไม่พอใจที่จะเหมือนเพื่อนร่วมวัยในทุกด้านอีกต่อไป แนวทางหนึ่งที่วัยรุ่นมักเลือกใช้ในการพัฒนาตนเองให้เป็นเอกตบุคคลก็คือการใช้สัญลักษณ์ทางสถานภาพ เช่น เสื้อผ้าเครื่องประดับโทรศัพท์รถยนต์ หรือวัตถุที่เตะตาผู้คนทั่วไป วัยรุ่นหวังจะดึงดูดความสนใจของผู้อื่นมาสู่ตนและได้รับการยอมรับว่าเป็นเอกตบุคคลแตกต่างไปจากบุคคลอื่นๆ ในขณะที่เดียวกันเขาก็ยังคงรักษาเอกลักษณ์ของกลุ่มเพื่อนไว้ด้วย

3.2.6 วัยรุ่นเป็นช่วงเวลาของจินตนาการ

วัยรุ่นมักชอบวาดวิมานในอากาศมองโลกอย่างไม่ตรงตามสภาพที่เป็นจริงเขามองตัวเองและคนรอบข้างอย่างที่ต้องการให้เป็นเช่นนั้นมากกว่าที่จะพิจารณาตามความเป็นจริงวัยรุ่นมักมีความทะเยอทะยานที่ไม่อยู่บนพื้นฐานของความจริง ทั้งกับตัวเองและครอบครัว อาจรวมทั้งเพื่อนๆ ด้วย เมื่อความทะเยอทะยานดังกล่าวไม่เป็นไปดังที่หวังวัยรุ่นอาจรู้สึกโกรธและเสียใจ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้วัยรุ่นมีอารมณ์รุนแรง โดยเฉพาะวัยรุ่นตอนต้น ที่ยังขาดประสบการณ์และความสามารถด้านการคิดอย่างมีเหตุผล เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นตอนปลาย เขจะมีทั้งประสบการณ์ส่วนตัวและ

ทางสังคมมากขึ้น ทำให้สามารถมองตัวเอง ครอบครัวยุติธรรมและเป็นไปได้ในชีวิตได้อย่างถูกต้องตามสภาพที่แท้จริงมากกว่าเดิม ความโกรธและความเสียใจ จากการที่ความทะเยอทะยานไม่เป็นดังหวังมีไม่มากเท่าไรในช่วงวัยรุ่นตอนต้นซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งทำให้วัยรุ่นตอนปลายเป็นช่วงเวลาที่มีความสุขมากกว่าวัยรุ่นตอนต้น

3.2.7 วัยรุ่นเป็นวัยที่น่าหวาดเกรง

ทัศนคติของคนในสังคมที่มีต่อวัยรุ่นมีมากมายหลายประการ ซึ่งส่วนมากเป็นทัศนคติในทางลบ คนทั่วไปมักเห็นว่าวัยรุ่นเป็นบุคคลที่ไม่มีระเบียบวินัย ไม่น่าเชื่อถือ ชอบการทำลายล้าง และมีพฤติกรรมต่อต้านสังคม การยอมรับทัศนคติเหล่านี้เป็นเหตุให้ผู้ใหญ่ จำนวนมากที่ควรเป็นผู้ให้การดูแลและชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตแก่วัยรุ่นหันเหการทำงานที่ดังกล่าวหรือพยายามหลีกเลี่ยงหน้าที่นั้นในขณะเดียวกันผู้ ใหญ่เหล่านี้มักมีทัศนคติ และการปฏิบัติที่ไม่ดีต่อวัยรุ่นแม้แต่กับพฤติกรรมที่ถือว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาของวัยนี้ นอกจากนี้ทัศนคติของคนในสังคมยังมีอิทธิพลต่ออัตมโนทัศน์เกี่ยวกับตน (self-concept) ของวัยรุ่นด้วย วัยรุ่นที่เชื่อว่าผู้ใหญ่มองเขาไปในทางลบจะปรับตัวเพื่อก้าวเข้าสู่ผู้ใหญ่อย่างยากลำบาก เนื่องจากวัยรุ่นเหล่านี้มักขัดแย้งกับพ่อแม่หรือผู้ใหญ่คนอื่นๆ อยู่เสมอและความเชื่อดังกล่าวยังเป็นเสมือนกำแพงที่ขวางกั้นระหว่างวัยรุ่นกับพ่อแม่ทำให้เขาไม่หันไปขอความช่วยเหลือจากพ่อแม่ในยามที่ตนประสบปัญหาต่าง ๆ

3.2.8 วัยรุ่นเป็นวัยที่ใกล้จะเป็นผู้ใหญ่

เมื่อวัยรุ่นใกล้ที่จะเป็นผู้ใหญ่ เขามักกังวลกับทัศนคติที่คนในสังคมมีต่อความเป็นวัยรุ่นของเขาและต้องการจะลบล้างทัศนคติเหล่านี้รวมทั้งต้องการทำให้ผู้อื่นประทับใจว่า เขาใกล้จะเป็นผู้ใหญ่แล้ว วัยรุ่นจึงพยายามแต่งตัวและแสดงกิริยาท่าทางให้คล้ายผู้ใหญ่หากพบว่า เพียงเท่านั้นยังไม่เพียงพอที่จะทำให้ผู้อื่นมองว่าตนเป็นผู้ใหญ่ วัยรุ่นอาจหันไปสนใจพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์กับสถานภาพของผู้ ใหญ่ เช่น การสูบบุหรี่หรือการดื่มเหล้าเป็นต้นด้วยหวังว่าพฤติกรรมเหล่านี้จะช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ตนต้องการได้

จากลักษณะของวัยรุ่นข้างต้น สรุปได้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีความสำคัญมากในช่วงชีวิตของเรา มีการเปลี่ยนแปลง เป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตจากความเป็นเด็กสู่ความเป็นผู้ใหญ่ ส่งผลต่อการตัดสินใจในช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลง วัยแห่งปัญหา ช่วงเวลาของการค้นหาเอกลักษณ์ ช่วงเวลาของจินตนาการ วัยที่น่าหวาดเกรง วัยที่ใกล้จะเป็นผู้ใหญ่ซึ่งวัยรุ่นมีความทะเยอทะยานไม่อยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงทั้งกับตนเองและครอบครัวอาจรวมทั้งเพื่อน ๆ ด้วยโดยเฉพาะวัยรุ่นตอนต้นที่ยังขาดประสบการณ์และความสามารถด้านการคิดอย่างมีเหตุผล

3.3 ความต้องการของวัยรุ่น

ศรีเรื่อน แก้วกังวล (2549, น. 360-361) กล่าวถึงความต้องการของวัยรุ่นมีมากมาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. ต้องการความเป็นอิสระเป็นตัวของตัวเอง ไม่ต้องอยู่ใต้คำสั่งบังคับของผู้ใด โดยเฉพาะบุคคลที่มีอำนาจหรือสูงวัยกว่า รวมทั้งพ่อแม่ผู้ปกครองเพราะเด็กวัยรุ่นเชื่อว่า ลักษณะที่เป็นเครื่องหมายของความเป็นผู้ใหญ่คือความเป็นอิสระจากผู้ที่มีอำนาจเหนือตน
2. ต้องการตำแหน่ง (Status) รวมทั้งต้องการความสนับสนุน (Approval) ทั้งจากผู้ใหญ่และเพื่อนร่วมรุ่น
3. ต้องการแสวงหาประสบการณ์แปลก ๆ ใหม่ ๆ บางครั้งรวมทั้งความท้าทาย ตื่นเต้นเกลียดความจำ ช้าชาก ชอบทดลอง ยิ่งถูกห้ามยิ่งอยากลอง ฉะนั้นระยะนี้เด็กวัยรุ่นมักชอบฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ระเบียบต่าง ๆ เด็กบางคนอาจชอบลองสิ่งที่ไม่ดี ๆ เช่น ยาเสพติด ประพฤติผิดทางเพศต่อต้านกฎเกณฑ์ ของสังคมและสถาบันเพื่อจะดูว่าผลที่ตามมาจะเป็นอย่างไร หรือบางคนอยากลองเพื่อประชดชีวิต
4. ต้องการรวมพวกพ้องมีกลุ่มก้อนเป็นความต้องการค่อนข้างสูง เพราะการรวมพวกพ้องเป็นวิธี ทางให้เด็กได้รับการตอบสนองความต้องการหลายประการ เช่น ความรู้สึกอบอุ่นใจ การได้รับการยกย่อง ความรู้สึกว่ามีผู้ที่เข้าใจตน ร่วมทุกข์ร่วมสุขกับตน
5. ต้องการความรู้ สึกมันคง อบอุ่นและปลอดภัยเพราะเด็กมีอารมณ์หวั่นไหวง่าย เปลี่ยนแปลงง่าย สับสนและลังเลง่าย เด็กจึงมีความต้องการเช่นนี้ค่อนข้างสูง
6. ต้องการความถูกต้องความยุติธรรม เด็กถือว่าความยุติธรรมเป็นลักษณะหนึ่งของความเป็นผู้ใหญ่ เด็กจึงให้ความสำคัญอย่างจริงจังต่อความถูกต้องยุติธรรมตามทัศนคติของตนเป็นอย่างยิ่งและอยากทำอะไรหลาย ๆ อย่างเพื่อเรียกร้องความยุติธรรมตามทัศนคติของตนเป็นอย่างยิ่งและเพื่อเรียกร้องความยุติธรรมทั้งในแง่ส่วนบุคคลและสังคม
7. ต้องการความงดงามทางร่างกาย ไม่ว่าจะวัยรุ่นชายหรือหญิงต้องการให้คนรู้สึกชื่นชมเกี่ยวกับรูปลักษณ์ของตนสมตามเพศของตนทั้งสิ้นเพราะคิดว่าความงามทางกายเป็นแรงจูงใจให้เข้ากลุ่มได้ง่ายเป็นที่ยอมรับของสังคมและดึงดูดเพศตรงข้าม มีความต้องการอยากรู้ อยากลองทดลองเกี่ยวกับเรื่องเพศ จะมีความสนใจในเรื่องเพศและเพื่อนต่างเพศ เป็นวัยที่ต้องการความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศอย่างถูกต้อง (โสภณ ชาติมันันต์, 2543, น. 116 – 117) ฉะนั้นจึงให้ความเอาใจใส่ต่อการออกกำลังกาย ลักษณะอาหารที่รับประทาน ทรงผม เสื้อผ้าเครื่องประดับสุขภาพอนามัยความงดงามทางกายนับเป็นส่วนหนึ่งของความภูมิใจและมั่นใจในตัวเองของวัยรุ่นด้วย

8. ต้องการประพาดิ ตนสมตามบทบาททางเพศของตนจุมงหมายในระยะนี้ผู้ที่มีความรู้สึกว่าตนเอง “ไม่สมเป็นชายชาติตรี ” หรือ “ไม่สมเป็นหญิงสาว” จะรู้สึกไม่แน่ใจและไม่สบายใจเกี่ยวกับตนเอง ความคิดเช่นนี้ถ้าเกิดกับคนใดแล้ว ผู้นั้นย่อมพยายามแก้ไขทุกวิถีทางโดยทั่วไปทั้งหญิงและชายวัยรุ่นพยายามจะประพาดิตนเพื่อให้ “คงดงามสมเป็นสุภาพสตรี ” หรือ “ดูแข็งแรง บึกบึนสมเป็นชายชาติตรี ” ตามแบบที่ตนนิยม ส่วนผู้ที่รู้ตัวดีว่ามีความเบี่ยงเบนทางเพศก็มักจะรวมกลุ่มกับผู้ที่มิลักษณะคล้ายกัน ยิ่งสังคมปัจจุบันยอมรับสิ่งเหล่านี้ได้อย่างเปิดเผยการรวมกลุ่มในสังคมยิ่งเกาะกลุ่มกันก็ยิ่งแน่นแฟ้นและเปิดเผยยิ่งขึ้น

9. ต้องการการเลือกอาชีพเด็กวัยรุ่นโตพอที่จะมองเห็นความสำคัญของอาชีพและเข้าใจว่าอาชีพนำมาซึ่งสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม อาชีพเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงสถานะความเป็นผู้ใหญ่ การที่คนใดจะมีอาชีพอย่างไรนั้นจะต้องมีความรู้เป็นฐาน เด็กบางคนไม่เคยสนใจและเตรียมตัวเพื่อเลือกอาชีพจะเริ่มมีความต้องการนี้ในระยะนี้ทั้งจากความประสงค์ภายในตนเองหรือจากอิทธิพลเพื่อนร่วมวัน พ่อแม่ผู้ปกครองและสังคม

จากการศึกษาความต้องการของวัยรุ่นข้างต้น สรุปได้ว่า วัยรุ่นต้องการมีความเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง ต้องการอยากมีสถานภาพที่คนอื่นหรือคนรอบข้างยอมรับ ชอบความท้าทาย มีประสบการณ์ใหม่ ๆ ชอบทดลอง ต้องการเพื่อน อยู่ร่วมกัน ชอบเรียกร้อง วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการดูแลความงามทางด้านร่างกายเป็นอย่างมากเป็นความภาคภูมิใจและมั่นใจ ต้องการมีพฤติกรรมตามบทบาททางเพศของตนตามจุมงหมายในระแวงเวลานั้น ๆ เริ่มมีความต้องการเลือกอาชีพที่จะเล็งถึงอนาคตที่ตนเองปรารถนา ในช่วงนี้วัยรุ่นต้องการเพื่อน ผู้ใหญ่ที่ให้คำปรึกษาแนะนำในทางที่เหมาะสม

3.4 ความทะเยอทะยานของวัยรุ่น

ประณต เค้าจิม (2549, น. 613-614) กล่าวถึงความทะเยอทะยานในวัยรุ่นว่า เกี่ยวข้องกับความสุขในวัยรุ่น นั่นคือระยะวัยรุ่นตอนต้นและตอนปลายมีความแตกต่างกันในด้านทัศนคติและพฤติกรรมรวมทั้งความสุขในชีวิตด้วย แต่คนทั่วไปพิจารณาช่วงวัยรุ่น โดยไม่ได้แยกระยะวัยรุ่นตอนต้นและตอนปลายออกจากกัน จึงมักลงความเห็นว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่ขาดความสุขประกอบกับสถิติการฆ่าตัวตายของวัยรุ่นในปัจจุบันมีมากขึ้น โดยเฉพาะการฆ่าตัวตายของนักศึกษามหาวิทยาลัยยิ่งสนับสนุนความเชื่อที่ว่าวัยรุ่นเป็นช่วงเวลาที่ไม่มีความสุขเท่าใดนัก แต่ในความเป็นจริงแล้ววัยรุ่นเป็นช่วงเวลาที่มีความสุขมากช่วงหนึ่งของชีวิต วัยรุ่นจะมีความสุขมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เป็นไปได้ด้วยดีเพียงใด วัยรุ่นที่ปรับตัวได้ดีหรือแก้ไขปัญหของตนได้สำเร็จพอสมควรและมีความมั่นใจในความสามารถของตนเองที่จะจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ตามคำฟังย่อมมีความสุขการไม่มีความสุขของวัยรุ่นมักเกิดจากสาเหตุส่วนตัวมากกว่าสาเหตุทางสภาพแวดล้อม ตัวอย่างเช่น ความทะเยอทะยานที่ไม่ตรงตามสภาพความเป็นจริงของตนเองทำให้วัยรุ่นประสบความ

ล้มเหลวมากกว่าที่จะประสบความสำเร็จในกิจกรรมต่าง ๆ เมื่อเป็นเช่นนั้นเขาก็จะไม่พอใจตนเองและ
ไม่มีความสุขแม้ว่าวัยรุ่นจะมีความทะเยอทะยานที่ตรงกับสภาพที่แท้จริงของตนมากขึ้นตามอายุแต่ผู้ที่
ปรับตัวได้ไม่ดีก็ยังคงมีความทะเยอทะยานที่ตรงกับความเป็นจริงน้อยกว่าผู้ที่ปรับตัวได้ดีซึ่งจะส่งผล
ให้ขาดความสุขและความพึงพอใจในตนเองมากกว่า

แม้ว่าความสุขในช่วงวัยรุ่นจะเกิดจากปัจจัยส่วนตนของวัยรุ่นเป็นส่วนใหญ่แต่ปัจจัย
ด้วยสภาพแวดล้อมก็มีความสำคัญ มากเช่นกันความสัมพันธ์ที่ราบรื่นในครอบครัว การเข้ากับเพื่อน ๆ
ได้ดี การประสบความสำเร็จในความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ ด้านการเรียน การมีความเชื่อมั่นใน
ตนเองและการดำเนินชีวิตในทางที่มีเกียรติ ล้วนส่งผลให้วัยรุ่นสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมี
ความสุข

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

4.1.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว

นันทการ อิม่อง (2552) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่ไปกับ
โปรแกรมดนตรีคลาสสิกที่มีผลต่อความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี โดยมีประชากรคือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนจำนวน 60 คนที่
ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เป็นสองกลุ่มกลุ่มละ 30 คน กลุ่มที่ 1 ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กับ
โปรแกรมดนตรีคลาสสิก และกลุ่มที่สองได้รับ ชุดกิจกรรมแนะแนวเครื่องมือที่ใช้คือ แบบทดสอบ
ความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ ชุดกิจกรรมแนะแนว สถิติที่ใช้ในการทดลองคือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน และการทดสอบค่าที t-test ผลการทดลองพบว่า กลุ่มที่ได้รับกิจกรรมแนะแนวควบคู่กับ
โปรแกรมดนตรีคลาสสิก และ กลุ่มที่ได้รับชุดกิจกรรมมีความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จเพิ่มขึ้นก่อนการ
ทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรสวรรค์ ภัทรบรรพต (2556, น. 59-62) ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในเด็กกลุ่มด้อยโอกาสของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 23 จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ภายหลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีทักษะชีวิตสูงขึ้นกว่า
ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนว
ตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จารุวรรณ แสงสว่าง (2556, น. 58) ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตวิทยาเชิงบวกของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผดุงปัญญา จังหวัดตาก พบว่า ภายหลังจากทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีจิตวิทยาเชิงบวกหลังเรียนสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และภายหลังจากทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตวิทยาเชิงบวกมีจิตวิทยาสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามปกติตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ยุพาพรรณ ศิริอ้าย (2557, น. 76-81) ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านการจัดการอารมณ์และความเครียดของเด็กกำพร้า มูลนิธิห่วงใยเด็กกำพร้า จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าเด็กกำพร้า ที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านการจัดการอารมณ์และความเครียดมีคะแนนทักษะชีวิตด้านการจัดการอารมณ์และความเครียดสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และเด็กกำพร้า ที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านการจัดการอารมณ์และความเครียดมีคะแนนทักษะชีวิตด้านการจัดการอารมณ์และความเครียดสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับกิจกรรมแนะแนวปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และมีความพึงพอใจต่อการ ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านการจัดการอารมณ์และความเครียดอยู่ในระดับมาก

จิรัฐา โนยราษฎร์ (2557) ได้ศึกษา การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีของแมคเคลแลนด์ เพื่อส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาล 3 “ยูติธรรมวิทยา” สังกัดสำนักการศึกษาเทศบาลนครสกลนคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 39 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ ชุดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีของแมคเคลแลนด์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าทดสอบ (t-Test) ผลการวิจัยพบว่า 1) การสร้างและหาประสิทธิภาพของการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนว ตามทฤษฎีของแมคเคลแลนด์ เพื่อส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ความสัมพัทธ์ E1/E2 เท่ากับ 85.96/87.52 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนที่เรียน โดยใช้ การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีของแมคเคลแลนด์ เพื่อส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาล 3 “ยูติธรรมวิทยา” หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จันทร์ทิมา ขุนบำรุง (2558) ได้ศึกษาการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองเรื่องเพศกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปี การศึกษา 2558 ของโรงเรียนหอพระ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 50 คน ได้มาโดยสุ่มแบบกลุ่ม จากนั้นสุ่มอย่างง่าย เพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 25 คนเท่ากัน กลุ่มทดลองได้รับการใช้ชุด กิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองต่อเรื่องเพศ และกลุ่มควบคุมได้รับการใช้ชุด กิจกรรมแนะแนวแบบปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองต่อเรื่องเพศ 2) แบบวัดการตระหนักรู้ในตนเองต่อเรื่องเพศ ซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .93 3) กิจกรรมแนะแนวแบบปกติ และ 4) แบบวัดความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองต่อเรื่องเพศ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยปรากฏ 1) ภายหลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีการตระหนักรู้ใน ตนเองต่อเรื่องเพศเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ภายหลังการ ทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีการตระหนักรู้ในตนเองต่อเรื่องเพศสูงกว่า กลุ่มควบคุมอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) ความพึงพอใจของนักเรียนต่อชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อ ส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองต่อเรื่องเพศอยู่ในระดับมาก

จากงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การนำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้รับบริการในช่วงวัยต่าง ๆ หรือเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเลือกกิจกรรมแนะแนวให้เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการแก้ไข เสริมสร้าง พัฒนา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้รับบริการให้เกิดความรู้สึภาคภูมิใจในตนเองเพื่อนำไปถึงการพัฒนาตนเองและผู้อื่นต่อไป เป็นการกระตุ้นให้ผู้สอนจะต้องพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวให้หลากหลาย มีความเหมาะสมกับเพศวัย สภาพแวดล้อม เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความทะเยอทะยาน

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความทะเยอทะยาน ในประเทศนั้นมีผู้ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับความทะเยอทะยานอยู่น้อยมาก แต่ก็มีผู้สนใจศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความทะเยอทะยาน ดังต่อไปนี้

ตรงสรณ์ คนดี (2544) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความทะเยอทะยานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) ค่าสหสัมพันธ์ พหุคูณระหว่างปัจจัยบางประการกับความทะเยอทะยานมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อวิเคราะห์จากนักเรียนชายนักเรียนหญิงและรวมทั้งหมด และเมื่อเปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยบางประการกับความทะเยอทะยานระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชายและนักเรียนหญิง พบว่า

มีค่าความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ 2) ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียนและการมีอำนาจเหนือคนอื่นส่งผลต่อความทะเยอทะยานของนักเรียนชายและนักเรียนทั้งหมด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อวิเคราะห์จากนักเรียนหญิงพบว่า ปัจจัยด้านความสำเร็จทางการเรียน และการกล้าแสดงออก ส่งผลต่อความทะเยอทะยานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยด้านการมีอำนาจเหนือคนอื่นส่งผลต่อความทะเยอทะยานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ส่งผลต่อความทะเยอทะยานอย่างไม่มีนัยสำคัญ และเมื่อเปรียบเทียบค่าน้ำหนัก ความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยาน ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชายและนักเรียนหญิงพบว่าไม่มีค่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน

สุธาสินี ศรีเที่ยงตรง (2553) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยาน (Ambition) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยทุกตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความทะเยอทะยานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 2) รูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์ทั้ง 3 โครงสร้างมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ 3) ตัวแปรเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อ ความทะเยอทะยานโดยใช้วิธีการทางบวกได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรการเปิดรับสื่อความเชื่อมั่นในตนเอง การควบคุมตนเอง และการรับรู้ความสามารถของตน โดยมี ขนาดอิทธิพลเท่ากับ .729 .324 .237 และ .171 ตามลำดับและได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากตัวแปรความเชื่อมั่นใน ตนเอง และการรับรู้ ความสามารถของตน โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .091 และ .081 ตามลำดับตัวแปร ปัจจัยทั้งหมดร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความทะเยอทะยานโดยใช้วิธีการทางบวกได้ร้อยละ 81 และเมื่อพิจารณาตัวแปรเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยานโดยใช้วิธีการทางลบได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรการควบคุมตนเอง และการเปิดรับสื่อ โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .210 และ .185 ตามลำดับและได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตน โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .189 ตัวแปรปัจจัยทั้งหมดร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของ ความทะเยอทะยานโดยใช้วิธีการทางลบได้ร้อยละ 14.30 จากงานวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่าการประสบความสำเร็จทางการเรียน ความกล้าแสดงออก การมีอำนาจเหนือคนอื่นการเปิดรับสื่อความเชื่อมั่นในตนเอง การควบคุม ตนเองและการรับรู้ความสามารถของตนส่งผลต่อความทะเยอทะยาน ส่วนการทดลองเกี่ยวกับ ความทะเยอทะยาน นักเรียนในกลุ่มที่ถูกวางเงื่อนไขของความสำเร็จสามารถประเมินการทำงานของตนได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งความทะเยอทะยานของวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับสถานภาพทางสังคมและรายได้ของวัยผู้ใหญ่ด้วย

ปริญานุช ชัยกองเกียรติ (2557) ศึกษาความสัมพันธ์ของเจตคติต่อวิชาชีพ พยาบาล ความทะเยอทะยานกับการพัฒนาตนเองของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลยะลา ผลการศึกษา

1) เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลพบว่า เจตคติในเรื่องวิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ช่วยชีวิตคนได้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.62 และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในเรื่องวิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ส่งเสริมให้มีความคิดสร้างสรรค์ค่าเฉลี่ย 3.99 และเมื่อพิจารณาโดยรวมทุกข้อ เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 อยู่ในระดับสูง 2) กลุ่มตัวอย่างมีความทะเยอทะยานในเรื่องคิดที่จะทำงานให้ดีอยู่เสมอเพื่อให้ได้ผลงานที่ภาคภูมิใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด(ค่าเฉลี่ย 4.29) ส่วนความทะเยอทะยานในเรื่องมักอาสาทำงานยาก ๆ ให้สำเร็จ เพื่อให้เพื่อนพยาบาลยอมรับมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด(ค่าเฉลี่ย 3.40) เมื่อพิจารณาภาพรวมพบว่า ความทะเยอทะยานของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 อยู่ในระดับสูง 3) การพัฒนาตนเองตามจรรยาบรรณวิชาชีพในเรื่องเคารพสิทธิส่วนตัวของผู้ป่วยโดยรักษาข้อมูลเกี่ยวกับผู้ป่วยโดยรักษาข้อมูลเกี่ยวกับผู้ป่วยไว้เป็นความลับ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด(ค่าเฉลี่ย 4.46) ส่วนการพัฒนาตนเองตามจรรยาบรรณวิชาชีพในเรื่องมีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองสังคมจากการเสนอข้อมูลที่ผิด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.98) เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้วพบว่าการพัฒนาตนเองตามจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 อยู่ในระดับสูง 4) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพบว่า ทั้งเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลและความทะเยอทะยานมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาตนเองตามจรรยาบรรณวิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 5) ผลการศึกษาระยะที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองของพยาบาลวิชาชีพ ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นๆ ให้เป็นค่าคงที่ พบว่า มีเพียงตัวแปรเจตคติต่อวิชาชีพและความทะเยอทะยานที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาตนเองตามจรรยาบรรณวิชาชีพ และใช้พยากรณ์การพัฒนาตนเองตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ได้โดยมีประสิทธิภาพทางการพยากรณ์ 43.8 %

รุ่งอโณทัย บุญประเสริฐ (2559) ศึกษาการให้คำปรึกษากลุ่มที่มีต่อความทะเยอทะยานทางบวกของนักเรียนวัยรุ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเบญจมานูสรณ์ จังหวัดจันทบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 16 คนที่ได้มาจากการเลือกตัวอย่างเจาะจงจากนักเรียนที่มีคะแนนแบบวัดความทะเยอทะยานทางบวกตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา และสมัครใจเข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่ม แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แบบวัดความทะเยอทะยานทางบวก 2) การให้คำปรึกษากลุ่มที่มีต่อความทะเยอทะยานทางบวก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบค่าทีของค่าเฉลี่ยสองกลุ่มที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน และการทดสอบค่าทีของค่าเฉลี่ยสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนวัยรุ่นกลุ่มทดลองในระยะหลังการทดลองมีความทะเยอทะยานทางบวกสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และนักเรียนวัยรุ่นกลุ่มทดลองมีความทะเยอทะยานทางบวกสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แมคโคลแมน (Mecolmam, 1975, น. 109) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการให้ชุดการสอนและกิจกรรมที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนร่วมกับกิจกรรมกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษามากกว่านักเรียนที่ใช้ชุดการสอนเพียงอย่างเดียวมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนเพียงอย่างเดียวมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่านักเรียนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ชาร์ม (Schramm, 1964, pp. 128-130) ที่กล่าวว่า การเปิดรับสื่อสารมวลชน จะช่วยยกระดับความทะเยอทะยานของบุคคลให้มีความเป็นอยู่ที่สูงขึ้น

เบรกเคนริดจ์ (กรองแก้ว ฉายสภาวะธรรม, 2541, น. 92-93 อ้างอิงจาก Breckenridge, 1966, p. 80) ถ้าเด็กได้รับการส่งเสริมให้สามารถพัฒนาความคิด เรื่องการนับถือตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเองจะทำให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีความสามารถในการควบคุมตนเอง มีความรับผิดชอบ

แมคเคลแลนด์ (McClelland, et al, 1969, p. 2339) ได้ศึกษาตัวแปรที่ไม่ใช่สถิติ ปัญญาสามประเภท ที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อความทะเยอทะยานทางการเรียน ตัวแปรสามประเภทดังกล่าวคือ แรงจูงใจ พื้นฐานทางเศรษฐกิจ และความสนใจเบื้องต้น ปรากฏว่า ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางด้านที่ไม่ใช่สถิติปัญญากับความทะเยอทะยานการศึกษามีค่าสูง และเป็นค่าที่นัยสำคัญทางสถิติ

โรเจอร์ (Roger, 1969, pp. 101 – 112) กล่าวว่า การเปิดรับสื่อจะส่งผลให้เกิดความทะเยอทะยานเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพ

พัลคเกอร์ (Pulcker, 1998, p. 240; citing Snyder, 1995) ได้ทำการศึกษาเรื่องความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความทะเยอทะยานของนักเรียนด้านจิตวิทยา พบว่า ความทะเยอทะยานของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวล การมองโลกในแง่ดี และความคาดหวังในชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เซียร์ส (ศิริบุรณ์ สายโกสุม, 2548, น. 150 อ้างอิงจาก Sears, 1957) ได้ทำการทดลองเกี่ยวกับความทะเยอทะยานของนักเรียน ซึ่งการทดลองนี้มีผลต่อพัฒนาของทฤษฎีแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ เขาแบ่งนักเรียนประถมศึกษาก่อเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีความสำเร็จ (มีประวัติทุกด้านอย่างสม่ำเสมอ) กลุ่มล้มเหลว (มีคะแนนการเรียนไม่ดีทุกด้านอย่างต่อเนื่อง) และกลุ่มที่มีความแตกต่าง (คะแนนการอ่านดีแต่คะแนนคณิตศาสตร์ไม่ดีอย่างต่อเนื่อง) และกลุ่มที่มีความแตกต่าง (คะแนนการอ่านดี แต่คะแนนคณิตศาสตร์ไม่ดีอย่างต่อเนื่อง) เด็กเหล่านี้ได้รับแบบทดสอบการอ่าน และ

คณิตศาสตร์ 20 ชุด เป็นแบบทดสอบซึ่งใช้ความเร็วหลังจากการทดสอบแต่ละครั้งจะให้เด็กคาดคะเนระยะเวลาที่ใช้ในการทำแบบทดสอบครั้งต่อไป ครั้งหนึ่งของเด็กในกลุ่มที่ 1 (กลุ่มสำเร็จ) จะได้รับคำชมอย่างมากมาอีกครึ่งหนึ่งของกลุ่มล้มเหลวจะถูกวิจารณ์อย่างรุนแรง ผลปรากฏว่าเด็กในกลุ่มที่ถูกวางเงื่อนไขของความสำเร็จ ประเมินการทำงานของตน ได้อย่างถูกต้องมีการวางเป้าหมายไว้สูงกว่าที่เป็นจริงเล็กน้อย เด็กในกลุ่มที่ถูกวางเงื่อนไขล้มเหลว ความแตกต่างอย่างมากมาระหว่างเป้าหมายและงานที่เป็นจริง ซึ่งการทดลองนี้เป็นเครื่องยืนยันผลของความสำเร็จ และความล้มเหลวที่มีต่อความทะเยอทะยานของมนุษย์เรา ในทางตรงกันข้ามความล้มเหลวที่ซ้ำแล้วซ้ำเล่าทำให้เด็กโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ประวิติความล้มเหลวมีการวางเป้าหมายสูงหรือต่ำกว่าความเป็นจริง

อชปี และสชุน (Ashby & Schoon, 2010) ได้ศึกษาการประสบความสำเร็จในอาชีพเกี่ยวกับบทบาทของความทะเยอทะยานในอาชีพของวัยรุ่นคุณค่า ความทะเยอทะยานและ เพศในการทำนายสถานภาพทางสังคมและรายได้ของวัยผู้ใหญ่ผลการวิจัยพบว่าคุณค่าของความทะเยอทะยานของวัยรุ่นทั้งชายและเพศหญิงมีความสัมพันธ์กับรายได้ของวัยผู้ใหญ่อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และคุณค่าของความทะเยอทะยานในเพศหญิงมีความสัมพันธ์สถานะทางสังคมในวัยผู้ใหญ่อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ.05 รวมทั้งความทะเยอทะยานใน อาชีพของวัยรุ่นของเพศหญิงมีความสัมพันธ์ กับรายได้ในวัยผู้ใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และความทะเยอทะยานในอาชีพของวัยรุ่นทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความสัมพันธ์กับสถานภาพทางสังคมของวัยผู้ใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

Oksanav Barsukova (2015) ได้ศึกษาการประเมินผลตนเองเกี่ยวกับความใฝ่ฝันหรือความทะเยอทะยานของนักศึกษามหาวิทยาลัย Southern Federal Russian Federation นำเสนอผลการวิจัยเกี่ยวกับการทดลองของการประเมินผลตนเองของนักศึกษาที่มีความทะเยอทะยาน โดยนักศึกษานมมหาวิทยาลัยนักศึกษาส่วนใหญ่มองว่าตนเองเป็นคนมีความทะเยอทะยานและประเมินความทะเยอทะยานของตนอยู่ในระดับปานกลางนักศึกษาปี 2-4 ของมหาวิทยาลัย Southern Federal ซึ่งมีนักศึกษาทั้งหมด 71 คน มีอายุระหว่าง 18-23 ปีเข้าร่วม เป็นหญิง 38 คนและเป็นชาย 33 คน ผลการศึกษา มีผลการวิจัยดังต่อไปนี้ นักศึกษา 51 คนมองว่าตัวเองมีความทะเยอทะยาน (คิดเป็นร้อยละ 72%) นักศึกษาเหล่านี้มีความมุ่งมั่นที่จะเป็นที่รู้จักของสังคม อยากมีอาชีพการงานที่มั่นคงและเจริญเติบโต จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับคนเหล่านี้ที่จะอยู่ในอันดับต้นๆในการแข่งขันทางวิทยาศาสตร์และกีฬา นักศึกษา 20 คน ไม่ได้มองว่าตนเองมีความทะเยอทะยาน (คิดเป็นร้อยละ 28%) นักศึกษากลุ่มนี้เห็นว่าสถานะทางสังคมและการเป็นที่รู้จักของสังคมไม่ใช่เป็นสิ่งสำคัญ พวกเขาไม่มุ่งมั่นที่ประสบความสำเร็จในตำแหน่งการบริหารจัดการมีอาชีพในขณะที่เดียวกันระดับความทะเยอทะยานที่ระบุบนพื้นฐานของการประเมินผลตนเองของนักศึกษาที่มีความทะเยอทะยานนั้นมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่

กับว่านักศึกษาคิดว่าตัวเองมีความทะเยอทะยานหรือไม่ นักศึกษาที่คิดว่าตนเองมีความทะเยอทะยาน ประเมินความใฝ่ฝันของตนอยู่ในระดับปานกลาง (คิดเป็นร้อยละ 58.8% ของนักศึกษา) และอยู่ในระดับสูง (คิดเป็นร้อยละ 41.2% ของนักศึกษา) อาจจะมีคนคิดว่านักศึกษาที่ไม่คิดว่าตนเองมีความทะเยอทะยาน จะประเมินว่าระดับของความทะเยอทะยานของตนต่ำ อย่างไรก็ตามในขณะที่มีการวิเคราะห์คำตอบพบว่า นักศึกษาเหล่านี้ประเมินระดับความใฝ่ฝันอยู่ในระดับต่ำสุด (คิดเป็นร้อยละ 40% ของนักศึกษา) อยู่ในระดับปานกลาง (คิดเป็นร้อยละ 60% ของนักศึกษา)

พูจา ยาเดฟ และเนเวด อิกบาล (Pooja Yadav and Naved Iqbal, ONLINE: 2014) ได้ศึกษาการฝึกทักษะชีวิตในด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง การปรับตัว และการใส่ใจในวัยรุ่น โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนจำนวน 60 คน จากโรงเรียนฮาสัน รัฐ โมเดล และกลุ่มตัวอย่างจะรับการทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม และมีการติดตามผลหลังการฝึกอบรมไปแล้ว 5 เดือน ผลการศึกษาพบว่า มีการเห็นคุณค่าในตนเอง การปรับตัวด้านอารมณ์ การศึกษา และความใส่ใจเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนการปรับตัวด้านสังคมยังไม่มี ความแตกต่าง และพบว่าการฝึกอบรมทักษะชีวิตจะมีผลต่อทัศนคติและพฤติกรรมของวัยรุ่น หากได้รับการสนับสนุนจากรอบด้าน

จากการศึกษางานวิจัยทั้งจากภายในและต่างประเทศ สามารถสรุปได้ว่า การใช้ชุดกิจกรรมแนะ สามารถช่วยเสริมสร้างให้เยาวชนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์ได้ และการที่บุคคลมีความต้องการอยากประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเชื่อมั่นในตนเอง การมีอำนาจเหนือคนอื่นส่งผลต่อการมีความทะเยอทะยานในทางที่พึงประสงค์ ดังนั้นผู้ที่มีความทะเยอทะยานในตนเองสูงย่อมสามารถที่จะนำพาให้ตนเองก้าวไปสู่ความสำเร็จในทุก ๆ ด้าน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยานของนักเรียนวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์บ้านพักพิงอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา มีวิธีดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับประชากรกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการรวบรวมข้อมูล วิธีวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1.1 ประชากร นักเรียนวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์บ้านพักพิงอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ประจำปี 2560 จำนวน 30 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์บ้านพักพิง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ที่มีอายุระหว่าง 13-18 ปี ประจำปี 2560 จำนวน 20 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงและสมัครใจในการเข้าร่วมกิจกรรม สุ่มอย่างง่ายเพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คนเท่ากัน

2. เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

2.1.1 ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยาน จำนวน 10 ครั้ง

2.1.2 แบบวัดความทะเยอทะยาน จำนวน 32 ข้อ

2.1.3 กิจกรรมแนะแนวปกติ

2.2 วิธีการสร้างเครื่องมือ

2.2.1 ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยาน การสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยาน ของนักเรียนวัยรุ่นสถานสงเคราะห์บ้านพักพิง อำเภอพะเยา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร รวมทั้งงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ของนักเรียนวัยรุ่น เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมที่เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายในการวิจัย

2) ศึกษาวิธีการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว และหาคุณภาพของชุดกิจกรรมแนะแนวจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3) ดำเนินการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว โดยคำนึงถึงความถูกต้องของวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการ สื่ออุปกรณ์ และการประเมินผล ซึ่งชุดกิจกรรมแนะแนวมีส่วนประกอบ ดังนี้

(1) ชื่อกิจกรรม

(2) วัตถุประสงค์

(3) ระยะเวลา

(4) สื่อ/อุปกรณ์

(5) การดำเนินกิจกรรม ซึ่งมี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินกิจกรรมและขั้นสรุป

(6) การประเมินผล

4) นำชุดกิจกรรมแนะแนวที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของข้อความ การใช้ภาษาและความครอบคลุมของเนื้อหา และนำมาปรับปรุงแก้ไข

5) นำชุดกิจกรรมแนะแนว ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการแนะแนว จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพโดยการพิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมของนิยามศัพท์กับวัตถุประสงค์ ความเหมาะสมของสื่อและอุปกรณ์ วิธีดำเนินการ เทคนิคและวิธีการประเมินผล

6) ปรับปรุงแก้ไขชุดกิจกรรมแนะแนวตามข้อเสนอของผู้ทรงคุณวุฒิ

7) นำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ที่ได้ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์บ้านผู้ฝืน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 ครั้ง เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิธีการและระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ก่อนนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

8) นำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ที่ได้รับการปรับปรุงแล้ว ไปทำการทดลองกับกลุ่มทดลองโดยผู้วิจัยดำเนินกิจกรรมจำนวน 10 ครั้งๆละ 50 นาที

ตารางที่ 3.1 ตัวอย่างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยาน

ชุดกิจกรรม	ชื่อกิจกรรม	จุดประสงค์
กิจกรรมที่ 1	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบจุดมุ่งหมาย กติกา เงื่อนไข ตลอดจนกำหนดช่วงเวลา จำนวนครั้ง และสถานที่ในการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว 2. เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียน
กิจกรรมที่ 2	เป้าหมายของฉัน	1. เพื่อให้นักเรียนทราบความหมาย การมีเป้าหมายที่จะประสบความสำเร็จ 2. เพื่อให้นักเรียนเขียนเป้าหมายของตนเองได้
กิจกรรมที่ 3	จัดลำดับสู่ความสำเร็จ	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถระบุสิ่งสำคัญต่อชีวิตที่จะต้องปฏิบัติตามลำดับก่อนหลังได้ 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกวิธีการจัดลำดับความสำคัญที่จะประสบความสำเร็จได้

2.2.2 แบบวัดความทะเยอทะยาน

ขั้นตอนการสร้างแบบวัดความทะเยอทะยาน

1) ศึกษา โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความทะเยอทะยาน

2) ผู้วิจัยสร้างแบบวัดความทะเยอทะยาน ให้มีข้อคำถามเป็นข้อความที่เกี่ยวข้องกับ ความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มที่มีเกี่ยวกับการเสริมสร้างความทะเยอทะยาน ประกอบด้วย ข้อความที่มีลักษณะเป็น แนวคิดลบ และ ทางบวก รวมกันทั้งหมด จำนวน 45 ข้อ ครอบคลุมองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่

(1) ด้านประสบความสำเร็จ จำนวน 15 ข้อ

(2) ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง จำนวน 15 ข้อ

(3) ด้านอำนาจ จำนวน 15 ข้อ

และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของข้อความการใช้ภาษาและความครอบคลุมของเนื้อหา และนำมาปรับปรุงแก้ไข

3) นำแบบวัดความทะเยอทะยานที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ข้อคำถาม และภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์ โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ .80 – 1.00

4) ปรับปรุงแก้ไขแบบวัดความทะเยอทะยานตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

5) นำแบบวัดความทะเยอทะยานที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนในสถานสงเคราะห์บ้านสุพรรณ จังหวัดพะเยา ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเที่ยง โดยการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดความทะเยอทะยาน เป็นรายข้อ ใช้วิธี (Corrected Item total Correlation) การหาค่าสหสัมพันธ์ของคะแนนแต่ละข้อความ กับคะแนนรวมของข้อความทั้งหมด และการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของแบบวัดความทะเยอทะยานโดยใช้ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟาของครอนบัก ซึ่งผลปรากฏว่าแบบวัดมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .23 ถึง .63 ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .89

ลักษณะของแบบวัดความทะเยอทะยาน แบบวัดมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบลิเคอร์ท (Likert type) 5 ระดับ ซึ่งในการตอบแบบวัดจะให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นที่มีต่อข้อคำถามแต่ละข้อ หลัง Try out เหลือข้อคำถามในจำนวน 32 ข้อจาก 45 ข้อ ประกอบด้วย 1) ด้านประสบความสำเร็จ จำนวนข้อ 11 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1 – 11 2) ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง จำนวน 12 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 12 - 23 และ 3) ด้านอำนาจ จำนวน 9 ข้อ ได้แก่ ข้อคำถามทางลบ 1 ข้อ ได้แก่ ข้อคำถามที่ 25 และข้อความทางบวก ได้แก่ ข้อคำถามที่ 24, 26-32

เกณฑ์การให้คะแนน

		ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
จริงมากที่สุด	ให้	5 คะแนน	1 คะแนน
จริงมาก	ให้	4 คะแนน	2 คะแนน
จริงบ้างไม่จริงบ้าง	ให้	3 คะแนน	3 คะแนน
จริงน้อย	ให้	2 คะแนน	4 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน	5 คะแนน

จากแบบวัดความทะเยอทะยาน จำนวน 32 ข้อ ที่ผู้ตอบเลือกตอบ ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์แบบลิเคอร์ท (Likert type) 5 ระดับ โดยแปลข้อความที่ตอบเป็นคะแนน แล้วนำผลลัพธ์ของคะแนนแต่ละข้อมารวมกัน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของคะแนนเพื่อใช้พิจารณาความแตกต่างของคะแนนแต่ละข้อมารวมกัน ผู้วิจัยในฐานะผู้ให้การปรึกษาแก่นักเรียนวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์

บ้านพักจึงมีความสนใจในการช่วยเหลือป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวมาข้างต้น โดยการใช้แบบวัดความทะเยอทะยานเพื่อให้นักเรียนวัยรุ่นสามารถประสบความสำเร็จในชีวิต ดังนี้

129-160	หมายถึง	มีความทะเยอทะยานมากที่สุด
97-128	หมายถึง	มีความทะเยอทะยานมาก
65-96	หมายถึง	มีความทะเยอทะยานปานกลาง
33-64	หมายถึง	มีความทะเยอทะยานน้อย
0-32	หมายถึง	มีความทะเยอทะยานน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบวัดความทะเยอทะยาน

คำชี้แจง

1. แบบวัดมีจำนวนทั้งหมด 32 ข้อ
2. ขอให้นักเรียน โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อว่าตรงกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นกับ

นักเรียนมากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย / ลงบนช่องที่ตรงกับลำดับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด

ลำดับ	ข้อความ	ระดับการประเมิน				
		จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงบ้างไม่จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
ด้านประสบความสำเร็จ						
1.	ข้าพเจ้าจัดทำปฏิทินการเรียนเพื่อให้เรียนสำเร็จตามกำหนด					
2.	ข้าพเจ้ามีความคิดว่าถ้ามีผลการเรียนที่ดีจะทำให้ตนเองประสบความสำเร็จในชีวิต					
3.	เมื่อเป้าหมายประสบความสำเร็จ ข้าพเจ้าจะรู้สึกภาคภูมิใจ					

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 รูปแบบการวิจัย

รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 ทดสอบก่อนและหลัง โดยให้นักเรียนวัยรุ่นในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำแบบวัดความตระหนักรู้ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

ขึ้นก่อนการทดลอง

1. ผู้วิจัยยื่นหนังสือถึงผู้อำนวยการสถานสงเคราะห์บ้านพักพิง จังหวัดพะเยาและเข้าพบเจ้าหน้าที่ของสถานสงเคราะห์ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัย รายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยพบเจ้าหน้าที่ดูแลนักเรียนวัยรุ่นสถานสงเคราะห์บ้านพักพิง เพื่อขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรมตามแผนกิจกรรมแนะแนว

3. จัดเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ในการทดลองให้ครบถ้วนตามรายละเอียดของแต่ละกิจกรรม

4. จัดเตรียมสถานที่

5. กำหนดกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนวัยรุ่นอาศัยในสถานสงเคราะห์บ้านพักพิง จังหวัดพะเยา ที่มีอายุระหว่าง 13-18 ปี จำนวน 20 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง จากนั้นสุ่มอย่างง่าย เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน เท่ากัน

6. จัดปฐมนิเทศนักเรียนวัยรุ่นกลุ่มทดลองเพื่ออธิบายรายละเอียดในการทำกิจกรรม

7. ให้นักเรียนวัยรุ่นในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำแบบวัดความตระหนักรู้ เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pre-test)

ขึ้นดำเนินการทดลอง

1. ผู้วิจัยจัดกิจกรรมแนะแนวตามแผนของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ ให้นักเรียนวัยรุ่นกลุ่มทดลอง จำนวนการเข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น 10 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที สัปดาห์ละ 3 ครั้งเป็นเวลา 4 สัปดาห์

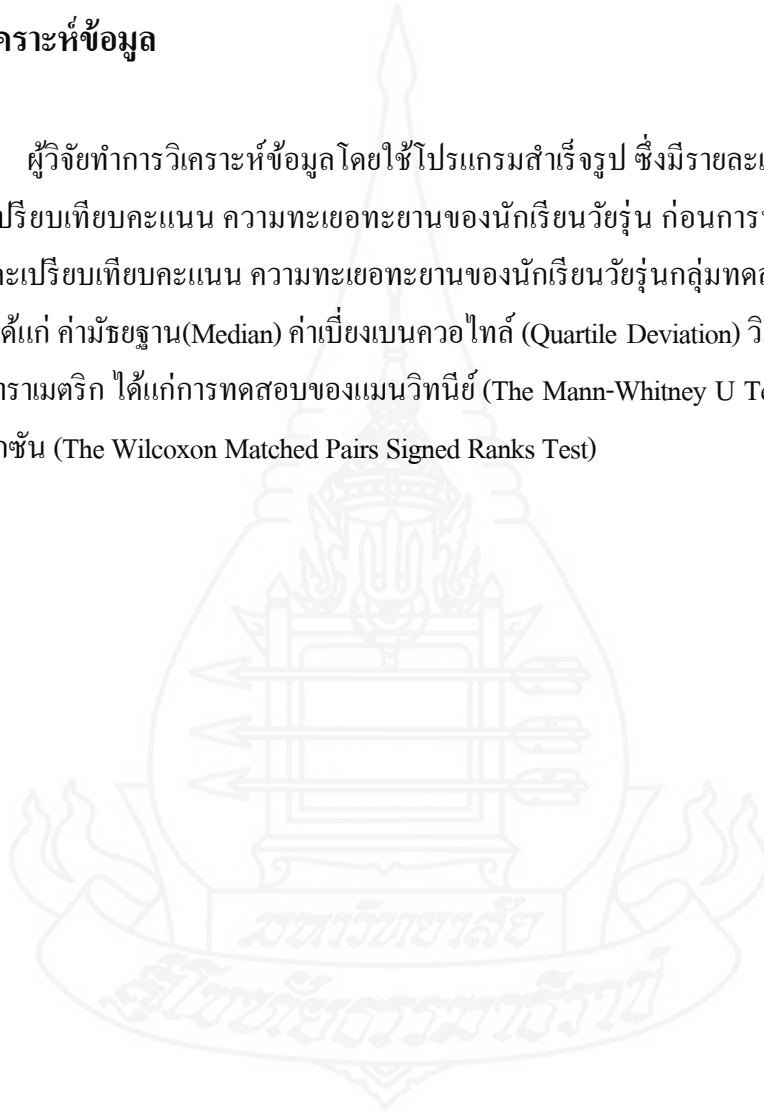
2. กลุ่มควบคุมได้รับกิจกรรมแนะแนวปกติ

ชั้นหลังการทดลอง

ผู้วิจัยให้นักเรียนวัยรุ่นในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบวัดความตะเขอะตะยานเป็นคะแนนหลังการทดลอง (Post-test) โดยใช้แบบวัดความตะเขอะตะยาน ที่เป็นชุดเดียวกันกับที่ใช้ทำก่อนการทดลอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีรายละเอียดในการวิเคราะห์ ดังนี้ การเปรียบเทียบคะแนน ความตะเขอะตะยานของนักเรียนวัยรุ่น ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง และเปรียบเทียบคะแนน ความตะเขอะตะยานของนักเรียนวัยรุ่นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ (Quartile Deviation) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ непараметрические ได้แก่ การทดสอบของแมนวิทนี (The Mann-Whitney U Test) และการทดสอบของวิลคอกซัน (The Wilcoxon Matched Pairs Signed Ranks Test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยานของนักเรียนวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์บ้านพักพิง จังหวัดพะเยา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อเปรียบเทียบความทะเยอทะยานของนักเรียนวัยรุ่นกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว 2. เพื่อเปรียบเทียบความทะเยอทะยานของนักเรียนวัยรุ่นกลุ่มทดลอง และนักเรียนวัยรุ่นกลุ่มควบคุม หลังการทดลองที่อาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์บ้านพักพิง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน จากนั้นนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาทำการวิเคราะห์ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลและได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
Mdn	แทน	ค่ามัธยฐาน (Median)
Q.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ (Quartile Deviation)
p-value	แทน	นัยสำคัญทางสถิติ
T	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาการทดสอบของวิลคอกซัล
U	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาการทดสอบของแมนวิทนี
**	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นลำดับขั้น ดังต่อไปนี้

2.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความทะเยอทะยานของนักเรียนวัยรุ่นก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้การทดสอบของ แมนวิทนี (The Mann-Whitney U Test)

2.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความทะเยอทะยานของนักเรียนวัยรุ่นกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้การทดสอบของวิลคอกซัน (The Wilcoxon Matched pairs Signed Ranks Test)

2.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความละเอียดของนักเรียนวัยรุ่น ภายหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้การทดสอบของแมนวิทนี (The Mann-Whitney U Test)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความละเอียดของนักเรียนวัยรุ่น ก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบ ดังแสดงผลการวิเคราะห์ ข้อมูลในตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความละเอียดของนักเรียนวัยรุ่น ก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	n	Mdn	Q.D.	The Mann-Whitney U Test	p-value
กลุ่มทดลอง	10	84.50	10.50		
กลุ่มควบคุม	10	83.00	11.50	.417	.677

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ก่อนการทดลอง นักเรียนวัยรุ่นทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่ม ควบคุมมีคะแนนความละเอียด ที่ไม่แตกต่างกัน

3.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความละเอียดของนักเรียนวัยรุ่น กลุ่มทดลอง ก่อนและหลัง การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

ผู้วิจัยได้ทดสอบความแตกต่างของคะแนน ความละเอียดของนักเรียนวัยรุ่น ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนจากแบบวัดความ ละเอียดของนักเรียนวัยรุ่นก่อนและหลังการจัดกิจกรรมแนะแนว ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในตารางที่ 4.2 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความทะเลาะเถียงของนักเรียนวัยรุ่น
กลุ่มทดลองก่อนและหลัง การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

กลุ่มตัวอย่าง	n	Mdn	Q.D.	The Wilcoxon Matched Pairs Signed Ranks Test	p-value
กลุ่มทดลอง	10	84.50	10.50	2.80**	.002
กลุ่มควบคุม	10	132.50	8.50		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ภายหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว นักเรียนวัยรุ่นกลุ่ม
ทดลองมีคะแนนความทะเลาะเถียงสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

**3.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความทะเลาะเถียงของนักเรียนวัยรุ่น
ภายหลังจากทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้การทดสอบของแมนวิทนี
(The Mann-Whitney U Test)**

ผู้วิจัยได้ทดสอบความแตกต่างของคะแนน ความทะเลาะเถียงของนักเรียนวัยรุ่น
ภายหลังจากทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 4.3 ดังนี้

ตารางที่ 4.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความทะเลาะเถียงของนักเรียนวัยรุ่น
ภายหลังจากทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	n	Mdn	Q.D.	The Mann-Whitney U Test	p-value
กลุ่มทดลอง	10	132.50	8.50	3.78**	.000
กลุ่มควบคุม	10	102.50	8.00		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.3 พบว่าภายหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว คะแนนความ
ทะเลาะเถียงของนักเรียนวัยรุ่นกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยานของนักเรียนวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์บ้านพักพิง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ผู้วิจัยได้รวบรวมผลการศึกษานำมาสรุปอภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อเปรียบเทียบความทะเยอทะยานของนักเรียนวัยรุ่นกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบความทะเยอทะยานของนักเรียนวัยรุ่นกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวและกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

1.2 สมมติฐานการวิจัย

1.2.1 นักเรียนวัยรุ่นกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีความทะเยอทะยานสูงขึ้นหลังการทดลอง

1.2.2 นักเรียนวัยรุ่นกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีความทะเยอทะยานสูงกว่านักเรียนวัยรุ่นกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 **แบบของการวิจัย** เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มคือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง

1.3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) **ประชากร** คือ นักเรียนวัยรุ่นที่อาศัยในสถานสงเคราะห์บ้านพักพิง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา จำนวน 30 คน

2) **กลุ่มตัวอย่าง** คือ นักเรียนวัยรุ่นที่อาศัยในสถานสงเคราะห์บ้านพักพิง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา อายุระหว่าง 13-18 ปี จำนวน 20 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง จากนั้นจึงสุ่มอย่างง่ายแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน เท่ากัน

1.3.3 เครื่องมือการวิจัย

- 1) แบบวัดความตะเยอทะยาน
- 2) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความตะเยอทะยาน
- 3) กิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1.4.1 ก่อนการทดลอง

ทำการทดสอบก่อนการทดลอง (Pre-test) ในนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน แล้วเก็บคะแนนที่ได้ไว้ จากนั้นสุ่มอย่างง่ายเพื่อแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน

1.4.2 ดำเนินการทดลอง

จัดกิจกรรมแนะแนวตามแผนของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความตะเยอทะยาน ให้นักเรียนกลุ่มทดลอง จำนวนการเข้ารับกิจกรรมทั้งสิ้น 10 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

1.4.3 หลังการทดลอง

ทำการทดสอบหลังการทดลอง (Post-test) ในนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

1.5 สถิติที่ใช้/การวิเคราะห์ข้อมูล

ค่ามัธยฐาน ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ การทดสอบวิลคอกชัน และการทดสอบแมนวิทนีย์

1.6 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความตะเยอทะยานของนักเรียนวัยรุ่นนสถานสงเคราะห์บ้านพักพิง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1.6.1 การเปรียบเทียบความตะเยอทะยานของนักเรียนวัยรุ่นนกลุ่มทดลอง พบว่าหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเสริมสร้างความตะเยอทะยานนักเรียนวัยรุ่นนกลุ่มทดลองมีความตะเยอทะยานเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.6.2 การเปรียบเทียบความตะเยอทะยานของนักเรียนวัยรุ่นนกลุ่มทดลองที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวเสริมสร้างความตะเยอทะยานและนักเรียนวัยรุ่นนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการแนะแนวปกติ พบว่านักเรียนวัยรุ่นนกลุ่มทดลองมีความตะเยอทะยาน สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยานของนักเรียนวัยรุ่นสถานสงเคราะห์บ้านพักพิง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา พบประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

2.1 นักเรียนกลุ่มทดลองมีความทะเยอทะยาน ในระยะหลังการทดลองเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1

ทั้งนี้ก็เป็นเพราะว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยาน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ดำเนินการสร้างอย่างถูกต้องตามเป้าหมาย และเป็นไปตามหลักการพัฒนากิจกรรมแนะแนว ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมในแต่ละครั้งประกอบด้วยกิจกรรมที่สอดคล้องกับนิยามศัพท์ความทะเยอทะยาน ใน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านประสบความสำเร็จ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง และด้านอำนาจ เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีจุดเด่นที่ผู้วิจัยได้เลือกใช้กิจกรรมและภาษาที่เข้าใจง่าย สามารถปฏิบัติได้ไม่ซับซ้อน เพื่อให้เข้าถึงผู้เข้าร่วมกิจกรรมซึ่งเป็นวัยรุ่นอาศัยในสถานสงเคราะห์ จากนั้น จึงกำหนดเนื้อหา สารการเรียนรู้ตรงตามวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรม การกำหนดขอบข่ายและขั้นตอนของกิจกรรมประกอบด้วย ชี้นำเข้าสู่กิจกรรม ชี้นำดำเนินกิจกรรม ชี้นำสรุปและชี้แนะประเมินผล โดยสอดคล้องกับคำกล่าวของ คันทิงกิสและเดอโบลท์ (Cunninghis and DeBolt, 1997, p. 1 อ้างในสมร ทองดี และปราณี รามสูต, 2555) กล่าวว่า ปัจจัยของการพัฒนาการจัดกิจกรรม จะขึ้นอยู่กับหลายส่วน เช่น การสนับสนุนจากหน่วยงานที่สังกัด ความร่วมมือขององค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แต่หัวใจสำคัญอยู่ที่ตัวของผู้จัดการกิจกรรมเองที่จะต้องศึกษา ทำความเข้าใจงานของตน ให้กระจ่างว่า จะต้องทำอะไร ทำให้ใคร ทำอย่างไร ทำแล้วได้อะไร แล้วนำความรู้ ความเข้าใจเหล่านั้นมาเป็นแนวทางการพัฒนากิจกรรมแนวทางในการจัดกิจกรรมแนะแนวให้ได้ประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นโดยมีการประยุกต์ใช้หลักการจัดกิจกรรมแนะแนวตามแนวทางของกรมวิชาการ(2546, น. 24-25) ได้แก่ การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนมีอิสระในการคิด การตัดสินใจ มุ่งเน้นให้มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง กระตุ้นการมีส่วนร่วมและประยุกต์ ตามแนวทางกรมวิชาการ (2545, น. 31-32) ได้แก่ การสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้มีความอบอุ่น เป็นกันเอง เป็นมิตร เต็มไปด้วยการยอมรับ เห็นคุณค่าในตัวผู้เรียนและตลอดจนประสบการณ์ในชีวิตจริงของนักเรียนวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์ที่สามารถนำมาแบ่งให้กับกลุ่มเพื่อพัฒนาซึ่งกันและกัน ทุกกิจกรรมที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นนั้น มาจากการตรวจสอบของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ

นอกจากชุดกิจกรรมแนะแนวนี้ ผู้วิจัยได้นำเทคนิคการแนะแนว ได้แก่ การเล่นเกม การอภิปรายกลุ่ม บทบาทสมมติ ทัศนศึกษา การนำเสนอด้วย Power Point และคลิปวิดีโอ ซึ่งระหว่าง

การดำเนินกิจกรรมผู้วิจัยจะพยายามให้กำลังใจ ยืดหยุ่น ให้รางวัลเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์โดยจัดกิจกรรม 10 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที สัปดาห์ละ 3 ครั้ง เป็นเวลา 4 สัปดาห์ ได้แก่ กิจกรรมที่จะนำมาอภิปรายนี้เป็นกิจกรรมซึ่งนักเรียนวัยรุ่นเกิดความประทับใจ และมีความมุ่งมั่นที่จะนำไปปฏิบัติจริง ได้แก่ กิจกรรมที่ 2 เป้าหมายที่ประสบความสำเร็จ จุดประสงค์เพื่อนักเรียนบอกความสำคัญของการมีเป้าหมายที่จะทำให้ชีวิตประสบความสำเร็จ เพื่อให้ นักเรียนกำหนดเป้าหมายของตนเองได้ และเพื่อให้ นักเรียนบอกคุณค่าและ ประโยชน์ของการมีเป้าหมายในชีวิต หลังจากคู่มือปฏิบัติที่สนเรื่อง “คนที่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย” แล้วนักเรียนวัยรุ่นมีความปรารถนา ความทะเยอทะยาน โดยตั้งใจเขียนตามใบงานกิจกรรมที่ 2 เป้าหมายของฉันอย่างตั้งใจเพื่อที่จะนำมาปฏิบัติจริง สร้างกำลังใจภายในจิตใจให้ตนเองเพื่อที่จะสามารถดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จ ในช่วงเวลาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน สังเกตเห็นความตั้งใจที่จะกระทำตามเป้าหมาย ตั้งใจทำให้เป้าหมายของตนบรรลุเป้าหมายนั้น การแบ่งปันเป้าหมายทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น ต้องการนำเสนอเป้าหมายของตนให้กับเพื่อน ๆ

กิจกรรมที่ 6 ฉันทำได้ จุดประสงค์เพื่อให้ นักเรียนใช้ความสามารถที่มีอยู่ในตนเอง ทำสิ่งต่าง ๆ รู้จักคิด แก้ปัญหา กล้าตัดสินใจ และเพื่อให้ นักเรียนพร้อมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น นักเรียนวัยรุ่นชอบกิจกรรมที่ได้กล้าแสดงออกอย่างเป็นธรรมชาติ แสดงจากบุคลิกภาพหรือจากความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนทำให้บรรยากาศในการเข้าร่วมกิจกรรมมีความราบรื่น สนุกสนาน น่าสนใจเพราะเทคนิคซึ่งเอื้อให้นักเรียนได้กล้าแสดงออก แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทำให้มีความอยากเข้าร่วมกิจกรรม กระตือรือร้น ความสนิทคุ้นเคย กล้าถาม กล้าพูดส่งผลให้เกิดการช่วยเหลือกัน เป็นการเล่นเกมที่ผู้เรียนจะต้องคิดและใช้ความสามารถของตนให้ทัน ในเวลาที่กำหนด ทำให้เกิดความรู้สึกสนุก ภาคภูมิใจเมื่อได้แสดงออกถึงความสามารถของตน โดยผู้วิจัยจะเน้นให้ฝึกคิด ฝึกพูด แสดงความรู้สึก ทำให้นักเรียนวัยรุ่นสามารถปรับตัวได้ดีและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

และกิจกรรมที่นักเรียนประทับใจมากที่สุดอีกหนึ่งกิจกรรมคือกิจกรรมที่ 8 ฉันเป็นผู้นำ จุดประสงค์เพื่อนักเรียนสามารถระบุได้ว่าตนเป็นผู้นำแบบไหน และเพื่อนักเรียนสามารถบอกวิธีแก้ไขจุดอ่อนในการเป็นผู้นำ นักเรียนรู้สึกดีตื่นเต้นเพราะไม่เคยร่วมกิจกรรมในลักษณะนี้ เมื่อทราบว่าตนเองเป็นบุคคลหนึ่งที่มีบุคลิกลักษณะสามารถเป็นผู้นำได้ ส่งผลให้นักเรียนต้องการพัฒนาตนเอง แสดงให้เห็นได้ชัดเจนว่า ชุดกิจกรรมแนะแนว เป็นเครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวหลากหลายที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ มีจุดมุ่งหมายเพื่อป้องกัน ส่งเสริมพัฒนา สร้างสรรค์ และแก้ไขปัญหาของผู้รับบริการในด้านใดด้านหนึ่ง ตามขอบข่ายของงานแนะแนวคำยการศึกษาอาชีพ ส่วนตัวและสังคม เมื่อดำเนินการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม จัดกิจกรรมกรรมให้สอดคล้องกับเพศ วัย ระดับการศึกษา ฯลฯ ดังนั้น ชุดกิจกรรมแนะแนวเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพที่ดีและมีประโยชน์

จากการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรสวรรค์ ภัทรบรรพต (2556, น. 61) ที่ได้ศึกษาเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในเด็กกลุ่มด้อยโอกาสของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 23 หลังการทดลองนักเรียนที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตมีทักษะชีวิตหลังทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต มีทักษะชีวิตสูงกว่า กลุ่มควบคุมที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยังสอดคล้องกับผลวิจัยของยุพาพรรณ ศิริอ้าย (2557) เรื่อง การพัฒนาทักษะชีวิตด้านการจัดการอารมณ์และความเครียดของเด็กกำพร้า มูลนิธิห่วงใยเด็กกำพร้า จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษา พบว่า ทักษะชีวิตด้านการจัดการอารมณ์และความเครียดของเด็กกำพร้า หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านการจัดการอารมณ์และความเครียดของเด็กกำพร้า สูงกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านการจัดการอารมณ์และความเครียดของเด็กกำพร้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องจากรุวรรณ แสงดวง (2556) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตวิทยาเชิงบวกของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผดุงปัญญา จังหวัดตาก ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตวิทยาเชิงบวกมีจิตวิทยาเชิงบวกสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีจิตวิทยาเชิงบวกขึ้นสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามปกติ

จากกระบวนการเหล่านี้ ทำให้วัยรุ่นในสถานสงเคราะห์เกิด ความรู้ ความเข้าใจ และสามารถพัฒนาความทะเยอทะยานในชีวิตให้เพิ่มขึ้น

2.2 นักเรียนกลุ่มทดลองมีความทะเยอทะยาน สูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า นักเรียนวัยรุ่นกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมจำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที การดำเนินกิจกรรมเป็นกลุ่ม ทำให้ได้ฝึกฝนทักษะต่าง ๆ เช่น การอภิปราย การนำเสนอ การแสดงบทบาทสมมติ การแลกเปลี่ยนในกลุ่มตลอดการเข้าร่วมกิจกรรม ทำให้นักเรียนกลุ่มทดลองเกิดความทะเยอทะยานเพิ่มขึ้น ได้เรียนรู้เป้าหมายที่จะประสบความสำเร็จ เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ได้คิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์

ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับกิจกรรมแนะแนวปกติ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีขอบข่ายเนื้อหาทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ไม่ได้รับการเสริมสร้างความทะเยอทะยาน จึงเป็นผลให้นักเรียนกลุ่มควบคุม อาจขาดความทะเยอทะยานในด้านการประสบความสำเร็จในชีวิต ความเชื่อมั่นใน

ตนเองและความทะเยอทะยานด้านอำนาจซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของจิตรา วสุวานิช (2518, น. 16) ที่กล่าวว่า ถ้าเด็กไม่มีจุดมุ่งหมายและความทะเยอทะยานก็ย่อมจะประสบความสำเร็จได้ยากลำบาก จากการศึกษางานวิจัยพบว่า ความทะเยอทะยานจะเกิดขึ้นจากความต้องการของมนุษย์ ซึ่งถือว่าเป็นความต้องการชนิดหนึ่งที่เกิดขึ้นทางจิตใจ และจะเกิดขึ้นเมื่อร่างกายไม่ได้รับความพึงพอใจ (ศิลปชัย ฐปสุวรรณ, 2538, น. 2 อ้างอิงจาก Hilgard, 1962, pp. 125-126) มนุษย์มีความต้องการที่จะประสบความสำเร็จได้รับการยอมรับ ต้องการมีอำนาจ หรืออยู่เหนือผู้อื่น ความต้องการเป็นสิ่งช่วยกระตุ้นให้เกิดความทะเยอทะยานขึ้นในจิตใจ เป็นตัวกำหนดทิศทางแห่งความคิดและการกระทำของมนุษย์ ถ้ามนุษย์ไม่มีความต้องการก็จะไม่มีพฤติกรรมเกิดขึ้น

แสดงให้เห็นว่า การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวในกลุ่มทดลองทำให้นักเรียนวัยรุ่นที่มีความทะเยอทะยาน ที่เพิ่มสูงขึ้นกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับกิจกรรมแนะแนวปกติ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ควรนำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยานไปใช้กับนักเรียนวัยรุ่นในหน่วยงานอื่น โดยทั่วไปซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกันกับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยในครั้งนี้

3.1.1 ผู้ที่จะนำชุดกิจกรรมแนะแนวโดยไปใช้ ควรศึกษาวัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรม หลักการ ขั้นตอน ตลอดจนวิธีการดำเนินกิจกรรมเพื่อการสื่อสารความหมายที่ถูกต้อง ซึ่งในบางกิจกรรมอาจปรับให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นได้ รวมทั้งควรมีประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติก่อนนำไปใช้จริงเพื่อประโยชน์สูงสุดของกลุ่มที่จะได้รับ

3.1.2 ผู้ที่จะนำชุดกิจกรรมแนะแนวไปใช้ควรพัฒนากิจกรรมให้มี ความน่าสนใจ และแปลกใหม่ เพื่อให้นักเรียนวัยรุ่นสามารถทำกิจกรรมอย่างกระตือรือร้นแล้วเชื่อมโยงประสบการณ์ของตนเพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

3.1.3 การติดตามผลการเสริมสร้างความทะเยอทะยานภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว โดยสังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนว่าปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันได้ถูกต้องเหมาะสม หรือไม่

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 จากผลการวิจัย พบว่า การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยานส่งผลให้นักเรียนวัยรุ่นมีการพัฒนาความทะเยอทะยานสูงขึ้นควรมีการนำชุดกิจกรรม

แนะแนวไปใช้พัฒนาคุณลักษณะอื่น ๆ เช่น ความมีวินัย ความหวังในชีวิต ความรับผิดชอบ การกำกับตนเอง เป็นต้น

3.2.2 ควรมีการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้กิจกรรมกลุ่ม หรือการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาไปประยุกต์ใช้กับเป้าหมายกลุ่มอื่น ๆ เช่น วัยรุ่นชายในสถานพินิจ เด็กด้อยโอกาส เด็กกำพร้า เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมกิจการเด็กและเยาวชน. (2559). *สถิติข้อมูลและสถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชนระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม ถึง 31 ธันวาคม 2559*. กรุงเทพฯ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- กรมวิชาการ. (2537). *ทิศทางการแนะแนวในทศวรรษหน้า*. กรุงเทพฯ: ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ.
- _____. (2544). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กาญจนา พูนสุข. (2541). การควบคุมตนเอง. *การแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา*, 1(1), 45-46.
- กิ่งแก้ว ทรัพย์พระวงศ์. (2554). *จิตวิทยาทั่วไป*. (พิมพ์ครั้งที่ 20). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- กิติ วรรณจิณี. (ม.ป.ป.). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: บุ๊คเสตนต์.
- โกศล มีคุณ. (2545). การประเมินคุณภาพของเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว. ใน *ชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว*. หน่วยที่ 14. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จันทร์ทิมา ขุนบำรุง. (2558). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองเรื่องเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนหอพระ จังหวัดเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- จารุวรรณ แสงด้วง. (2556). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตวิทยาเชิงบวกของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผดุงปัญญา จังหวัดตาก*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- จิตรา วสุวานิช. (2518). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- แจ่มจันทร์ เกียรติกุล. (2531). *การศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองและวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันและอยู่ในชั้นเรียนของครูที่มีพฤติกรรมทางวาจาและท่าทางแตกต่างกัน*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. กรุงเทพฯ. (ถ่ายเอกสาร).
- ชวิศา แข่งสมุทร. (2551). *การพัฒนาการมองในแง่ดีของวัยรุ่น*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.
- ช่อลัดดา ขวัญเมือง. (2541). *กิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: วิทยาพัฒนา.

- ชาย โพลิตา. (2554). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: อมรินทร์
พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- จิชารัมย์ พะยอมยงค์. (2554). *ผลของการให้การปรึกษาแบบบุคคลเป็นศูนย์กลางตามแนวคิดของ
โรเจอร์ที่มีต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองและความเข้มแข็งทางจิตใจของเด็กด้อย
โอกาส*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ณัฐกร อินทุยศ. (2556). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: วิ พริ้นท์.
- ตรงสรณ์ คนดี. (2544). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความทะเยอทะยานของ
นัก เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ. (ถ่ายเอกสาร).
- ทิสนา แคมมณี. (2550). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิธิวัฒน์ เมฆขจร. (2554). *แนวคิดเกี่ยวกับการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา*. ใน *ประมวล
สาระชุดวิชาการแนวคิดทางการแนะแนวและทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยา*. หน่วยที่ 3.
นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นิภา นิชายน. (2530). *การปรับตัวและบุคลิกภาพจิตวิทยาเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ประณต แก้วนิม. (2549). *จิตวิทยาวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2549). *เอกสารคำสอน วิชา จต 221 จิตวิทยาพัฒนาการ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปรีชา วิหคโต. (2554). *แนวคิดเกี่ยวกับการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา*. ใน *ประมวลสาระ
ชุดวิชาการแนวคิดทางการแนะแนวและทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยา*. หน่วยที่ 11.
นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปริญญช ชัยกองเกียรติ. (2557). *ความสัมพันธ์ของเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล ความทะเยอทะยานกับ
การพัฒนาของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลยะลา*. ยะลา: วิทยาลัยพยาบาลราชชนนียะลา.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2555). *ประมวลสาระชุดวิชา 25714*. หน่วยที่ 1-8. นนทบุรี: สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พรสวรรค์ ภัทรบรรพต. (2556). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในเด็กกลุ่มด้อย
โอกาส ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 23 จังหวัด
พิษณุโลก*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

- มธุรส สว่างบำรุง. (2542). *จิตวิทยาทั่วไป*. เชียงใหม่: กิตติการพิมพ์.
- มารยาท โยทองยศ และ ปราณีย์ สวัสดิศรทรัพย์ .(2557). *การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัย*. สืบค้น จาก <http://research.bu.ac.th/knowledge/kn46/Samplesize.pdf>.
- ยุพาพรรณ ศิริอ้าย. (2557). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านการจัดการอารมณ์และความเครียดของเด็กกำพร้า มุลินธิห้วงใยเด็กกำพร้า จังหวัดเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2548). *พจนานุกรมจิตวิทยา อักษร A-L*. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภการพิมพ์.
- _____. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- รุ่งอโณทัย บุญประเสริฐ. (2559). *การให้คำปรึกษากลุ่มที่มีต่อความทะเยอทะยานทางบวกของนักเรียนวัยรุ่น*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ล้วน สายยศ. (2544). *การหาค่าสถิติเบื้องต้น*. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยเทคโนโลยีและสื่อทางการศึกษา*. หน่วยที่ 2. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วรภัทร์ ภูเจริญ และณานเดช พ่วงจิน. (2553). *ผู้นำ 4 ทิศาสตร์แห่งการค้นหาค้นหาตนเอง*. กรุงเทพฯ: สามลดา.
- วัชรีย์ ทรัพย์มี. (2531). *การแนะแนวในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- _____. (2545). *การพัฒนากิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม*. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว*. หน่วยที่ 12. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วัลลภ ตังคณานุก์. (2535). *เด็กที่ถูกกลืนในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2549). *จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศรีเรือน รูปสุวรรณ. (2538). *การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ. (ถ่ายเอกสาร).
- ศิริบุรณ์ สายโกสุม. (2555). *จิตวิทยาการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมชาติ กิจขรรจง. (2546). *ฝันให้ไกลไปให้ถึง*. กรุงเทพฯ: ซี เอ็ดดูเคชั่น.

- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2539). หลักการในการพัฒนาพฤติกรรมเด็ก. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชา พัฒนาพฤติกรรมเด็ก*. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมร ทองดี และปราณี रामสูต. (2545). แนวคิดในการพัฒนากิจกรรมแนะแนว. ใน *ประมวลสาระ ชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว*. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมิต อาชนิงกุล. (2545). *การพัฒนาตนเอง ภาค 2*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า 2000.
- สิริอร วิชชาวุธ และคณะ. (2550). *จิตวิทยาทั่วไป*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุกิจ ทวีศักดิ์. (2555). *การพัฒนาคู่มือเสริมสร้างแรงจูงใจสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาที่ขาดแรงจูงใจ การวิจัยแบบผสมวิธี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สุชาลินี ศรีเที่ยงตรง. (2553). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยาน (Ambition) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุพรรณบุรี*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สุนันท์ โอสถานนท์ (2559). *ผลการปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีทางเลือกต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบของเด็กในสถานสงเคราะห์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สุนิสา อุปมัย. (2558). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการฟันฝ่าปัญหา อุปสรรคของผู้ต้องขังหญิงที่กระทำผิดซ้ำในทัณฑสถานหญิงกลาง กรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สุรางค์ ไคว่ตระกูล. (2537). *จิตวิทยาการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อริยา คูหา. (2552). *จิตวิทยาเพื่อการดำรงชีวิต*. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- Ashby, Julie S.; & Schoon, Ingrid. (2010). Career success: The Role of Teenage Career Aspirations, Ambition Value and Gender in Predicting Adult social Status and Earnings. *Journal of Vacation Behavior*. (Online).
- Bandura, Albert. (1969). *Motive in Fantasy Action and Society*. New Jersey: D. Van Nostrand.
- Byron, J. P. (2005). Relationship between anxiety, fear, self-esteem, and coping strategies in adolescence. *Adolescence*, 35(137), 201-215.

- Erden, Seval. (2015). Awareness: The Effect of Group Counseling on Awareness and Acceptance of Self and Others. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 174, 1469.
- Glasser, W. (1998). *Choice theory: A new psychology of personal freedom*. New York: Harper Collins.
- Hilgard, Ernest R. (1962). *Introduction to Psychology*. New York: Harcourt, Brace & World.
- Hodnoceni. (2007). *Systemu Pece O Ohrozene Deti*. Ministerstvo Vnitra Ceske Republiky.
- John D. Kammerer-Mueller. (2012). *On the Value of Aiming High: The Causes and Consequences of Ambition*. University of Florida.
- Longman. (2002). *Longman Language Activator*. 2 ed. China: Pearson Education.
- Longman. (2004). *Longman Basic English-Thai Dictionary*. Bangkok: Pearson Education.
- Maisley Jones Paxton. (2008). "The Role of Positive Future Thinking in Adolescent Suicide Risk" For the Degree Doctor of Philosophy. The Catholic University of America.
- Mayer, J.D., Faber, M.A. & Xu, X. (2007). Seventy-five years of motivation measures (1930 – 2005): A descriptive analysis. *Motivation and Emotion*, 31(2), 83-103.
- Nova Bizz. (2011). *Self – esteem ความมั่นใจในตนเอง*. Retrieved from <http://www.novabiz.com/N>.
- Positive Psychology in Practice. Second Edition 2015. New Jersey: John Wiley and Sons.
- Rabideau, T. S. (2005). *Effects of Achievement Motivation on Behavior*. Retrieved from <http://www.personalityresearch.org>.
- Stoltz, Pual. G. (1997). *Adversity Quotient: Turning Obstacles into Opportunities*. New York: John Wiley & Sons.
- Stoltz, Pual. G. (1997). *AQ พลั้แห่งความสำเร็จ แปลจาก Adversity Quotient: Turning Opportunities*. โดย (2551). (ธีระศักดิ์ กำบรรณารักษ์). กรุงเทพฯ: ชรรคมกมลการพิมพ์.
- World Health Organization. (1997). *Life Skills Education in Schools*. Division of Mental Health and Prevention of Substance Abuse World Health Organization Geneva Switzerland.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. ชื่อ – สกุล	นางจันทร์ทิมา ขุนบำรุง
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่
วุฒิการศึกษา	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำแหน่ง/หน้าที่ปฏิบัติงาน	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
ประสบการณ์หรือความชำนาญ	พยาบาลให้คำปรึกษาวัยรุ่น ปัญหาสุขภาพจิต วิทยากรด้านจิตวิทยาการแนะแนว ผู้ช่วยงานวิจัยด้านจิตวิทยาวัยรุ่น ปัญหาวัยรุ่น จังหวัด เชียงใหม่
2. ชื่อ – สกุล	นายดวงค์ แก่นตาคำ
สถานที่ทำงาน	108/6 ต.แม่่นะ อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
วุฒิการศึกษา	รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยปทุมธานี ประเทศอินเดีย ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต(การแนะแนวและการปรึกษาเชิง จิตวิทยา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำแหน่ง/หน้าที่ปฏิบัติงาน	นักหนังสือพิมพ์ นักเขียน และนักวิชาการอิสระ
ประสบการณ์หรือความชำนาญ	
3. ชื่อ – สกุล	นายตามพงศ์ วงษ์จันทร์
สถานที่ทำงาน	ฝ่ายกิจการนักศึกษา สำนักบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
วุฒิการศึกษา	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การแนะแนว) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำแหน่ง/หน้าที่ปฏิบัติงาน	หัวหน้าฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช วิทยากรบรรยายด้านจิตวิทยาการปรึกษาและการ แนะแนว

- ประสบการณ์หรือความชำนาญ หัวหน้าฝ่ายกิจการนักศึกษา
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 วิทยาการประจำกลุ่มประสบการณ์วิชาชีพการแนะแนว
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 อาจารย์สอนเสริมชุดวิชาสังคมมนุษย์
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 อาจารย์พิเศษ คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาจิตวิทยา
 มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
 วิทยาการบรรยาย ด้านจิตวิทยาการปรึกษาและการ
 แนะแนว
4. ชื่อ – สกุล นางสาวสมหญิง ไชยพรม
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย อ.เมือง จ.ลำปาง
 วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
 (การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา)
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 ตำแหน่ง/หน้าที่ปฏิบัติงาน บรรณารักษ์ห้องสมุด
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ครู อันดับ คศ.2
5. ชื่อ – สกุล นางสาววรรค์ ภัทรบรรพต
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 23 จังหวัดพิษณุโลก
 239 หมู่ 19 ต.เนินเพิ่ม อ.นครไทย จ.พิษณุโลก 65120
 วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
 (การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา)
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 ตำแหน่ง ครูชำนาญการ (คศ.2)
 ประสบการณ์ ครูที่ปรึกษาประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 หัวหน้างานประถมศึกษา

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

แบบวัดความทะเยอทะยาน

คำชี้แจง

1. แบบวัดมีจำนวนทั้งหมด 32 ข้อ
2. ขอให้นักเรียนโปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อว่าตรงกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นกับนักเรียนมากน้อยเพียงใด
3. ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งแบ่งเป็นระดับดังนี้
  - จริงมากที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
  - จริงมาก หมายถึง ข้อความตรงกับความเป็นจริงมาก
  - จริงบ้างไม่จริงบ้าง หมายถึง ข้อความตรงกับความเป็นจริงบ้างไม่ตรงบ้าง
  - จริงน้อย หมายถึง ข้อความตรงกับความเป็นจริงน้อย
  - จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับความเป็นจริงน้อยที่สุด
4. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อความ	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงบ้างไม่จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
ข้าพเจ้าจัดทำปฏิทินการเรียนเพื่อให้เรียนสำเร็จตามกำหนด		/			

5. คำตอบที่นักเรียนตอบไม่มีคำตอบใดผิดหรือถูก ให้ตอบทุกข้อ หากขาดข้อใดข้อหนึ่งจะทำให้แบบวัดนี้ไม่สมบูรณ์และไม่สามารถนำไปวิเคราะห์ได้

ลำดับ	ข้อความ	ระดับการประเมิน				
		จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงบ้างไม่จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
ด้านประสบความสำเร็จ						
1.	ข้าพเจ้าจัดทำปฏิทินการเรียนเพื่อให้เรียนสำเร็จตามกำหนด					
2.	ข้าพเจ้ามีความคิดว่าถ้ามีผลการเรียนที่ดีจะทำให้ตนเองประสบความสำเร็จในชีวิต					
3.	ข้าพเจ้าตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้ประสบความสำเร็จสำเร็จ					
4.	ข้าพเจ้าสามารถเขียนเป้าหมายของงานที่มีความเป็นไปได้และมีความเฉพาะเจาะจง ซึ่งวัดผลการทำงานได้					
5.	ข้าพเจ้าสามารถเรียงลำดับความสำคัญในการทำภารกิจต่าง ๆ ได้					
6.	ข้าพเจ้ามีใจจดจ่ออยู่กับเป้าหมายที่กำหนดไว้และจะทำจนกว่าจะสำเร็จ					
7.	ข้าพเจ้ามีเป้าหมายที่เป็นแรงกระตุ้นให้ทำงานส่งผลให้เกิดความสำเร็จ					
8.	เมื่อข้าพเจ้าทำภารกิจได้สำเร็จตามเป้าหมาย ข้าพเจ้าให้รางวัลตัวเองโดยการเพิ่มสิ่งที่ดีให้กับชีวิตเช่นการท่องเที่ยว					
9.	ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับสุภาษิต “อุปสรรค ปัญหา ไม่เคยฆ่าคน” เพื่อให้ชีวิตประสบความสำเร็จ					
10.	ข้าพเจ้าพยายามทำสิ่งต่าง ๆ ในวันนี้ให้ดีที่สุด					
11.	ข้าพเจ้าไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่าง ๆ ไม่ว่าจะงานอะไร ข้าพเจ้าจะพยายามทำสุดความสามารถเพื่อให้ประสบความสำเร็จ					

ลำดับ	ข้อความ	ระดับการประเมิน				
		จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงบ้างไม่จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง						
12.	ข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่าข้าพเจ้ายังสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง					
13.	ข้าพเจ้ามีความมั่นใจและกล้าแสดงออกในทางที่เหมาะสม					
14.	เมื่อข้าพเจ้ารับรู้ว่าคุณค่าของตัวเองกำลังโกรธหรือมีความกลัว ข้าพเจ้าสามารถควบคุมตนเองได้					
15.	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าจะค้นหาความสามารถในตนเอง เพื่อนำไปใช้แก้ไขปัญหาให้ได้ผลที่ดียิ่งขึ้น					
16.	ข้าพเจ้ามีความเป็นตัวของตัวเอง สามารถกระทำการต่าง ๆ ได้อย่างอิสระและมีความรับผิดชอบ					
17.	ข้าพเจ้ามีความพึงพอใจในความเป็นตัวของตัวเอง					
18.	ข้าพเจ้าสามารถยอมรับในสิ่งที่ตัวเองทำได้และสิ่งที่ตนเองไม่สามารถทำได้					
19.	ข้าพเจ้าฝึกฝนตนเองให้มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น					
20.	ข้าพเจ้ามีความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะพัฒนาตนเองให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์					
21.	ข้าพเจ้าเป็นคนที่ปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้					
22.	ข้าพเจ้ามีความสามารถในการเข้าสังคมและร่วมมือกับผู้อื่น					
23.	ข้าพเจ้ามีความมั่นใจในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้					

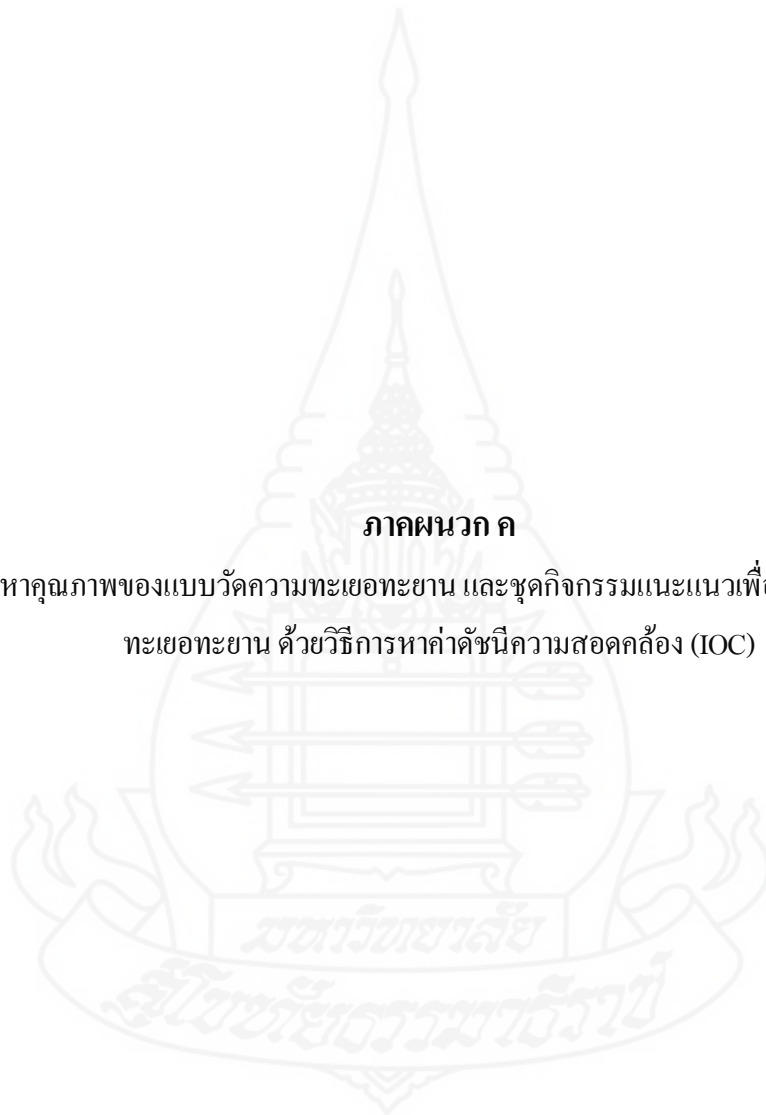
ลำดับ	ข้อความ	ระดับการประเมิน				
		จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงบ้างไม่จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
ด้านอำนาจ						
24.	ข้าพเจ้ามีความตั้งใจจะเป็นผู้นำที่สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเต็มความสามารถ					
25.	ข้าพเจ้ามุ่งมั่นจะเป็นผู้ชนะทุกครั้งที่มีการแข่งขัน					
26.	ข้าพเจ้าสามารถพูดโน้มน้าวเพื่อนให้สามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้					
27.	ข้าพเจ้าตั้งใจทำงานให้ผลงานอยู่ในเกณฑ์ที่ดีเยี่ยม					
28.	เมื่อมีการทำงานกลุ่ม ข้าพเจ้าต้องการเป็นหัวหน้าที่ดี					
29.	ข้าพเจ้าจะรู้สึกไม่พอใจ หากเพื่อน ๆ คัดค้านความคิดเห็นของข้าพเจ้า					
30.	ข้าพเจ้าสร้างแรงจูงใจในกับตนเองและผู้อื่น					
31.	ข้าพเจ้าชอบเข้าสังคม ช่วยเหลือและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม					
32.	ข้าพเจ้าได้รับความไว้วางใจให้เข้าร่วมทำงานเป็นทีม					

ขอบคุณนักเรียนที่ให้ความร่วมมือ

ภาคผนวก ค

ผลการหาคุณภาพของแบบวัดความตระหนักรู้ และชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้าง
ความตระหนักรู้ ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ตารางแสดงค่าความสอดคล้องของแบบวัดความทะเยอทะยาน

ข้อที่	ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
1	+1	0	+1	+1	+1	0.80
2	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
3	0	+1	0	+1	+1	0.60
4	0	0	+1	+1	0	0.40
5	+1	0	+1	+1	+1	0.80
6	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
7	0	+1	+1	+1	+1	0.80
8	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
9	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
10	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
11	+1	+1	0	0	+1	0.60
12	+1	+1	0	+1	0	0.60
13	+1	+1	0	+1	+1	0.80
14	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
15	+1	+1	0	+1	+1	0.80
16	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
17	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
18	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
19	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
20	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
21	0	+1	+1	+1	+1	1.00
22	0	+1	+1	0	0	0.40
23	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
24	+1	+1	0	+1	0	0.60
25	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

ข้อที่	ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
26	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
27	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
28	0	+1	0	0	+1	0.40
29	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
30	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
31	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
32	0	+1	+1	+1	+1	0.80
33	0	+1	+1	0	+1	0.60
34	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
35	+1	0	+1	0	0	0.40
36	+1	+1	0	+1	+1	0.80
37	0	+1	0	0	+1	0.40
38	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
39	+1	+1	+1	0	+1	0.80
40	+1	+1	0	0	+1	0.60
41	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
42	+1	+1	+1	0	0	0.60
43	+1	+1	+1	0	+1	0.80
44	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
45	+1	+1	0	0	+1	0.60

ตารางผลการตรวจสอบคุณภาพของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยาน

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	ผลการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ
1	ปฐมนิเทศ	สอดคล้องเหมาะสม
2	เป้าหมายที่ประสบความสำเร็จ	สอดคล้องเหมาะสม
3	จัดลำดับคู่ความสำคัญ	สอดคล้องเหมาะสม
4	อดทนสู่เป้าหมาย	สอดคล้องเหมาะสม
5	ความสามารถของฉันทัน	สอดคล้องเหมาะสม
6	ฉันทันทำได้	สอดคล้องเหมาะสม
7	ตัวเรามีคุณค่า	สอดคล้องเหมาะสม
8	ฉันทันเป็นผู้นำ	สอดคล้องเหมาะสม
9	การเป็นผู้นำที่ดี	สอดคล้องเหมาะสม
10	ปัจฉิมนิเทศ	สอดคล้องเหมาะสม

ผลการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination)
ของแบบวัดความทะเยอทะยาน

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
1	.23
2	.32
3	.43
4	.48
5	.33
6	.29
7	.24
8	.37
9	.58
10	.28
11	.46
12	.45
13	.41
14	.56
15	.60
16	.49
17	.40
18	.44
19	.29
20	.44
21	.50
22	.59
23	.26

ผลการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) ของแบบวัดความทะเยอทะยาน (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
24	.54
25	.44
26	.54
27	.52
28	.41
29	.27
30	.52
31	.63
32	.40

ภาคผนวก ง

แบบประเมินความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแบบวัดความทะเยอทะยาน

**แบบประเมินความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิแบบประเมินความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ
พิจารณาแบบวัดการเสริมสร้างความทะเยอทะยาน**

คำชี้แจง โปรดให้คะแนนพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 3 ระดับคะแนนดังนี้

- 1 หมายถึง ข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์
- +1 หมายถึง ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

ข้อเสนอแนะ/ควรปรับปรุง ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย หากพบว่ามี
ข้อเสนอแนะ/ควรปรับปรุง โปรดแนะนำรายละเอียดเพื่อการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ลำดับ	ข้อความ	ระดับความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ/ ควรปรับปรุง
		+1	0	-1	
ด้านที่ 1 : ประสบความสำเร็จหมายถึง การแสดงออกถึงพฤติกรรมซึ่งเป็นแรงกระตุ้นเป็นแรง ขับให้ตนประสบความสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งใจไว้โดยอาศัยความพยายามมานะอดทนความ กระตือรือร้นมุ่งมั่น จริงจัง โดยไม่ยอมปล่อยให้สิ่งนั้นหลุดไป					
1	ข้าพเจ้าจัดทำปฏิทินการเรียนเพื่อให้เรียน สำเร็จตามกำหนด				
2	ข้าพเจ้ามีความคิดว่าถ้ามีผลการเรียนที่ดีจะทำ ให้ตนเองประสบความสำเร็จในชีวิต				
3	เมื่อเป้าหมายประสบความสำเร็จ ข้าพเจ้าจะ รู้สึกภาคภูมิใจ				
4	ข้าพเจ้าสามารถเรียงลำดับความสำคัญซึ่งจะ ช่วยให้ไม่เสียเวลาหลังทำตามเป้าหมายสัก หนึ่งอย่างสำเร็จแล้ว และรู้ว่าจะต้องทำอะไร ต่อไป				
5	ข้าพเจ้าตั้งใจทำงานในแต่ละขั้นที่ได้รับ มอบหมายเพื่อให้สำเร็จโดยเร็ว				

ลำดับ	ข้อความ	ระดับความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ/ ควรปรับปรุง
		+1	0	-1	
6	ข้าพเจ้าฝึกเขียนเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงวัดได้ มีความเป็นไปได้เพื่อให้สำเร็จ โดยกำหนด ระยะเวลา				
7	ข้าพเจ้าสามารถเรียงลำดับความสำคัญในการ เขียนเป้าหมายในชีวิตได้				
8	ข้าพเจ้ามีใจจดจ่ออยู่กับเป้าหมายที่ตั้งไว้จะทำ จนกว่าจะสำเร็จไม่ว่าเป้าหมายนั้นจะน่าเบื่อ หน่าย หรือยากเพียงใด				
9	ข้าพเจ้ามีเป้าหมายที่เป็นแรงกระตุ้นให้มีผล ต่อพฤติกรรมทำให้เกิดการพัฒนาตนเองได้				
10	เมื่อข้าพเจ้าทำเป้าหมายสักอย่างสำเร็จ ข้าพเจ้า ให้รางวัลตัวเองเช่นการเพิ่มอะไรดี ๆ เข้ามา ในชีวิต				
11	อุปสรรคและปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตทำให้ ข้าพเจ้าหมดกำลังใจ				
12	ขณะเรียน ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนและติดตามการ เรียนอย่างต่อเนื่องหาแนวทางเพื่อให้บรรลุ เป้าหมาย				
13	“อุปสรรค ปัญหาไม่เคยฆ่าคน” ข้าพเจ้าเห็น ด้วยกับประโยคนี้				
14	ข้าพเจ้าพยายามทำสิ่งต่าง ๆ ในวันนี้ให้ดีที่สุด				
15	ข้าพเจ้าไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่าง ๆ ไม่ว่าจะงาน อะไร ข้าพเจ้าจะพยายามทำสุดความสามารถ				

ลำดับ	ข้อความ	ระดับความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ/ ควรปรับปรุง
		+1	0	-1	
<p>ด้านที่ 2 : ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง การแสดงลักษณะนิสัยอันเป็นผลทำให้มีความสามารถกระทำสิ่งต่างๆที่มีความกล้าหาญแม้มีอุปสรรคก็จะไม่ยอมล้มเลิกมีความพึงพอใจในความเป็นตัวของตัวเอง กล้าแสดงออก สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมได้</p>					
16	ข้าพเจ้าเชื่อว่าตัวเองยังสามารถทำสิ่งต่างๆได้ด้วยตนเอง				
17	ข้าพเจ้ากล้าเผชิญความจริง กล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์				
18	เมื่อข้าพเจ้ารับรู้ว่าคุณกำลังโกรธหรือมีความกลัวข้าพเจ้าสามารถควบคุมตนเองได้				
19	เมื่อข้าพเจ้าพบปัญหา ข้าพเจ้าจะค้นหาความสามารถในตนเองเพื่อทำให้เกิดผลดียิ่งขึ้น				
20	ข้าพเจ้ามีความเป็นตัวของตัวเอง สามารถกระทำสิ่งต่างๆได้อย่างอิสระและมีความรับผิดชอบ				
21	ข้าพเจ้ามีความพึงพอใจในความเป็นตัวของตัวเอง				
22	ข้าพเจ้ารู้สึกท้อใจ หมดหวังที่ตนเองทำอะไรก็ไม่สำเร็จ				
23	ข้าพเจ้าสามารถยอมรับในสิ่งที่ตัวเองทำได้ และสิ่งที่ตนเองไม่สามารถทำได้				
24	ข้าพเจ้ามักตั้งความหวังเรื่องการเรียนไว้สูงกว่าเพื่อน ๆ เพื่อว่าจะได้ใช้ความพยายามในการแข่งขันกับตนเองและกับผู้อื่น				
25	ข้าพเจ้าฝึกฝนชีวิตให้มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นเสมอ				
26	ข้าพเจ้ามีความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะพัฒนาตนเองให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมสถานการณ์เมื่อเผชิญปัญหา				

ลำดับ	ข้อความ	ระดับความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ/ ควรปรับปรุง
		+1	0	-1	
27	ข้าพเจ้าปรารถนาที่จะเป็นที่เข้าใจคนอื่นได้				
28	ข้าพเจ้ารู้สึกกลัวทุกครั้งเมื่อมีการแบ่งกลุ่มซึ่งต้องแยกจากเพื่อนสนิท				
29	ข้าพเจ้ามีความสามารถในการเข้าสังคมและร่วมมือกับผู้อื่น				
30	ข้าพเจ้าสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้				
<p>ด้านที่ 3 : อำนาจ หมายถึงการแสดงลักษณะความต้องการอยากมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น เป็นความสามารถที่จะโน้มน้าวให้บุคคลอื่น ประพฤติ ปฏิบัติตาม มีความเคารพ เกรงกลัว ต้องการที่จะได้รับการยกย่อง มีอิสระในการตัดสินใจ สร้างศรัทธาให้ผู้อื่น มีความเป็นผู้นำแต่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น</p>					
31	ข้าพเจ้ามีความตั้งใจที่จะเป็นผู้นำที่สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเต็มความสามารถ				
32	ข้าพเจ้ามุ่งมั่นจะเป็นผู้ชนะทุกครั้งที่มีการแข่งขัน				
33	ข้าพเจ้ามีบุคลิกภาพหรือรูปลักษณ์ทางกายแบบผู้นำที่มีอำนาจ				
34	ข้าพเจ้าสามารถพูดโน้มน้าวเพื่อนให้สามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้				
35	ข้าพเจ้าพยายามบอกคนอื่นเสมอว่า ควรทำดีช่วยเหลือซึ่งกันและกันเสมอ				
36	ข้าพเจ้าตั้งใจทำงานให้ผลงานอยู่ในเกณฑ์ที่ดีเยี่ยม				
37	ข้าพเจ้าชอบตัดสินใจด้วยตนเองเสมอ				
38	เมื่อมีการทำงานกลุ่ม ข้าพเจ้าต้องการเป็นหัวหน้าที่ดี				

ลำดับ	ข้อความ	ระดับความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ/ ควรปรับปรุง
		+1	0	-1	
39	ข้าพเจ้าจะรู้สึกไม่พอใจ หากเพื่อน ๆ คัดค้าน ความคิดเห็นของข้าพเจ้า				
40	เมื่อพบคนที่ได้รับการยกย่องสรรเสริญ ว่า ประสบความสำเร็จในชีวิต ข้าพเจ้าเกิดความ ปรารถนาที่จะเป็นเช่นนั้น				
41	ข้าพเจ้าสร้างแรงจูงใจในกับตนเองและผู้อื่น เสมอ				
42	ข้าพเจ้าปรารถนาอยากมีความสามารถในการ ใช้สติปัญญา เพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างสุขุม รอบคอบ				
43	ข้าพเจ้าชอบเข้าสังคม ช่วยเหลือและเห็นแก่ ประโยชน์ส่วนรวม				
44	ข้าพเจ้ามักได้รับความไว้วางใจให้เข้าร่วม ทำงานเป็นทีม				
45	ข้าพเจ้าเป็นคนที่ให้เกียรติคนอื่นก่อนเสมอ				

แบบประเมินความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ
พิจารณาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยาน

คำชี้แจง โปรดให้พิจารณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้อง ของนิยามศัพท์ กับวัตถุประสงค์ สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ ขั้นตอนกิจกรรม เทคนิคและวิธีการ การประเมินผล หากพบว่ามีข้อเสนอแนะ/ควรปรับปรุง โปรดแนะนำรายละเอียด เพื่อการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ลำดับ	กิจกรรม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		ข้อเสนอแนะ/ ควรปรับปรุง
		เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1	ปฐมนิเทศ			
2	เป้าหมายที่ประสบความสำเร็จ			
3	จัดลำดับสู่ความสำเร็จ			
4	อดทนสู่เป้าหมาย			
5	ความสามารถของฉัน			
6	ฉันทำได้			
7	ตัวเรามีคุณค่า			
8	ฉันเป็นผู้นำ			
9	การเป็นผู้นำที่ดี			
10	ปัจฉิมนิเทศ			

ภาคผนวก จ

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยาน

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะของทะเยอทะยานให้กับนักเรียนวัยรุ่นนกลุ่มทดลอง
จำนวน 10 คน โดยการจัดกิจกรรมแนะแนวทั้งหมด 10 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1	ปฐมนิเทศ
กิจกรรมที่ 2	กิจกรรม เป้าหมายที่ประสบความสำเร็จ
กิจกรรมที่ 3	กิจกรรม จัดลำดับสู่ความสำเร็จ
กิจกรรมที่ 4	กิจกรรม อดทนสู่เป้าหมาย
กิจกรรมที่ 5	กิจกรรม ความสามารถของฉัน
กิจกรรมที่ 6	กิจกรรม ฉันทำได้
กิจกรรมที่ 7	กิจกรรม ตัวเรามีคุณค่า
กิจกรรมที่ 8	กิจกรรม ฉันเป็นผู้นำ
กิจกรรมที่ 9	กิจกรรม การเป็นผู้นำที่ดี
กิจกรรมที่ 10	ปัจฉิมนิเทศ

ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยาน

กิจกรรมที่ 1

ชื่อกิจกรรม   **ปฐมนิเทศ**

จุดประสงค์

1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียน และสร้างบรรยากาศในการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อให้นักเรียนรู้สึกอบอุ่น เป็นกันเอง คุ่นเคย เกิดความรู้สึกยอมรับและไว้วางใจ
2. เพื่อชี้แจงความสำคัญและวัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยาน
3. เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับทราบถึงรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับวัน เวลา จำนวนครั้ง และกิจกรรมต่าง ๆ

เวลา   50 นาที

สื่อ/อุปกรณ์

1. ปากกาจำนวน 10 แท่ง
2. กระดาษสี่ขนาดครึ่ง A4 จำนวน 10 แผ่น
3. ใบงาน “ข้อดีและความใฝ่ฝันของฉัน”

ขั้นตอนกิจกรรม

ขั้นนำสู่กิจกรรม

1. ผู้วิจัยกล่าวต้อนรับนักเรียน ผู้วิจัยแนะนำตนเอง ทำความรู้จักกับนักเรียนทุกคนโดยกรใให้นักเรียนแนะนำตนเอง สร้างบรรยากาศแห่งความรู้สึกอบอุ่น ผ่อนคลาย เป็นกันเอง จากนั้นใให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม

2. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ วิธีการ กฎระเบียบ ตารางวัน เวลา สถานที่เข้าร่วมกิจกรรม

ขั้นดำเนินกิจกรรม

3. ผู้วิจัยแจกใบงาน “ข้อดีและความใฝ่ฝันของฉัน” ใให้นักเรียนพร้อมปากกาคนละ 1 ด้าม ใให้เวลา 15 นาที ใให้นักเรียนเขียนชื่อเพื่อน 10 คนเมื่อเสร็จแล้ว
4. ผู้วิจัยใให้นักเรียนเริ่มถามเพื่อนทีละคน เริ่มจากทางซ้ายมือของนักเรียน ทำใบงาน “ข้อดีและความใฝ่ฝันของฉัน” ใให้ครบทุกข้อ
5. ผู้วิจัยใให้สัญญาณหมดเวลา ใให้นักเรียนกลับมาั่งเป็นวงกลมเหมือนเดิม

ขั้นสรุป

6. ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่มจากนั้นให้นักเรียนมีโอกาสดำเนินการอภิปรายพูดคุยในกลุ่ม
7. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถาม แจกแจงกำหนดการวัน เวลา และสถานที่ จำนวนครั้ง

ในการนัดหมายเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

การประเมินผล

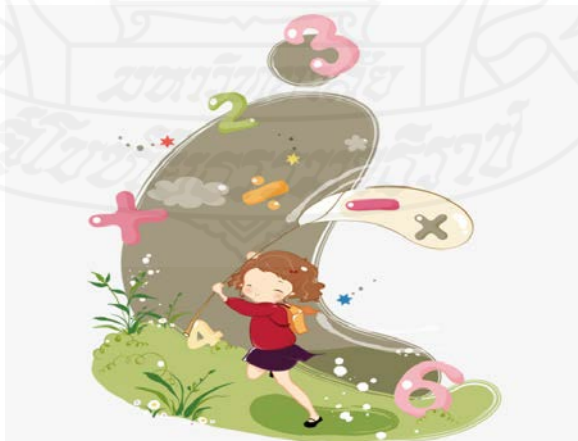
1. ความร่วมมือในการทำกิจกรรม ความสนใจในการทำกิจกรรมและการตอบใบงาน
2. การอภิปราย การซักถามข้อสงสัย และการตอบคำถาม

ใบงาน
“ข้อดีและความใฝ่ฝันของฉัน”

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำความรู้จักและสร้างความคุ้นเคยโดยเขียนข้อดีของเพื่อน 3 ข้อและความใฝ่ฝันของตัวเองและของเพื่อน

ลำดับ ที่	ชื่อเล่น	ข้อดีและความใฝ่ฝัน			
		ข้อดี 1	ข้อดี 2	ข้อดี 3	ความใฝ่ฝันของฉัน
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					

ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยาน

กิจกรรมที่ 2

ชื่อกิจกรรม ด้านประสบความสำเร็จ: เป้าหมายที่ประสบความสำเร็จ

จุดประสงค์

1. เพื่อนักเรียนบอกความสำคัญของการมีเป้าหมายที่จะทำให้ชีวิตประสบความสำเร็จ
2. เพื่อให้ให้นักเรียนกำหนดเป้าหมายของตนเองได้
3. เพื่อให้ให้นักเรียนบอกคุณค่าและ ประโยชน์ของการมีเป้าหมายในชีวิต

เวลา 50 นาที

สื่อ/อุปกรณ์

1. ปากกา จำนวน 10 แท่ง
2. ใบงาน “เป้าหมายของฉัน”
3. เครื่องคอมพิวเตอร์ NOTE BOOK
4. คลิปวีดิทัศน์เรื่อง “คนที่ประสบความสำเร็จต้องมีเป้าหมาย”

ขั้นตอนกิจกรรม

ขั้นนำสู่กิจกรรม

1. ผู้วิจัยแนะนำตนเองและกล่าวทักทาย นำเข้าสู่กิจกรรม โดยให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม ให้แนะนำตัวเองและกล่าวต้อนรับนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม

ขั้นดำเนินกิจกรรม

2. ผู้วิจัยอธิบายถึงความสำคัญ และความหมายของ การประสบความสำเร็จโดยต้องมีการกำหนดเป้าหมาย จากนั้นใช้เวลาประมาณ 10 นาทีเพื่อดูคลิปวีดิทัศน์เรื่อง “คนที่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ”
3. ผู้วิจัยสอบถามนักเรียนว่าในแต่ละวัน เดือนหรือปีมีการกำหนดเป้าหมายอย่างไรบ้าง และสามารถปฏิบัติตามเป้าหมายเพื่อให้บรรลุผลได้บ่อยครั้งเท่าใด ในบางครั้งที่ไม่บรรลุเป้าหมายหรือล้มเหลว ให้นักเรียนใช้เวลาประมาณ 10 นาทีเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์คุยกับเพื่อน และให้นักเรียนสามารถเขียนได้อย่างน้อย 3 ข้อตามใบงาน “เป้าหมายของฉัน”

ขั้นสรุป

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม ผู้วิจัยอธิบายว่าการกำหนดเป้าหมายเป็นสิ่งสำคัญที่นักเรียนจะต้องเริ่มต้นเขียนอย่างแท้จริงและนำมาปฏิบัติเพื่อให้ชีวิตสามารถประสบความสำเร็จในก้าวต่อไป และนักเรียนสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้

5. ผู้วิจัยให้นักเรียนได้มีโอกาสพูดทีละคน เมื่อจบกิจกรรมให้ปรบมือให้ตัวเองและกล่าวขอบคุณเพื่อนจากนั้นนัดหมายการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

การประเมินผล

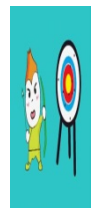
1. ความร่วมมือในการทำกิจกรรม ความสนใจในการทำกิจกรรมและการตอบใบงาน
2. การอภิปราย การซักถามข้อสงสัย และการตอบคำถาม

ใบงาน กิจกรรมที่ 2

“เป้าหมายของฉัน”

คำชี้แจง จงเขียนพฤติกรรมที่ต้องการทำให้สำเร็จตามเป้าหมาย ภายในระยะเวลาที่ตนเองกำหนดและเมื่อปฏิบัติตามเป้าหมายได้สำเร็จแล้ว ให้รางวัลกับตนเอง (เป็นรางวัลที่เป็นไปได้และตัวเองปรารถนา)

ลำดับที่	เป้าหมาย	วิธีการปฏิบัติ	ระยะเวลา	รางวัล
ตัวอย่าง	ฉันจะเรียนวิชาภาษาอังกฤษให้ดีขึ้น	- ฝึกท่องคำศัพท์ใหม่ๆ และจดบันทึกวันละ 10 คำ - ฟังภาษาอังกฤษวันละ 15 - 20 นาที	1 เดือน	ไปรับประทานสติก
1. 				
2. 				
3. 				

กิจกรรมที่ 2

“คนที่ประสบความสำเร็จต้องมีเป้าหมาย”

ที่มา: <https://www.youtube.com> สืบค้นเมื่อเดือนพฤษภาคม 2561

ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยาน

กิจกรรมที่ 3

ชื่อกิจกรรม ด้านประสบความสำเร็จ : จัดลำดับสู่ความสำเร็จ

จุดประสงค์

1. เพื่อให้ นักเรียนสามารถระบุสิ่งสำคัญต่อชีวิตที่จะต้องปฏิบัติตามลำดับก่อนหลังให้ เป้าหมายสำเร็จ
2. เพื่อให้ นักเรียนสามารถบอกวิธีการการจัดลำดับความสำคัญที่จะประสบความสำเร็จได้

เวลา 50 นาที

สื่อ/ อุปกรณ์

1. กระดาษขนาดใหญ่ 1 ใบ
2. ลูกกอล์ฟ จำนวน 10 ลูก
3. ก้อนกวาด จำนวน 1 ก้อน
4. ทราย จำนวน 1 ก้อน
5. น้ำส้ม จำนวน 2 ขวด
6. เครื่องคอมพิวเตอร์ NOTE BOOK
7. ใบงาน “บทเรียนกระปุกทราย”

ขั้นตอนกิจกรรม

ขั้นนำสู่กิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้เวลานักเรียน 5 นาทีพักทาย พุดคุยเพื่อให้บรรยากาศเป็นกันเอง พร้อมทั้งจะร่วม กิจกรรม จากนั้นให้นักเรียนนึกถึงภาพของความวุ่นวาย สับสน ยุ่งเหยิง หากเกิดสภาพนี้ในชีวิตของ นักเรียน เราจะรู้สึกอย่างไร เพราะอะไร ให้นักเรียน 3 คน ได้มีโอกาสพูดคนละ 1 เรื่องเมื่อหมดเวลาให้ แต่ละคนบอกถึงความรู้สึกและตนเองอยากมีวิธีการแก้ไขอย่างไร

ขั้นดำเนินกิจกรรม

2. ผู้วิจัยอธิบายถึงความสำคัญของการจัดลำดับความสำคัญเพราะว่าเมื่อเราต้องการที่จะ ประสบความสำเร็จเราจะต้องรู้จักความสำคัญของการจัดลำดับ
3. ผู้วิจัยอธิบายให้นักเรียนรู้จัก บทเรียนของชีวิต เรื่องทฤษฎีกระปุกทราย โดยนำกระปุกมา ใส่ลูกกอล์ฟลงในกระปุก อธิบายว่า ชีวิตของเราเปรียบเหมือนกระปุกนี้ ลูกกอล์ฟเปรียบเหมือนสิ่ง ที่สำคัญของชีวิตคือ ครอบครัว เพื่อนฝูง สุขภาพ ความฝัน จากนั้นนำก้อนกวาดเทลงในกระปุก ก้อน

กรวดเปรียบเหมือนสิ่งที่สำคัญในชีวิตจริงลงมา ได้แก่ อาชีพ รถ บ้าน จากนั้นเติมทรายลงในกระปุก ทรายหมายถึงสิ่งที่ไม่ค่อยสำคัญในชีวิต เป็นสิ่งเล็ก ๆ น้อย จากนั้นให้เราเติมน้ำส้มลงในกระปุกอีกครั้ง

4. ผู้วิจัยบอกให้นักเรียนจับคู่ใช้เวลาในการคิดใคร่ครวญ และทำใบงาน “บทเรียนกระปุกทราย” ให้เวลา 10 นาที จากนั้นให้กลับมายังกลุ่มใหญ่และอภิปรายร่วมกัน

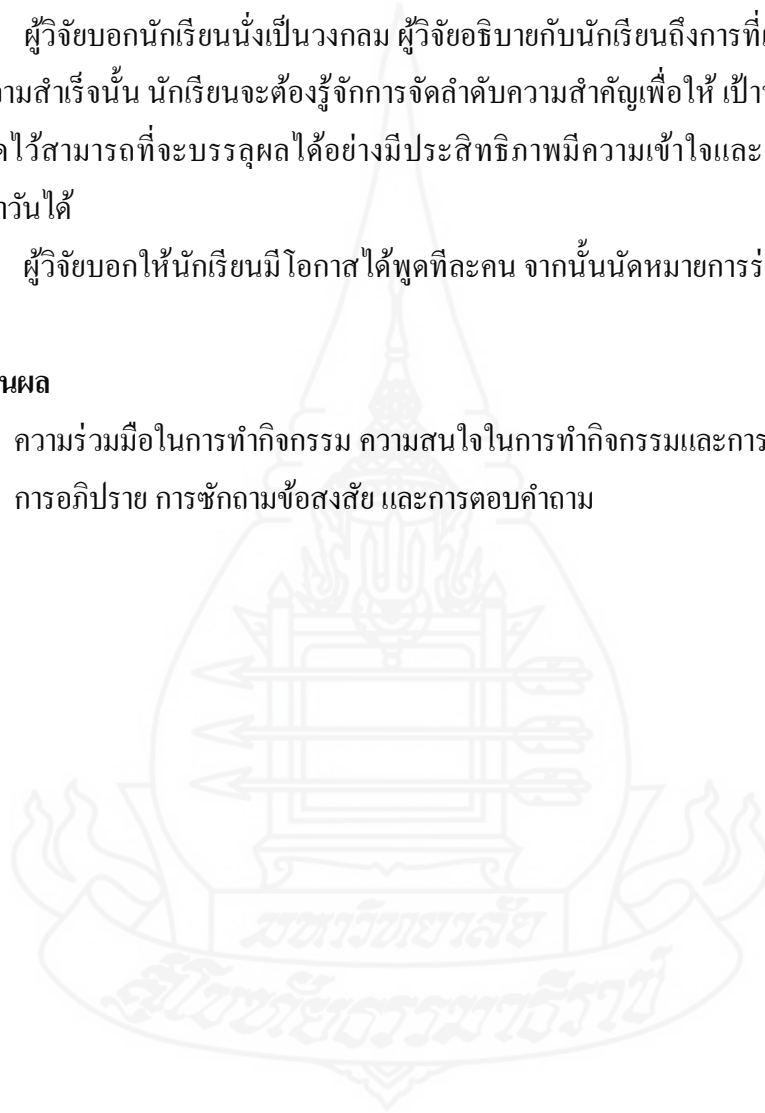
ขั้นสรุป

5. ผู้วิจัยบอกนักเรียนนั่งเป็นวงกลม ผู้วิจัยอธิบายกับนักเรียนถึงการที่เรามีเป้าหมายเพื่อให้ประสบความสำเร็จนั้น นักเรียนจะต้องรู้จักการจัดลำดับความสำคัญเพื่อให้ เป้าหมายหรือแผนงานที่เรากำหนดไว้สามารถที่จะบรรลุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพมีความเข้าใจและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

6. ผู้วิจัยบอกให้นักเรียนมีโอกาสดูคนที่ละคน จากนั้นนัดหมายการร่วมกิจกรรมแนะแนวครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. ความร่วมมือในการทำกิจกรรม ความสนใจในการทำกิจกรรมและการทำใบงาน
2. การอภิปราย การซักถามข้อสงสัย และการตอบคำถาม

ใบงาน กิจกรรมที่ 3 “บทเรียนกระปุกทราย”

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามดังต่อไปนี้และนำมาอภิปรายร่วมกัน

1. ถ้าเราใส่ทรายลงไปใกระปุกก่อน นักเรียนคิดว่าจะเป็นอย่างไร

.....

.....

2. นักเรียนคิดว่า หากมีการสับเปลี่ยน ไม่เป็นไปตามขั้นตอนที่นำเสนอ ผลลัพธ์จะเป็นอย่างไร

.....

.....

3. นักเรียนคิดว่า การจัดลำดับความสำคัญ จำเป็นต่อการมีเป้าหมายหรือไม่

.....

.....

4. ให้นักเรียนยกตัวอย่างการจัดลำดับความสำคัญในชีวิตที่นักเรียนกระทำเป็นประจำ และ สม่่าเสมอ จำนวน 1 ตัวอย่าง

.....

.....

ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยาน

กิจกรรมที่ 4

ชื่อกิจกรรม ด้านประสบความสำเร็จ: อดทนสู่เป้าหมาย

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนระบุวิธีการปฏิบัติตนเพื่อให้มีความอดทนมุ่งมั่น เพียรพยายาม
2. เพื่อให้นักเรียนระบุแนวทางสร้างความกระตือรือร้นมุ่งมั่นเอาใจใส่ต่อการเรียนและการทำงาน

ทำงาน

เวลา 50 นาที

สื่อ/อุปกรณ์

1. คลิปวิดีโอ เรื่อง “ดร.จากกองขยะ เรื่องราวชีวิตจริงของดร.กุลชาติ จุลเพ็ญ”
2. คอมพิวเตอร์ NOTE BOOK
3. ใบงาน “บทเรียนจากความอดทน”
4. กล้องถ่ายภาพ
5. ใบงาน “บทเรียนของความอดทน”

ขั้นตอนกิจกรรม

ขั้นนำสู่กิจกรรม

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียนเพื่อแสดงถึงความเอาใจใส่นักเรียนทุกคนเพื่อความเป็นกันเอง ใ่วางใจ เปิดใจมีสัมพันธภาพที่ดีภายในกลุ่ม
2. ผู้วิจัยทบทวนประสบการณ์ของการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ผ่านมา และให้นักเรียนฟังเพลง “ใจสู้หรือเปล่า”

ขั้นดำเนินกิจกรรม

3. ผู้วิจัยพูดคุยและสอบถามเรื่องการเรียนหรืองานที่นักเรียนรับผิดชอบ เมื่อดูคลิปวิดีโอชีวิตของ ดร.กุลชาติ จุลเพ็ญ จากเรื่อง “ดร.จากกองขยะ เรื่องราวชีวิตจริงของดร.กุลชาติ จุลเพ็ญ” ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงความอดทนมุ่งมั่น เพียรพยายาม โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความเพียรพยายามความอดทนที่ยาวนานจนชีวิตประสบความสำเร็จในวันนี้ได้ ให้นักเรียนได้มีโอกาสพูดคุยในกลุ่มเพื่อน การเรียนของตนที่จะตั้งใจทำสำเร็จซึ่งอาศัยความอดทนมุ่งมั่น พยายาม พร้อมกล่าวคำชมเชยเมื่อเพื่อนเล่าเรื่องของตนเอง

4. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้มีโอกาสพูด แสดงความคิดเห็นและเขียนใบงาน “บทเรียนจากความอดทน”

5. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียน หรืองาน
ทำแล้วล้มเหลว ขาดความอดทนมุ่งมั่นอย่างแท้จริง เพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกันเพื่อไม่ให้เกิดขึ้น

ขั้นสรุป

6. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม การดูคลิปวิดีโอ โดย
เชื่อมโยงลำดับเหตุการณ์ที่ได้รับชมและเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นใน
กลุ่มนำมาอภิปรายพูดคุย จากนั้นนัดหมายการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. การสังเกตการณ์มีส่วนร่วมและการแสดงความคิดเห็น
2. การซักถามและตอบคำถาม

ใบงาน กิจกรรมที่ 4 “บทเรียนจากความอดทน”

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามให้ถูกต้อง

1. บทเรียนที่ได้รับจากชีวิตของ ดร.กฤษชาติ จุลเพ็ญ

.....

.....

2. ให้นักเรียนยกตัวอย่างประสบการณ์ในชีวิตที่นักเรียนเคยผ่านความทุกข์ยาก ลำบาก และปัญหาต่าง ๆ

.....

.....

3. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นกับประโยค “ความทุกข์ยากลำบาก สร้างคนให้มีความอดทน มานะ บากบั่น”

.....

.....

4. ให้นักเรียนระบุวิธีการปฏิบัติตนเพื่อให้มีความอดทนมุ่งมั่นเพียรพยายาม หรือ ระบุแนวทางสร้างความกระตือรือร้นมุ่งมั่นเอาใจใส่ต่อการเรียน

.....

.....

กิจกรรมที่ 4

คลิปวิดีโอ ดร.จากกองขยะ เรื่องราวชีวิตจริงของ ดร.กุลชาติ จุลเพ็ญ

'ดร.จากกองขยะ' เรื่องราวชีวิตจริงของดร.กุลชาติ จุลเพ็ญ / Book Club

การดู 15,701 ครั้ง

👍 80 🗨️ 6 ➦ แชร์ ☰ ...

saturdaytalk

เผยแพร่เมื่อ 17 มี.ย. 2014

คุยกันวันเสาร์ 14 มี.ย.57 เวลา 19.00-20.00 น. ทาง TNN24

ติดตาม 8.5K

ที่มา: [https:// www.youtube.com](https://www.youtube.com) สืบค้นเมื่อเดือน เมษายน 2561

ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยาน กิจกรรมที่ 5

ชื่อกิจกรรม   ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง : ความสามารถของฉัน

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้ระบุความสามารถของตนเองที่จะทำอะไรให้ได้ผลดียิ่งขึ้น แม้จะมีอุปสรรค
2. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกพึงพอใจในความสามารถของตน

เวลา   50 นาที

สื่อ/อุปกรณ์

1. กรณีศึกษาที่ 1 “อัจฉริยะภาพ 8 ด้าน”
2. กรณีศึกษาที่ 2 “เอกชัย วรรณแก้ว”
3. คอมพิวเตอร์ NOTE BOOK
4. กระดาษ A4
5. ปากกา

ขั้นตอนกิจกรรม

ขั้นนำสู่กิจกรรม

1. ผู้วิจัยนำนักเรียนเข้าสู่กิจกรรมด้วยการเปิดการสนทนาด้วยคำถาม “นักเรียนคิดว่าตนเองเป็นคนมีความสามารถหรือไม่ และความสามารถของนักเรียนคืออะไร”

ขั้นดำเนินกิจกรรม

2. ผู้วิจัยแจกกรณีศึกษาที่ 1 ใบงานที่ 1 “อัจฉริยะภาพ 8 ด้าน” เพื่อให้ นักเรียนวิเคราะห์ว่าตนมีความสามารถด้านใด
3. ผู้วิจัยสุ่มถาม 2-3 คนถึงการวิเคราะห์เกี่ยวกับความสามารถของนักเรียนแต่ละด้านที่ได้ค้นพบตนเองจากกรณีศึกษาที่ 1
4. ผู้วิจัยเปิดคลิปวิดีโอ กรณีศึกษาที่ 2 “เอกชัย วรรณแก้ว”
5. ผู้วิจัยให้ตัวแทนนักเรียน 2 คน นำเสนอและร่วมกันแสดงความคิดเห็น

ขั้นสรุป

6. ผู้วิจัยถามนักเรียน ว่าได้เรียนรู้ถึงความรู้สึกอย่างไร เมื่อดูคลิปเสร็จแล้วนักเรียนจะตั้งใจทำอะไรบ้าง ให้นักเรียนระบุความสามารถของตนในกระดาษ A4

7. ผู้วิจัยให้นักเรียนส่งกำลังใจให้แก่เพื่อนๆ ที่ตั้งใจจะทำสิ่งดี ๆ จากนั้นนัดหมายการร่วมกิจกรรมแนะแนวครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. ความสนใจ ความตั้งใจฟังและทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย
2. การซักถามและการตอบคำถาม

ใบงานที่ 1 กิจกรรมที่ 5 “อัจฉริยะภาพ 8 ด้าน”

ทฤษฎีที่เป็นงานวิจัยโดย ดร.โฮเวอร์ด์ การ์ดเนอร์ แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด โดยท่านได้บอกเอาไว้ว่า
มนุษย์เรานี้ มีอัจฉริยะภาพอยู่ด้วยกันอย่างน้อย 8 ด้าน

อัจฉริยะภาพ 8 ด้าน	ลักษณะ	สิ่งที่ชอบทำ	ฉันมีความสามารถด้านไหน
1. ด้านภาษา และการสื่อสาร	ชอบหนังสือ ฟังเพลง จดบันทึก แต่งกลอน ชอบเขียน ชอบเข้าร้านหนังสือ พกหนังสือ	ฝึกฟังอย่างลึกซึ้งจับประเด็น ฝึกสรุปความเป็นภาษาของตัวเอง ฝึกพูดเลียนเสียง เขียน ทำให้คนอื่นฟัง ทำมายmap	
2. ด้านร่างกาย และการเคลื่อนไหว	เล่นกีฬา ร่วมกิจกรรม เคาะโต้ ชอบใช้ท่าทางในการสื่อสาร	ฝึกให้จินตภาพว่าซ้อมจริง ๆ ลงมือทำ ออกกำลังกาย สม่่าเสมอ ฝึกในสิ่งที่ไม่เคย ทำฝึกร่างกายด้านต่าง ๆ	
3. ด้านมิติสัมพันธ์ และการจินตภาพ	คิดสร้างสรรค์ผลงานใหม่ ชอบวาดรูป เก่งเส้นทาง อ่านหนังสือชอบเน้นถ่ายภาพ	ฝึกสิ่งต่าง ๆ ที่ตนเองชอบให้ ออกมาเป็นแผนภูมิที่ตนเองชอบ	
4. ด้านตรรกะ และคณิตศาสตร์	คิดเลขเก่ง คาดคะเนเก่ง ชอบจัดของ	บวกค่าอาหาร ชอบคิดวางแผน ทำบัญชีรายรับจ่าย	
5. ด้านการเข้าใจตนเอง	เก่งทุกเรื่องยกเว้นเรื่องของตัวเอง เข้าใจตัวเอง ดูแลรักษาอารมณ์ได้ดี มั่นใจสูง วาดหวังอนาคตได้ชัดเจน อธิบายเหตุผลในการตัดสินใจ ตัดสินใจได้ดี	ทบทวนชีวิต บันทึกฝึกชีวิต ผ่านคล้าย ยืมให้ตัวเองบ่อย ๆ	
7. ด้านธรรมชาติ	ทุกคนมี ชอบธรรมชาติ เข้าใจทุกสิ่งรอบตัว มีปัญญาสุขุม ชอบคาดเดา อากาศ ใส่ใจสิ่งแวดล้อม ดูนก ท้องฟ้า ทะเล	ใกล้ชิดธรรมชาติชอบปลูกต้นไม้ ถอดรองเท้า นำตัวเองเข้าไปใกล้ธรรมชาติ ตัวเองเป็นส่วนหนึ่งกับธรรมชาติ	
8. ด้านดนตรี	ชอบดนตรี ดูคอนเสิร์ต เล่นดนตรีได้ กับกลอน แต่งกลอน	ชอบร้องเพลง ฝึกร้องเพลง ฟังเพลงหลายแนว แต่งเพลง	

กรณีศึกษาที่ 2 กิจกรรมที่ 5
“เอกชัย วรรณแก้ว”

ที่มา: <https://www.youtube.com> สืบค้นเมื่อเดือนมีนาคม 2561

ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยาน

กิจกรรมที่ 6

ชื่อกิจกรรม   ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง : ฉันทำได้

จุดประสงค์

1. เพื่อให้ให้นักเรียนใช้ความสามารถที่มีอยู่ในตนเองทำสิ่งต่าง ๆ
2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักคิด แก้ปัญหา กล้าตัดสินใจ
3. เพื่อให้นักเรียนพร้อมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

เวลา   50 นาที

สื่อ/อุปกรณ์

1. กระดาษ A4 จำนวน 10 แผ่น
2. ปากกา จำนวน 10 แท่ง
3. กระดาษแข็งจำนวน 6 แผ่น

ขั้นตอนกิจกรรม

ขั้นนำสู่กิจกรรม

1. ผู้วิจัยทักทายและให้นักเรียนทุกคนอ่านพร้อมกัน (กระดาษแข็ง 6 แผ่น แผ่นที่ 1 ฉันเป็น... แผ่นที่ 2 ฉันสามารถ.... แผ่นที่ 3 ฉันเชื่อว่า..... แผ่นที่ 4 ฉันกำลังเรียนรู้..... แผ่นที่ 5 สถานที่ที่ฉันจะใช้เวลาในวันนี้คือ..... และแผ่นที่ 6 ฉันมีความสุขเพราะว่า..... ผู้วิจัยนำกระดาษแข็งทั้ง 6 แผ่นวางเป็นวงกลมที่พื้น ห่างกันประมาณ 50 เซนติเมตร

ขั้นดำเนินกิจกรรม

2. ผู้วิจัยอธิบายให้นักเรียนเข้าใจวิธีการเข้าร่วมกิจกรรมโดยให้นักเรียนเลือกตัวแทนออกมา 6 คนยืนเป็นวงกลมตามกระดาษแข็งวางเรียงตามหมายเลข 1- 6 ให้นักเรียนยืนอยู่ระหว่างช่องว่าง 50 เซนติเมตร

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมยืนและก้มอ่านที่กระดาษแข็งตามหมายเลข 1- 6 และให้พูดตามคำสั่งที่นักเรียนได้อ่านตัวอย่างเช่น แผ่นที่ 1 ฉันเป็นคนสวย หรือฉันเป็นคนมีน้ำใจ ภายในเวลาที่กำหนด เมื่อหมดเวลาแล้วให้นักเรียนก้าวไปหมายเลขต่อไป ทำจนครบทุกคน

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนเริ่มและตอบเสียงดังฟังชัด ให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและตอบคำถามทั้ง 6 ข้อ

ขั้นสรุป

5. ผู้วิจัยให้นักเรียนเขียนสิ่งที่ตนเองได้รับในกระดาษ A4 และแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน ให้อภิปรายและแสดงความคิดเห็น

6. ผู้วิจัยสรุปข้อคิดเห็น นัด วัน เวลา ในการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. การสังเกตการณ์มีส่วนร่วมและการแสดงความคิดเห็น
2. การซักถามและตอบคำถาม

กิจกรรมที่ 6 “ฉันทำได้”

กระดาษแผ่นที่ 1

1 ฉันเป็น

กระดาษแผ่นที่ 2

2 ฉันสามารถ

กระดาษแผ่นที่ 3

3 ฉันเชื่อว่า

กระดาษแผ่นที่ 4

4 ฉันกำลังเรียนรู้

กระดาษแผ่นที่ 5

5 สถานที่ที่ฉันจะใช้เวลาในวันนี้คือ

กระดาษแผ่นที่ 6

6 ฉันมีความสุขเพราะว่า

ชุดกิจกรรมแนว เพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยาน

กิจกรรมที่ 7

ชื่อกิจกรรม ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง : ตัวเรามีคุณค่า

จุดประสงค์

1. เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถระบุว่าตัวเองเป็นคนที่มีคุณค่า
2. เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
3. เพื่อให้ให้นักเรียนมีความพึงพอใจในความเป็นตัวของตัวเอง กล้าแสดงออก ปรับตัว และสามารถแก้ปัญหาได้

เวลา 50 นาที

สื่อ/อุปกรณ์

1. ใบงาน “ตัวเรามีคุณค่า”
2. ใบความรู้ “ตัวเรามีค่าเสมอ”
3. ใบความรู้ “ฉันมองคุณตัวเองอย่างไร”
4. ตะกร้าอุปกรณ์ ปากกา

ขั้นตอนกิจกรรม

ขั้นนำสู่กิจกรรม

1. ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน จากนั้นให้นักเรียนส่งตะกร้าอุปกรณ์ไปทางด้านซ้ายมือและขวามือของผู้วิจัย โดยให้นักเรียนหยิบอุปกรณ์คนละ 1 ชุด บทความใบความรู้ “ตัวเรามีค่าเสมอ” และบทความใบความรู้ “ฉันมองคุณตัวเองอย่างไร” กระดาษ A4 1 แผ่น ปากกา 1 ด้าม)

ขั้นดำเนินกิจกรรม

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านบทความใบความรู้ “ตัวเรามีค่าเสมอ” และ ใบความรู้ “ฉันมองคุณตัวเองอย่างไร” ทีละกลุ่ม
3. ผู้วิจัยตั้งคำถามกระตุ้น “นักเรียนรู้สึกและคิดอย่างไร ว่าผู้เขียนต้องการสื่อถึงอะไร”
4. ผู้วิจัยให้นักเรียนเขียนเล่าถึงเหตุการณ์ที่ตนเองภาคภูมิใจที่สุด พร้อมเขียนแสดงความคิดเห็น บอกเหตุผลและนำเสนอผลงานของตนเอง

ขั้นสรุป

5. ผู้วิจัยให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มได้อภิปรายภายในกลุ่ม

การประเมินผล

1. การให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม การซักถาม ตอบคำถาม
2. การนำเสนอเรื่องราวของตนเอง

ใบความรู้ ใบที่ 1 กิจกรรมที่ 7

“ตัวเรามีคุณค่าเสมอ”

อาจารย์คนหนึ่ง เริ่มการสนทนาในชั้นเรียนด้วยการควักธนบัตรใบละ 1,000 บาท .. ออกมาให้นักศึกษาดู แล้วถามว่า “มีใครอยากได้บ้างไหม” ทุกคนรีบยกมือ อาจารย์ขยำธนบัตรนั้น “ยับยู่ยี่” .. แล้วถามอีกครั้งว่า “มีใครยังอยากได้ธนบัตรใบนี้อีกหรือไม่” .. ทุกคนยังยกมือขึ้น เหมือนเดิม .. (^_^)/

... อาจารย์ถามต่ออีกว่า “ถ้าสมมุติว่า ธนบัตรใบนี้ถูกทิ้งอยู่บนพื้น แล้วมีคนมาเหยียบย่ำ จนสกปรก ยังจะมีใครอยากได้อีกหรือไม่” .. นักศึกษาทุกคน ก็ตอบว่ายังอยากได้ .....

อาจารย์จึงกล่าวสรุปว่า ..

“นั่นคือสิ่งมีค่า” ที่พวกเขาได้เรียนรู้ในวันนี้! .. ไม่ว่าจะเธอจะทำอะไรกับธนบัตรใบนี้ มันก็ยังคงจะมีราคา 1,000 บาท อยู่เสมอ .. ชีวิตคนเราก็เช่นเดียวกัน

บางครั้ง เราอาจจะถูกทอดทิ้ง ถูกใครต่อใคร ซ้ำเติม, เหยียบย่ำ, ถูกขี้, ยับเยิน, .. เพราะความผิดพลาดในการก้าวเดินของชีวิต จนทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนเอง “ไร้ค่า” แต่รู้มั๊ย?.. ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้น เธอก็ยังมี “คุณค่าของความเป็นคน” ..ไม่ว่าเธอจะสะอาดเอี่ยม หรือว่า ยับยู่ยี่ .. “ตัวเราก็ยังมีค่าที่สุดเสมอ” จำไว้ ^

ที่มา: Webmaster@kwamru.com สืบค้นเมื่อพฤษภาคม 256

ใบความรู้ ใบที่ 2 กิจกรรมที่ 7

“ฉันมองตัวเองอย่างไร”

สาวชาวไต้หวันผู้หนึ่ง เป็นโรคสมองพิการแต่กำเนิด (cerebral palsy) ไม่สามารถเคลื่อนไหวได้ตามปรกติและพูดไม่ได้ แต่ด้วยความมุ่งมั่นและศรัทธา เธอสามารถเรียนจบปริญญาเอกจากสหรัฐฯแล้วแสดงทัศนคติของเธอตามที่ต่างๆ เพื่อให้กำลังใจและช่วยเหลือผู้อื่น ครั้งหนึ่ง เธอได้รับเชิญไปบรรยายด้วยการเขียน (เธอพูดไม่ได้ต้องใช้วิธีเขียน) หลังบรรยายเสร็จ มีนักเรียนคนหนึ่งตั้งคำถามว่า

“คุณอยู่ในสภาพนี้ตั้งแต่เกิด คุณเคยรู้สึกน้อยใจไหม? แล้วท่านมองตัวเองอย่างไร?” คำถามอันละเอียดอ่อนนี้ สร้างความตะลึงแก่ผู้ที่ร่วมฟังบรรยายอย่างมาก ต่างหวังว่า คำถามนี้จะกระทบความรู้สึกของเธอ ปรากฏว่า เธอหันหน้าไปยังแผ่นกระดาน เขียนตัวหนังสือว่า “ฉันมองดูตัวเองอย่างไร?”

เธอหันหน้ายิ้มให้ผู้ร่วมประชุม แล้วเขียนข้อความต่อ

1. ฉันเป็นคนนิสัยน่ารักมาก	2. ฉันมีขาที่เรียวยาว สวยดี
3. คุณพ่อคุณแม่รักฉันจัง	4. พระเจ้า ได้มอบความรักแก่ฉัน
5. ฉันวาดภาพได้ ฉันแต่งหนังสือได้	6. ฉันมีแมวที่น่ารัก

และ...ขณะนั้น ที่ประชุมเงียบกริบ ไม่มีเสียงพูดจาใดๆ เธอหันกลับมามองดูทุกคน แล้วเขียนคำสรุปบนแผ่นกระดานว่า **“ฉันมองแต่สิ่งที่ฉันมี ไม่มองสิ่งที่ฉันขาด”**

หลังจากนั้น เสียงปรบมือดังสนั่นในห้องบรรยาย พร้อมทั้งน้ำตาที่สะท้อนใจจากหลายๆ คน วันนั้น ทัศนคติเชิงสุขนิยมและบทพิสูจน์ของเธอ ได้เพิ่มกำลังใจแก่ผู้คนอย่างมากมาย เธอผู้เป็นโรคสมองพิการนี้คือ น.ส.หวางเหม่ย เหลียน (Huang Meilian) ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตจาก UCLA ผู้เคยจัดนิทรรศการภาพเขียนส่วนตัวหลายครั้งในไต้หวัน

“ฉันมองแต่สิ่งที่ฉันมี ไม่มองสิ่งที่ฉันขาด” ฉันชอบทัศนคติต่อชีวิตแบบนี้ ซึ่งถูกหลักสุขภาพจิตและสบายใจด้วย ความสุขไม่ได้อยู่ที่คุณครอบครองสิ่งใดมากแค่ไหน แต่อยู่ที่คุณมีทัศนคติอย่างไรในการมองสิ่งต่างๆ จงหันมามองสิ่งที่ดีในตัวเอง ลืมในสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้ ลืมอดีตที่ผ่านมา ไป มองไปข้างหน้าแล้วทำวันนี้ให้ดีที่สุด

น.ส.หวางเหม่ยเหลียน (Huang Meilian) ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตจาก UCLA

ที่มา: www.google.co.th สืบค้นเมื่อเดือนพฤษภาคม 2561

ใบงาน กิจกรรมที่ 7 “ตัวเรามีคุณค่า”

ให้นักเรียนตอบคำถามให้ถูกต้อง

1. นักเรียนคิดว่า ตัวเองมีคุณค่าหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

2. คุณค่าในตัวนักเรียนมีความสำคัญต่อใครบ้าง

.....

.....

3. นักเรียนมองตัวเองอย่างไร ทางกายภาพ จิตใจ (ให้ตอบเป็นข้อ ๆ)

.....

.....

4. จากการอ่านใบความรู้ทั้ง 2 เรื่องนักเรียนได้รับข้อคิดอะไรบ้าง

.....

.....

ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยาน

กิจกรรมที่ 8

ชื่อกิจกรรม   ด้านอำนาจ: ฉันทเป็นผู้นำ

จุดประสงค์

1. เพื่อนักเรียนสามารถระบุได้ว่าตนเป็นผู้นำแบบไหน
2. เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถบอกวิธีแก้ไขจุดอ่อนในการเป็นผู้นำ

เวลา   50 นาที

สื่อ/อุปกรณ์

1. ใบงาน “แบบประเมินบุคลิกภาพ”
2. ใบความรู้ “ความหมายของผู้นำตามทฤษฎี”
3. ปากกา จำนวน 10 แท่ง
4. คอมพิวเตอร์ NOTE BOOK

ขั้นตอนกิจกรรม

ขั้นนำสู่กิจกรรม

1. ผู้วิจัยทักทายนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมและสอบถามทบทวนถึงกิจกรรมแนะแนวที่ผ่านมา
2. ผู้วิจัยเริ่มต้นคำถาม ว่านักเรียนชอบการมีผู้นำแบบไหน ให้นักเรียนมีส่วนในการตอบและ

อภิปรายร่วมกัน

ขั้นดำเนินกิจกรรม

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนนั่งล้อมกันเป็นวงสี่เหลี่ยมผืนผ้าอธิบายว่า “การที่ทุกคนมารวมกันในครั้งนี้ นอกจากประโยชน์ที่ได้รับจากการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันแล้วกิจกรรมกลุ่มนี้จะก่อให้เกิดจุดเริ่มต้นมิตรภาพแก่กันและกัน และเราสามารถรู้จักตัวเองว่ามีบุคลิกภาพในการที่จะเป็นผู้นำแบบไหน จากนั้นให้นักเรียนคนแรกเป็นคนเริ่มต้นแจกใบงาน “แบบประเมินบุคลิกภาพ” โดยแจกให้เพื่อนโดยวนไปทางขวามือ คนละ 1 ใบ ให้นักเรียนลงมือทำด้วยตนเอง อ่านพิจารณาให้ตรงกับสิ่งที่ตนเองเป็นมากที่สุดฝึกให้นักเรียนคิดหาเหตุผลว่าตนสามารถเป็นผู้นำแบบไหน จากนั้นเมื่อตอบคำถามแล้วให้นักเรียนนั่งล้อมวงและรวมคะแนนในแผ่นกระดาษของตน

4. ผู้วิจัยอธิบายถึงจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมแนะแนวในครั้งนี้ แจกกำหนดการจัดกิจกรรมแนะแนว บอกถึงสิ่งที่นักเรียนจะได้รับจากการเข้าร่วม แบ่งกลุ่ม เป็น 4 กลุ่มและให้นักเรียนที่มีคะแนนรวมสูงสุดในคอลัมน์ที่ 1 – 4 ให้แยกตามกลุ่ม แล้วนำใบอธิบายความหมายของการเป็นผู้นำในแต่ละแบบ (ใบความรู้ “ความหมายของผู้นำตามทฤษฎี”) ให้อภิปรายภายในกลุ่มประมาณ 10 นาที

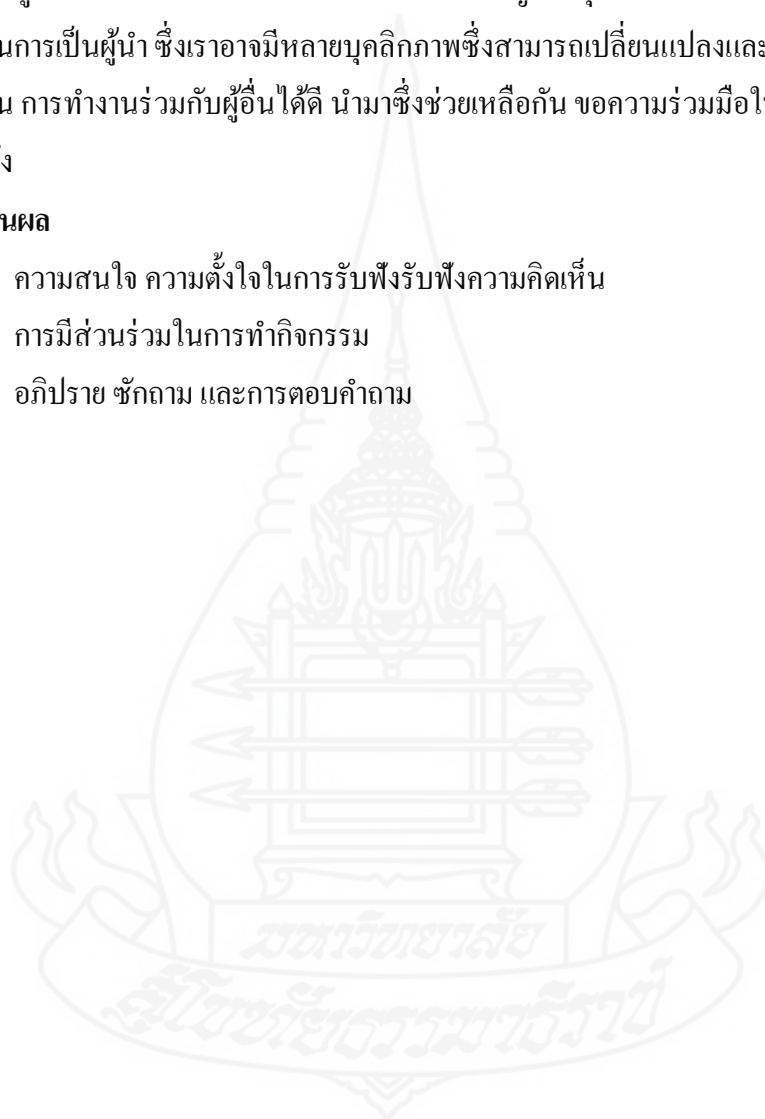
จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้าเพื่อนำเสนอ บุคลิกภาพการเป็นผู้นำของตนเองให้กลุ่มอื่นๆ ฟัง จากนั้นให้นักเรียนได้ทบทวนกิจกรรมวันนี้ร่วมกัน และให้นักเรียนทุกคนลงชื่อติดกระดาษของแต่ละกลุ่มไว้ในห้องจัดกิจกรรม

ขั้นสรุป

5. ผู้วิจัยบอกให้นักเรียน ตระหนักถึง ความสำคัญของบุคลิกภาพของการเป็นผู้นำ และข้อควรปรับปรุงในการเป็นผู้นำ ซึ่งเราอาจมีหลายบุคลิกภาพซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงและเป็นผู้ที่มีคุณภาพในการเรียน การทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี นำมาซึ่งช่วยเหลือกัน ขอความร่วมมือให้เข้าร่วมกิจกรรมให้ครบทุกครั้ง

การประเมินผล

1. ความสนใจ ความตั้งใจในการรับฟังรับฟังความคิดเห็น
2. การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
3. อภิปราย ชักถาม และการตอบคำถาม

ใบงาน กิจกรรมที่ 8 “แบบประเมินบุคลิกภาพ”

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำแบบประเมินบุคลิกภาพตามคำแนะนำ

1. ให้นักเรียนอ่านลักษณะในแต่ละข้อ แล้วให้คะแนนตามลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
2. ให้รวมคะแนนในแต่ละคอลัมน์
3. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามจำนวนคะแนนสูงสุดของตัวเอง(จับเป็น)
4. ให้เข้ากลุ่มอภิปรายตามทิศต่าง ๆ ที่นักเรียนมีคะแนนสูงสุด แล้วเลือกผู้นำ 1 คน นำเสนอให้เพื่อน ๆ ได้รู้จักผู้นำตามลักษณะทิศทั้ง 4 ที่ตนเข้ากลุ่มนำเสนอ ข้อเด่น ข้อที่ควรปรับปรุง
5. ถ้านักเรียนเป็นผู้นำตามทิศใด ให้นักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองให้มีความทะเยอทะยานให้มากขึ้น

คอลัมน์ 1	ให้ คะแนน	คอลัมน์ 2	ให้ คะแนน	คอลัมน์ 3	ให้ คะแนน	คอลัมน์ 4	ให้ คะแนน
นักสู้		ใส่ใจความรู้สึก คน		เป็นนักฝัน		ชอบคิด วิเคราะห์	
ตัดสินใจ เร็ว		ชอบดูแลคนอื่น		ชอบใช้ จินตนาการ		ชอบข้อมูล รายละเอียด	
ลงมือทำเร็ว		ชอบช่วยเหลือ		วิสัยทัศน์กว้าง		ชอบ ตั้งเหตุการณ์	
กล้าได้กล้า เสีย		ไว้วางใจผู้อื่น สูง		สนุกกับ ความคิดใหม่ๆ		อดทน	
กล้า เผชิญหน้า		เป็นผู้ให้		ชอบมองไปใน อนาคต		ชอบลงมือ ทำ	
ตรงไปตรง มา		ชอบเป็นผู้ตาม		ไม่ชอบลงมือ ทำ		ทำอะไรได้ นาน ๆ	
มีความ มุ่งมั่น		ประนีประนอม		เบื่อง่าย		ตัดสินใจช้า	
มีพลัง		ไม่ชอบความ ขัดแย้ง		ไม่ชอบงาน ซ้ำๆ		ชอบแยกตัว อยู่คนเดียว	

คอลัมน์ 1	ให้ คะแนน	คอลัมน์ 2	ให้ คะแนน	คอลัมน์ 3	ให้ คะแนน	คอลัมน์ 4	ให้ คะแนน
ใจร้อน		ไม่ชอบ เผชิญหน้า		มีโครงการ มากมายในหัว		รอบคอบ	
ชอบความ ท้าทาย		เป็นผู้ประสาน ความสัมพันธ์		ชอบมองภาพ กว้าง		ทำงานเป็น ระบบ	
รวมคะแนน		รวมคะแนน		รวมคะแนน		รวมคะแนน	
ฉันทันเป็น		ฉันทันเป็น		ฉันทันเป็น		ฉันทันเป็น	

ใบความรู้ ใบที่ 1 กิจกรรมที่ 8

“ความหมายของผู้นำตามทิศ”

คำชี้แจง

1. นักเรียนมีคะแนนรวมคอล์มนี้ใดสูงสุดแสดงว่านักเรียนมีบุคลิกลักษณะ ดังนี้
ทิศเหนือ : กระต๊อง ทิศใต้ : หนู ทิศตะวันตก : หมี ทิศตะวันออก : เขี้ยว
2. ความหมายของผู้นำตามทิศต่าง ๆ

<p style="text-align: center;">ทิศเหนือ : กระต๊อง</p> <p style="text-align: center;"><i>ประโยคประจำตัว: อะไรคือสิ่งที่ต้อง?</i></p> <p>ข้อเด่น : - ชอบทำท่าย กล้าได้กล้าเสีย สู้อุตถอย นุก ตะลุย - เป็นผู้นำใจถึง รักความยุติธรรม เปิดเผยจริงใจ ตรงไปตรงมา มุ่งมั่น เด็ดเดี่ยว ใจกว้าง รักพวกพ้อง - หนูและให้โอกาส ชอบลงมือทำ โกรธง่ายหายเร็ว ตัดสินใจเร็ว พุดจริงทำจริง มีสัจจะ ยืนยันทิธี</p> <p>ข้อควรปรับปรุง : - ใจร้อน ไม่รอบคอบ งานผิดพลาด ได้ง่าย - หงุดหงิดง่าย จี้โมโห ถือตนเองเป็นใหญ่ ขัดแย้งง่าย - มีอคติ พยายามทวงแวง ไม่ยอมลงให้ใคร ชอบการแข่งขันเอาชนะ</p>	<p style="text-align: center;">ทิศใต้ : หนู</p> <p style="text-align: center;"><i>ประโยคประจำตัว : คุณรู้สึกอย่างไร?</i></p> <p>ข้อเด่น : - ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ใส่ใจกับ ความรู้สึก มีเพื่อนมาก อยู่เป็นหมู่คณะ ชอบช่วยเหลือ ผู้อื่น - เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ อ่อนโยน เห็นอกเห็นใจคน ประสานความร่วมมือ มองโลกในแง่ดี - เป็นผู้ตาม ให้กำลังใจ รักสันติ รับผิดชอบ สนุกสนาน</p> <p>ข้อควรปรับปรุง : -กลัวความขัดแย้ง จี้เกรงใจ ไม่กล้า เผชิญหน้า เก็บกด ไม่กล้า ตัดสินใจ ลังเล ไม่กล้า ปฏิเสธ โทษตัวเอง - ใจอ่อนเกินไป ขอมคนอื่น ไม่ ยืนยันทิธี ใจกว้างใจคนง่ายเกินไป - ใจน้อยใจ ไม่เป็น ผู้นำ จู้จู้จุกจิก วิตจริต ซุบซิบเหน็บแนม</p>
<p style="text-align: center;">ทิศตะวันตก : หมี</p> <p style="text-align: center;"><i>ประโยคประจำตัว : อะไรคือสิ่งที่ทำได้จริง?</i></p> <p>ข้อเด่น : - สุขุม รอบคอบ มีหลักการ มีขั้นตอน เก็บ รายละเอียดได้ดี สะสมข้อมูลรอบด้าน ละเอียดถี่ถ้วน สังเกตการณ์ - คิดวิเคราะห์เป็นเหตุเป็นผล ตรวจสอบ มีนิสัยสืบสาวหาเหตุได้ เรียนรู้ต่อเนื่องลงลึก - มุ่งมั่น อดทน รอคอยได้ ใจเย็น ชอบอยู่คนเดียว มีโลกส่วนตัว สันโดษ</p> <p>ข้อควรปรับปรุง : - ไม่สนใจใคร ยึดมั่นเหตุผลและ หลักการเป็นใหญ่ ไม่ยืดหยุ่น คือ -ตัดสินใจช้า หงุดหงิด หากมีการเปลี่ยนแปลง เปลี่ยนแผน ปรับตัวยาก ทำงาน ช้า - เก็บตัว กลัวความผิดพลาด กังวลกับข้อจำกัด เห็น ห่าง เย็นชา</p>	<p style="text-align: center;">ทิศตะวันออก : เขี้ยว</p> <p style="text-align: center;"><i>ประโยคประจำตัว : อะไรคือสิ่งที่เป็นไปได้บ้าง?</i></p> <p>ข้อเด่น : - มองการณ์ไกล เป็นนักฝัน คิดสร้างสรรค์ คิด นอกกรอบ มีจินตนาการ รู้กว้างและมองเห็นเชื่อมโยง -ฉลาด มีไหวพริบ คิดเร็ว เป็นนักวางแผน แก้ไข สถานการณ์เฉพาะหน้าได้ดี ยึดหยุ่นสูง สนุกสนาน - ชอบประดิษฐ์ คิดค้นทดลองสิ่งใหม่ รักการเรียนรู้</p> <p>ข้อควรปรับปรุง : - คิดมากแต่ไม่ค่อยทำ เจ้าเล่ห์ มีกล อุบาย - ไม่ไว้วางใจใครง่าย ๆ ไม่สนใจความรู้สึกคน อื่น ไม่สนใจรายละเอียด - ไม่อดทน เบื่อง่าย ขาดความ มุ่งมั่นเปลี่ยนใจง่าย ทำงานแบบไฟไหม้ฟาง</p>

ที่มา : วรภัทร์ ภูเจริญและฉานเดช พ่วงจีน. (2553)

ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยาน

กิจกรรมที่ 9

ชื่อกิจกรรม   ด้านอำนาจ : การเป็นผู้นำที่ดี

จุดประสงค์

1. เพื่อให้ให้นักเรียนบอกคุณสมบัตินของการเป็นผู้นำที่ดี
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ข้อมูลการเป็นผู้นำที่ดีที่สามารถนำมาปฏิบัติได้

จริง

3. เพื่อให้ให้นักเรียนบอกความสำคัญของการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

เวลา   50 นาที

สื่อ/อุปกรณ์

1. ใบความรู้ “การเป็นผู้นำที่ดี”
2. ใบงาน “ไต่वाที่ การเป็นผู้นำที่ดีควรทำอย่างไร”
3. ใบงาน “ไต่वाที่ ผู้นำที่ไม่ดีมีลักษณะอย่างไร”
4. ปากกา

ขั้นตอนกิจกรรม

ขั้นนำสู่กิจกรรม

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียนและทบทวนการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 8 โดยใช้คำถาม ถามนักเรียนเพื่อเป็นการทบทวน กระตุ้นให้นักเรียนสามารถสรุปสาระที่สำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ผ่านมา โดยเลือกตัวแทนนักเรียน 2 คนให้อภิปราย

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนนั่งโต๊ะเป็นตัว U เพื่อสามารถให้นักเรียนได้เกิดความรู้สึกมีสัมพันธภาพที่ดีและสามารถแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

ขั้นดำเนินกิจกรรม

3. ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คนพร้อมแจกใบความรู้ “การเป็นผู้นำที่ดี”ให้เวลานักเรียนได้ศึกษาร่วมกันประมาณ 10 นาที ผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญ

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนมีโอกาสร่วมกันไต่वाที่ใน 2 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 กลุ่มที่ 1 “การเป็นผู้นำที่ดีควรทำอย่างไร” โดยให้แต่ละกลุ่มจะต้องหาเหตุผลประกอบในกลุ่มของตนเองโดย กลุ่มที่ 1 ให้เหตุผลประกอบว่า “ผู้นำที่ดีควรเป็นอย่างไร” และกลุ่มที่ 2 จะหาเหตุผลประกอบว่า “ผู้นำที่ไม่ดีมีลักษณะอย่างไร” โดยให้เวลาแต่ละกลุ่มช่วยกันระดมความคิดโดยใช้เวลาประมาณ 15 นาที

5. ผู้วิจัยให้นักเรียนส่งตัวแทนโดยพูดสลับกันในประเด็นที่กลุ่มนักเรียนได้รับคนละ 3 นาที สลับกัน

ขั้นสรุป

6. ผู้วิจัยให้นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม อภิปรายเป็นกลุ่มใหญ่ พร้อมทั้งสรุปประเด็นสำคัญ

7. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมอบรมซักถาม ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

การประเมินผล

1. ความสนใจความกระตือรือร้นและความเอาใจใส่ในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. การซักถามและการตอบคำถามต่าง ๆ
3. ความร่วมมือและการแสดงความคิดเห็น

ใบความรู้ ใบที่ 1 กิจกรรมที่ 9

“ผู้นำที่ดี”

ยุกต์ (Yukl, 1989 : 3) ได้กล่าวถึงความหมายของการเป็นผู้นำขนานนาเสนอให้ศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ภาวะผู้นำคือความริเริ่มและสร้างไว้ซึ่ง โครงสร้างของความคาดหวังและความสัมพันธ์ระหว่างกันของสมาชิกของกลุ่ม (Stogdill, 1974:411)

2. ภาวะผู้นำคือความสามารถที่จะชี้แนะ สั่งการ หรืออำนวยความสะดวก พฤติกรรมของผู้อื่นเพื่อให้มุ่งไปสู่จุดหมายที่กำหนดไว้ (McFarland, 1979:303)

3. ภาวะผู้นำคือศิลปะในการชี้แนะลูกน้อง หรือผู้ร่วมงานให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความกระตือรือร้นและเต็มใจ (Schwartz, 1980:491)

4. ภาวะผู้นำ เป็นกระบวนการที่บุคคลใช้อิทธิพลต่อกลุ่ม เพื่อให้บรรลุความต้องการของกลุ่ม หรือจุดมุ่งหมายขององค์การ (Mitchell and Larson, Jr., 1987:435)

5. ภาวะผู้นำเป็นเรื่องของศิลปะของการใช้อิทธิพลหรือกระบวนการใช้อิทธิพลต่อบุคคลอื่น เพื่อให้เขามีความเต็มใจ และกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานจนประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของกลุ่ม (Koontz and Wehrich, 1988:437)

6. ภาวะผู้นำเป็นความสามารถในการใช้อิทธิพลต่อกลุ่ม เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (Robbins, 1989:302)

7. ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการของการชี้แนะและอิทธิพลต่อกิจกรรมต่างๆ ของสมาชิกของกลุ่ม (Stoner and Freeman, 1989:459)

8. ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการที่บุคคลหนึ่ง(ผู้นำ)ใช้อิทธิพลและอำนาจของตนกระตุ้น ชี้นำให้บุคคลอื่น (ผู้ตาม) มีความกระตือรือร้น เต็มใจทำในสิ่งที่เขาต้องการ โดยมีเป้าหมายขององค์การเป็นจุดหมายปลายทาง (พยอม วงศ์สารศรี, 2534, น. 196)

ภาวะผู้นำ (Leadership) คือกระบวนการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือมากกว่า พยายามใช้อิทธิพลของตนหรือกลุ่มตน กระตุ้น ชี้นำ ผลักดัน ให้บุคคลอื่น หรือกลุ่ม บุคคลอื่น มีความเต็มใจ และกระตือรือร้นในการทำสิ่งต่าง ๆ ตามต้องการ โดยมีความสำเร็จของกลุ่ม หรือองค์การเป็นเป้าหมาย

มีผลการวิจัยต่าง ๆ ที่เป็นพื้นฐานสำหรับการพิจารณาคุณลักษณะที่สำคัญ ๆ ที่มีผลกระทบต่อภาวะผู้นำ เช่น ผลงานของ เซลเลย์ เคิร์กแพทริก และ เอ็ดวิน ล็อก (Shelley Kirkpatrick and Edwin Lock

ใบความรู้ ใบที่ 2 กิจกรรมที่ 9

“ผู้นำที่ดี” (ต่อ)

cited by Schermerhorn, 2002, p. 343) ได้ประมวลผลการวิจัยจากอดีตจนถึงปัจจุบันและสรุปคุณลักษณะเด่นที่มักจะพบในบรรดาผู้นำที่ประสบความสำเร็จมีคุณลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. **มีพลัง (Drive)** ผู้นำที่ประสบความสำเร็จเป็นผู้ที่มีพลังสูงแสดงความคิดริเริ่มและมีความมุ่งมั่น ไม่ปล่อยอะไรให้หลุดมือหรือล้มเลิกไปง่าย ๆ

2. **มีความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-confidence)** ผู้นำที่ประสบความสำเร็จเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นไว้วางใจในตนเองและมั่นใจในขีดความสามารถของตนเองอยู่เสมอ

3. **มีความคิดสร้างสรรค์ (Creativity)** ผู้นำที่ประสบความสำเร็จเป็นคนที่มีความคิดสร้างสรรค์และมักจะคิดใหม่ทำใหม่เป็นคนแรกไม่ลอกเลียนแบบใคร

4. **มีความสามารถในการคิด (Cognitive ability)** ผู้นำที่ประสบความสำเร็จเป็นคนที่มีความสติปัญญาในการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศมาประมวลและตีความหมายเพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์

5. **มีความรอบรู้ทางธุรกิจ (Business knowledge)** ผู้นำที่ประสบความสำเร็จในองค์กรธุรกิจเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจและมีความรู้พื้นฐานทางเทคนิคเกี่ยวกับธุรกิจอุตสาหกรรมของตนเอง

6. **มีความสามารถในการจูงใจ (Motivation)** ผู้นำที่ประสบความสำเร็จเป็นผู้ที่มีความสามารถในการจูงใจให้คนเกิดแรงบันดาลใจในการพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายร่วมกัน

7. **มีความยืดหยุ่น (Flexibility)** ผู้นำที่ประสบความสำเร็จ สามารถปรับตัวให้เข้ากับความต้องการของผู้ตามและปรับตัวให้เหมาะสมกับความจำเป็นของสถานการณ์

8. **มีความซื่อสัตย์และจริงใจ (Honesty and integrity)** ผู้นำที่ประสบความสำเร็จเป็นคนที่ผู้อื่นไว้วางใจได้เพราะเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตสามารถทำนายพฤติกรรมไว้ล่วงหน้าได้ และเป็นคนที่ฟังของคนอื่นได้

อย่างไรก็ตามผลงานวิจัยในปัจจุบันยังให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะที่สำคัญของผู้นำที่ประสบความสำเร็จ เช่น มีการศึกษาพบว่าผู้ตามต้องการผู้นำที่มีคุณลักษณะสำคัญ 5 ประการ Schermerhorn, 2002, น. 342) ได้แก่ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีสมรรถนะ เป็นผู้ที่มีมองไปข้างหน้า ความสามารถในการสร้างแรงจูงใจ และมีความน่าเชื่อถือ นอกจากนี้ยังมองว่าภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพควรเป็นผู้ที่สามารถสร้างวิสัยทัศน์ และมอบอำนาจการตัดสินใจแก่พนักงานที่ไม่ใช่ ระดับผู้บริหาร

ใบความรู้ ใบที่ 3 กิจกรรมที่ 9

ผู้นำที่ดี (ต่อ)

ผู้นำหมายถึงผู้นำช่วยให้ตนเองและผู้อื่น พวกเขาตั้งเป้าหมายและสร้างวิสัยทัศน์สร้างแรงบันดาลใจและสร้างสิ่งใหม่ ๆ ความเป็นผู้นำคือการทำหน้าที่ที่คุณต้องไป “ชนะ” ในฐานะทีมหรือองค์กร และมันเป็นแบบไดนามิกที่น่าตื่นเต้นและสร้างแรงบันดาลใจ

แรงจูงใจของภาวะผู้นำ (Leadership motives)

เป็นความจำเป็น, ความต้องการ, แรงกระตุ้น, ความปรารถนา หรือสภาพภายในของบุคคล ซึ่งมีพลังกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่จะบรรลุเป้าหมาย ผู้นำที่มีประสิทธิผลมักมีแสดงลักษณะเด่นด้านแรงจูงใจ ซึ่งมีพลังกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่จะตอบสนองความต้องการด้านการยอมรับ การยกย่อง และความต้องการประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิต แรงจูงใจที่เกี่ยวข้องกับงานมีดังนี้

- 1.แรงจูงใจด้านอำนาจ (The power motive)
2. แรงกระตุ้นและแรงจูงใจเพื่อให้เกิดความสำเร็จ (Drive and achievement motive)
3. ยึดมั่นในจริยธรรมการทำงาน (Strong work ethic)
4. ความมุ่งมั่น (Tenacity)

ที่มา : Shelley Kirkpatrick and Edwin Lock cited by Schermerhorn, 2002 : 343)

https://www.mindtools.com/pages/article/newLDR_41.htm

<https://sites.google.com/site/phawaphunalaekarsrang/home/bth-thi-1-khwam-hmay-khxng-phuna>

<https://www.baanjommyut.com/library/leadership/02.html> สืบค้นเมื่อเดือนพฤษภาคม 2561

ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยาน

กิจกรรมที่ 10

ชื่อกิจกรรม ปัจฉิมนิเทศ

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนแต่ละคนสรุปสิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวและการนำไปปฏิบัติ
2. เพื่อให้นักเรียนกล่าวถึงความรู้สึกที่มีต่อตนเอง ความรู้สึกที่ดีต่อกัน ภายหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว
3. เพื่อยุติการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

เวลา 50 นาที

สื่อ/อุปกรณ์

1. คลิปวิดีโอ “ความเชื่อ ก้าวที่ละก้าว”
2. คอมพิวเตอร์ NOTE BOOK
3. ของที่ระลึกให้นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 10 กล่อง
4. กระดาษรูปหมี
5. แบบวัดความทะเยอทะยาน (post-test)

ขั้นตอนกิจกรรม

ขั้นนำสู่กิจกรรม

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน แล้วซักถามถึงความรู้สึกของนักเรียนก่อนและหลังจากได้เข้าร่วมกิจกรรม

ขั้นดำเนินกิจกรรม

2. ผู้วิจัยเปิดคลิปวิดีโอเพลง “ความเชื่อ ก้าวที่ละก้าว” เพื่อเสริมสร้างให้เกิดความทะเยอทะยาน ให้นักเรียนเกิดความประทับใจต่อกัน
3. ผู้วิจัยสอบถามความรู้สึก และข้อคิดที่ได้จากการดูคลิปวิดีโอ การเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความทะเยอทะยาน และเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับกรดำเนินชีวิตประจำวัน นักเรียนเปรียบเทียบได้อย่างไรบ้าง

4. ผู้วิจัยบอกให้นักเรียนช่วยบอกสิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม โดยให้นักเรียนเขียนลงในกระดาษรูปหมี และให้นักเรียนนำไปติดบนบอร์ด เมื่อนักเรียนได้นำกระดาษรูปหมีไปติดบนบอร์ดเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยและนักเรียนมีโอกาสถ่ายภาพร่วมกัน

5. ผู้วิจัยบอกให้นักเรียนส่งตัวแทน 2 คนออกมาเล่าความรู้สึกให้เพื่อน ๆ ฟัง

6. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบวัดความตระเยอทะยาน(post-test)

ขั้นสรุป

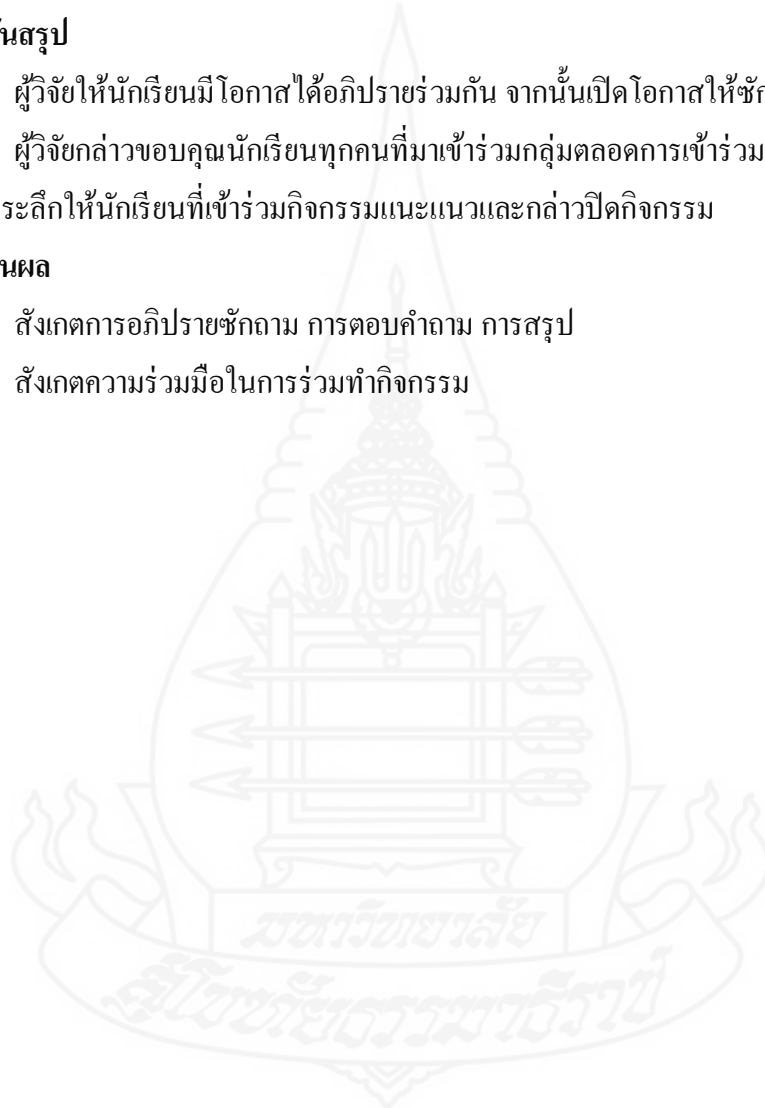
7. ผู้วิจัยให้นักเรียนมีโอกาสได้อภิปรายร่วมกัน จากนั้นเปิดโอกาสให้ซักถาม

8. ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณนักเรียนทุกคนที่มาเข้าร่วมกลุ่มตลอดการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนว มอบของที่ระลึกให้นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวและกล่าวปิดกิจกรรม

การประเมินผล

1. สังเกตการอภิปรายซักถาม การตอบคำถาม การสรุป

2. สังเกตความร่วมมือในการร่วมทำกิจกรรม

กิจกรรมที่ 10
“เพลง ความเชื่อ ก้าวที่ละก้าว”

MV ความเชื่อ | Bodyslam [ก้าวคนละก้าว] ฟุตบอล บอดี้สแลม
การดู 246,086 ครั้ง

👍 2.1K 🗨️ 76 ➡️ แชร์ ⌵ ...

Ltitle Dnyawat
เผยแพร่เมื่อ 3 ธ.ค. 2017

ติดตาม 2.2K

เราอยากที่จะ ก้าว ไปให้ถึงที่สุด

ที่มา : <https://www.youtube.com> สืบค้นเมื่อเดือนมิถุนายน 2561

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางนิตดา ถาวร
วัน เดือน ปีเกิด	28 มิถุนายน 2516
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจบัณฑิต (การบริหารงานบุคคล) มหาวิทยาลัยพายัพ พ.ศ. 2540
สถานที่ทำงาน	สถานสงเคราะห์บ้านพักพิง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา
ตำแหน่ง	เลขานุการมูลนิธิเรสคิววันประเทศไทย/ ผู้ให้การปรึกษาเด็กสถานสงเคราะห์บ้านพักพิง

